

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

Studijní program: Zemědělské inženýrství

Studijní obor: Provozně podnikatelský

Katedra: Financí a účetnictví

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Využití finanční analýzy v průmyslovém podniku

Vedoucí diplomové práce:

prof. Ing. František Střeleček, CSc., Dr.h.c.

Autor:

Markéta Lidinská

2008

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Akademický rok: 2007 / 2008-04-22

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Markéta LIDINSKÁ**
Studijní program: **M4101 Zemědělské inženýrství**
Studijní obor: **Provozně podnikatelský obor**

Název tématu: **Využití finanční analýzy v průmyslovém podniku**

Zásady pro vypracování:

Cíl: provést finanční analýzu u vybraného podniku, posoudit hospodářskou situaci, určit hlavní zdroje a pomocí ukazatelů finanční analýzy upozornit na pozitivní faktory rozvoje.

Osnova:

1. úvod
2. význam finanční analýzy
3. ukazatele finanční analýzy, jejich zdroje a hodnocení
4. metody finanční analýzy
5. efektivnost hospodaření rozvoje a řízení
6. popis hodnoceného subjektu
7. finanční analýza daného podniku
8. návrhy a doporučení
9. závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

60 – 70 stran

Forma zpracování diplomové práce:

tištěná

Seznam odborné literatury:

Literatura:

SYNEK, M. *Ekonomická analýza*, 1. vyd.,, 1. dotisk 2004, Praha: VŠE, 2004, ISBN 80-245-0603-3

ŽIVĚLOVÁ, I.: *Finanční řízení podniku I.* dotisk 1. vyd. z 1998. Brno: MZLU

v Brně, 2001, ISBN: 80-7157-339-6

GRÜNWARD, R.; Holečková, J.: *Finanční analýza a plánování podniku. Oeconomica - VŠE Praha 2006. ISBN 80-245-1108-8.*

KRAUSOVÁ, J.: *Finanční řízení firmy. VŠE Praha, 2002. ISBN 80-245-0416-2.*

MAŘÍK, M.: *Finanční analýza a plánování v obchodních podnicích, VŠE, Praha 1995*

SYNEK, M. a kol.: *Manažerská ekonomika, SNP, Praha 1990*

Vedoucí diplomové práce

prof. Ing. František Střeleček, CSc., Dr.h.c.

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: **1. února 2008**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2008**

Prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

Prof. Ing. František Střeleček, CSc., Dr.h.c.

vedoucí katedry

V Českých Budějicích dne 1. února 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma „Využití finanční analýzy v průmyslovém podniku“ zpracovala zcela samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích dne 15. dubna 2008

Markéta Lidinská

Poděkování

Děkuji prof. Ing. Františku Střelečkovi, CSc. za odborné vedení a cenné rady při zpracování diplomové práce.

Zároveň bych chtěla poděkovat Ing. Janě Tolarové za zájem, připomínky a čas, který věnovala mé práci.

Anotace

Diplomová práce se zabývá finanční analýzou a možnostmi jejího uplatnění v běžné praxi. Zobrazuje řadu ukazatelů, které mohou být použity jako nástroj pro finanční řízení podniku.

Tyto ukazatele, indexy a modely jsou pak využity pro analýzu společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a.s. se sídlem v Táboře. Výsledné hodnoty jsou zároveň porovnány se stanoveným optimálním rozmezím pro strojírenský průmysl. Dále je proveden rozklad některých významných ukazatelů na dílčí ukazatele a ohodnocen jejich vliv na celkový ukazatel. Posledním krokem této finanční analýzy je porovnání výsledných hodnot za rok 2006 s oborovým průměrem pro rok 2006 ve strojírenském průmyslu. Závěrem je zde nastíněna možnost vyloučení nebo zmenšení některých specifických negativních jevů, které by v budoucnu mohly významně ovlivnit budoucího vývoje této společnosti.

Veškeré zjištěné výsledky jsou zpracovány v podobě tabulek a podrobně okomentovány.

Informace pro zpracování této diplomové práce byly čerpány z výročních zpráv, internetu a odborné literatury.

Cílem diplomové práce je poukázat na finanční analýzu jako na nezbytné východisko pro stanovení hodnoty akciové společnosti a zároveň jako na důležitou metodu predikce hospodářského vývoje analyzované akciové společnosti.

Klíčová slova:

Finanční analýza, Finanční poměrové ukazatele - absolutní a poměrové, Soustavy poměrových ukazatelů, Finanční zdraví

Annotation

This Diploma work is focused on financial analyse and its possible application in regular practice. It presents a number of indicators that can be used as an instrument for financial management to control the company.

These indicators, indexes and models are then applied in the analysis of the firm MOTOR JIKOV Strojírenská, a.s., based in Tábor. The final values are simultaneously compared with defined optimal range for engineering industry. Additionally a fragmentation of certain indicators followed their evaluation of its total value was made. The last step of this financial analyse is comparing resulting values for the year 2006 in engineering industry.

At the end of the analyse it is mentioned the possibility of exclusion or reducing some of specific negative events, which could significantly influence development of this company in the future.

All found results are presented in form of tables followed by detailed description.

The information for this diploma work was extracted from annual report, internet and related literature.

The aim of this diploma work is to show the financial analyse as an outstanding source for assessment the value of the capital and at the same time as an important way of the prediction the economic development of the analysed company.

Keywords:

Financial analyse, Financial indicators - absolute and proportion, Systems of financial indicators, Financial health

Obsah

Úvod	11
1 Základní pojetí finanční analýzy	13
1.1 Význam finanční analýzy	13
1.2 Uživatelé finanční analýzy	13
1.3 Teoretické přístupy k finanční analýze	15
1.4 Základní techniky finanční analýzy	16
2 Elementární postup finanční analýzy	18
2.1 Hlavní zdroje finanční analýzy	18
2.1.1 Rozvaha	19
2.1.2 Výkaz zisku a ztráty	20
2.1.3 Cash flow	22
2.2 Analýza výkonnosti podniku	23
2.2.1 Produktivita (productivity)	23
2.2.2 Přidaná hodnota (value added)	24
2.2.3 Fondová účinnost (efficiency fond)	24
2.2.4 Nákladovost tržeb (return of costs)	25
2.3 Poměrová analýza	25
2.3.1 Ukazatele rentability (profitability ratios)	27
2.3.2 Ukazatele likvidity (liquidity ratio)	32
2.3.3 Ukazatele zadluženosti (debt management ratios)	35
2.3.4 Ukazatele aktivity (asset management ratios)	37
2.3.5 Ukazatele tržní hodnoty (market value ratios)	41
2.4 Časové srovnání poměrových ukazatelů	42
2.5 Rozklad ukazatelů	43
2.6 Mezipodnikové srovnání	44
2.6.1 Pyramidová analýza v mezipodnikovém srovnání	45
2.6.2 Bonitní a bankrotní modely	46
3 Cíl a metodika práce	49
3.1. Cíl práce	49
3.2 Metodika práce	49

4 Finanční analýza společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.	50
4.1 Postup finanční analýzy MOTORU JIKOV Strojírenská, a. s.	52
4.2 Charakteristika společnosti	52
4.2.1 Profil společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.	52
4.2.2 Historie a charakteristika ekonomické činnosti společnosti	53
4.2.3 Organizační struktura MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.	54
4.3 Řízení lidských zdrojů	55
4.3.1 Ukazatele výkonnosti.....	57
4.4 Analýza rozvahy	64
4.4.1 Analýza struktury aktiv	64
4.4.2 Analýza struktury pasiv	68
4.5 Analýza výkazu zisků a ztrát	72
4.5.1 Analýza výnosů.....	73
4.5.2 Analýza nákladů.....	75
4.5.3 Analýza hospodářských výsledků.....	77
4.6 Analýza cash flow	79
4.7 Analýza poměrových ukazatelů.....	80
4.7.1 Ukazatel rentability	81
4.7.2 Ukazatel likvidity	86
4.7.3 Ukazatele zadluženosti.....	90
4.7.4 Ukazatele aktivity	93
4.8 Časové srovnání poměrových ukazatelů.....	98
4.9 Faktorová analýza	99
4.10 Mezipodnikové srovnání.....	101
4.11 Soustava ukazatelů.....	107
4.11.1 Altmanův index.....	107
4.11.2 IN index	108
Závěr	110
Summary	116
Seznam použité literatury	119
Seznam tabulek	119
Seznam grafů	121
Seznam příloh	122

Úvod

Tématem mé diplomové práce je použití finanční analýzy při posouzení úrovně hospodaření konkrétního podniku a identifikace vybraných problémů v jeho hospodaření.

V moderních podnicích se ve velkém měřítku využívá metoda zvaná finanční analýza, která spolu s finančním účetnictvím poskytuje cenný komplexní obraz o daném podniku a zároveň podrobněji popisuje a analyzuje jednotlivé důležité ukazatele k posouzení finančního zdraví, jako jsou např. likvidita, rentabilita či zadluženost podniku.

Existuje celá řada možností, jak posoudit finanční zdraví a stabilitu podniku. Jednotlivé prvky se vzájemně doplňují a prolínají v závislosti na tom, jaké údaje jsou k dispozici a co je cílem provedení finanční analýzy.

Vzhledem k významnosti této metody jsem si zvolila za svou diplomovou práci provedení finanční analýzy na konkrétním průmyslovém podniku se sídlem v Jihočeském kraji. Ačkoli se jedná o metodu důkladně propracovanou, která zahrnuje mnoho dílčích ukazatelů, z nichž každý sám má určitou vypovídající schopnost, nelze tyto ukazatele bez rozmyslu použít, aniž by se zvážily širší souvislosti, jako je např. prostředí, kde podnik působí. Důležitou fází finanční analýzy je rovněž výběr vhodných ukazatelů k posouzení finančního zdraví a následně racionální a objektivní interpretace dosažených výsledků.

Diplomová práce je rozdělena na dvě základní části, a to teoretickou část a část praktickou, které jsou dále rozděleny do kapitol a podkapitol.

V teoretické části diplomové práce se zaměřím na shrnutí teoretických poznatků z oblasti finanční analýzy, které budou dále využity v analytické části práce. Dále jsou zde stručně vysvětleny nejvíce používané pojmy a vymezena konstrukce a interpretace jednotlivých finančních ukazatelů nejvíce využívaných v praxi.

Těžištěm diplomové práce je praktická část, ve které je provedena finanční analýza jihočeského podniku MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. v rozmezí tří let od roku 2004 až 2006.

Pro průkaznější provedení finanční analýzy je nejprve proveden rozbor účetních výkazů (rozvahy, výkazu zisku a ztráty, cash flow) ve sledovaném období, interpretace zjištěných výsledků pomocí tabulek a grafů, doplněná komentářem.

V této části jsem analyzovala i velmi důležité ukazatele produktivity, jako je např. přidaná hodnota na jednoho pracovníka či změnu fondové účinnosti v analyzovaném období.

Další kapitola praktické části se věnuje analýze poměrových ukazatelů a následné interpretaci dosažených hodnot. Vypovídající schopnost těchto základních ukazatelů je odrazovým můstkem pro strategické řízení a finanční plánování z dlouhodobého pohledu v podmínkách nejistoty.

Výkonnost sledované akciové společnosti je rovněž srovnávána se stanovenými průměrnými oborovými hodnotami dle podnikatelské aktivity (OKEČ) pro rok 2006.

Obsahem předposlední kapitoly praktické části je komplexní rozbor jednotlivých soustav ukazatelů a hodnocení finančního zdraví společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

V závěru diplomové práce je provedeno shrnutí a zhodnocení údajů získaných provedenou finanční analýzou včetně doporučených návrhů.

Cílem této diplomové práce je tedy dospět k určitým závěrům o celkové hospodářské a finanční situaci společnosti, identifikovat slabé stránky, jež by právě mohly firmě v budoucnu způsobit menší či větší problémy a zároveň stanovit i její silné stránky, o které by mohla v budoucnu opírat svoji činnost.

1 Základní pojetí finanční analýzy

1.1 Význam finanční analýzy

Finanční analýza patří mezi základní metody finančního řízení a je podkladem pro manažerského rozhodování o budoucí činnosti firmy. Důležitým zdrojem pro získání dostatečného množství vstupních dat, jež by měly dostačující vypovídající schopnost o aktivitách podniku, je účetní závěrka, která zahrnuje rozvahu, výkaz zisků i ztrát a v posledních letech i výkaz cash flow. Finanční analytik dále čerpá z příloh k účetní závěrce a v neposlední řadě využívá i výkazy vnitropodnikového účetnictví, jako např. výkazy zobrazující spotřebu nákladů na jednotlivé výkony nebo rozdělení pohledávek dle datumu splatnosti.

Aby účetní výkazy poskytovaly dostatečné informace o silných a slabých stránkách firmy či o finančním zdraví podniku, je nutné kombinovat jednotlivá vstupní data tak, aby bylo možno správně interpretovat výpočty výsledků.

1.2 Uživatelé finanční analýzy

Informace, získané z finanční analýzy a které vypovídají o finančním zdraví daného podniku, jsou předmětem zájmu mnoha subjektů. Každá skupina subjektů má odlišné zájmy, které jsou dány jejich specifickým vztahem k analyzovanému podniku. Všechny subjekty mají ale společný cíl - potřebují být dostatečně informováni, aby mohly řídit hospodaření podniku.

Podle Grünwalda¹ k uživatelům finanční analýzy patří:

- **Manažeři**

Manažeři by měli být první, kdo získané informace z finanční analýzy využijí pro dlouhodobé i operativní řízení podniku. Podrobná znalost finanční situace podniku umožňuje manažerům adekvátně rozhodnout o finančním hospodaření podniku, a to nejen svého, ale i konkurenčních. Pohled manažerů je zaměřen na základní otázky,

---

¹ GRÜNWALD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2007. ISBN 978-80-86929-26, str. 27–31.

jako je způsob získání finančních zdrojů, jaká bude optimální kapitálová struktura podniku a následně i její zajištění.

- **Investoři**

Investoři (vlastníci či akcionáři) využívají získané informace o finančním stavu podniku k posouzení především toho, zda je vhodné realizovat navržené investiční příležitosti. Další funkcí investora je kontrola a to vůči manažerům, jak s investovaným kapitálem naložili. Investoři se tedy hlavně zajímají o míru rizika a ziskovost vloženého kapitálu, dále se pak zaměřují na likviditu, solventnost a odhad budoucích výnosů z vlastního vloženého kapitálu.

- **Banky a jiní věřitelé**

Poskytnutí či neposkytnutí úvěru bankou velmi závisí na finanční situaci podniku. Proto všichni budoucí věřitelé žádají podrobné informace o potenciálním dlužníkovi, než se rozhodnou poskytnout úvěr. Zde se finanční analýza nejvíce zaměřuje na bonitu potenciálního klienta. Analyzují se ukazatele finanční stability, zadluženosti a likvidity, které hovoří o hospodaření podniku.

- **Obchodní partneři**

Obchodní partneři, jak dodavatelé, tak i odběratelé, se obzvláště zaměřují na stabilitu podniku. Dodavatele zajímá, zda podnik je a bude schopen hradit své závazky. Odběratele zajímá, zda jejich dodavatel je spolehlivý, jelikož jsou na něm závislí při zpracování svých zakázek.

Včasné a kvalifikované informace, získané z finanční analýzy ,pomohou podniku určit, zda jeho stávající odběratel je schopen dostát svých závazků i v budoucnu či není schopen nadále uspokojivě plnit své závazky a tím ohrozit chod podniku. Finanční analýza není tedy důležitá jen pro obchodní partnery podniku, ale též i pro stávající podnik, který se na jejím základě může rozhodnout o svém odběrateli i dodavateli.

- **Konkurenti**

Konkurenti se srovnávají s podobnými podniky a zaměřují se hlavně na rentabilitu, cenovou politiku a investiční aktivitu. Účelem srovnávání je získat o svých konkurentech takové informace, které by jim umožnily získat výhodnější místo na kapitálovém trhu.

- **Zaměstnanci**

Informace o hospodaření podniku a jeho finanční stabilitě jsou důležité podklady pro kolektivní vyjednávání o výši mzdy, zaměstnaneckých výhod a též mají být motivujícím prvkem k zvýšení prosperity podniku.

- **Státní orgány**

Státní orgány se zajímají o finanční a účetní informace podniku z celé řady důvodů. Např. tyto informace jsou důležité pro kontrolu placení daní, pro správné rozhodování o alokaci finančních výpomocí podnikům atd. Finanční analýza může také poskytovat informace podstatné pro statistické údaje o utváření hospodářské politiky státu.

- **Další uživatelé**

Uvedený výčet uživatelů není konečný, informace o finanční situaci podniku může pomoci i dalším uživatelům, jako jsou např. analytici, daňoví poradci, burzovní makléři, odborové svazy, univerzity, novináři a také široká veřejnost.

1.3 Teoretické přístupy k finanční analýze

V obecné rovině lze rozlišit dva základní přístupy k hodnocení hospodářské situace podniku. Prvním přístupem je fundamentální analýza, druhou skupinu tvoří nástroje technické analýzy. Oba přístupy se liší ve volbě posuzovaných dat a jejich hodnocení a oba přístupy mají své zápory i klady.

Fundamentální analýza

Tato analýza pracuje s velkým množstvím kvalitativních dat, které jsou zpracovány pomocí algoritmizovaných postupů. Její nedílnou součástí jsou rozsáhlé „rozbory založené na vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mimoekonomickými jevy“². Zároveň jsou nezbytné rozsáhlé zkušenosti odborníků a jejich schopnost utvářet kvalitní subjektivní odhady pro vývojové trendy.

---

² SŮVOVÁ, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. Bankovní institut, Praha 1999. ISBN 80-7265-027-0, str. 18

Technická analýza

Na rozdíl od fundamentální analýzy se technická analýza opírá o využití kvantitativních dat, které jsou zpracovány formou matematických, statistických a ostatních algoritmizovaných metod. Tyto výsledky jsou poté ekonomicky kvalitativně posuzovány a i méně zkušený pracovník může zhodnotit hospodářskou situaci podniku, srovnat zkoumanou organizaci s konkurencí a stanovit doporučení pro zlepšení finanční situace podniku.

Jelikož technická analýza vyžaduje menší požadavky na osobní zkušenosti analytika, další části diplomové práce budou navazovat na tuto techniku.

1.4 Základní techniky finanční analýzy

Ačkoli se informační potřeby jednotlivých podniků i skupin uživatelů finanční analýzy liší, je možno za základní rozborové techniky pro zjištění důležitých charakteristik finanční a hospodářské situace daného podniku považovat dva rozborů, a to procentní rozbor a poměrovou analýzu.

„*Technika procentního rozboru* vypočítává procentní podíl jednotlivých položek rozvahy na aktivech a položek výsledovky na výnosech (tržbách).“³ Procentní podíly mohou být porovnávány např. mezipodnikově, s odvětvovými průměry nebo s doporučenými hodnotami. Pro takové srovnání jsou nejběžněji využity bazické či řetězové indexy a dosažené výsledky jsou znázorňovány pro přehlednost i graficky.

Poměrová analýza je považována za základ finanční analýzy. Principem této techniky je vyjádření vztahu jednotlivých položek účetních výkazů, které jsou zobrazeny v absolutním vyjádření, pomocí jejich podílu.

Tato technika představuje nejjednodušší způsob analýzy účetních výkazů a slouží k prvotnímu ohodnocení hospodaření podniku a může mít formu:

---

³ SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. Grada Publishing a.s., Praha 2003. ISBN 80-247-0515-X, str. 353

vertikální analýzy, která je takový postup, kdy se provádí porovnávání účetních položek jednotlivých roků od shora dolů. Tímto způsobem lze sledovat změny ve struktuře jednotlivých položek finančních výkazů v čase, další formou poměrového rozboru je horizontální analýza, jež porovnává ukazatele v čase. Změnu ve sledovaných ukazatelích lze zobrazit buď jako absolutní hodnotu (odečtení hodnoty položky současného roku od hodnoty položky předešlého roku), která zobrazuje celkovou změnu v peněžních jednotkách nebo jako relativní hodnotu, jež je dána procentní změnou jednotlivých položek.

2 Elementární postup finanční analýzy

„Přestože neexistuje nějaká oficiální metodika finanční analýzy, vyvinuly se určité obecně přijímané analytické postupy a v podnikové praxi se setkáváme s nejrůznějšími přístupy a technikami analýzy, které si kladou za cíl podat stejně jako účetnictví věrný a poctivý obraz o majetkové, finanční a důchodové situaci jak externím uživatelům, tak manažerům podniku.“⁴

Za nejpracovanější postup finanční analýzy lze považovat metodiku od Synka⁵, který se inspiroval postupy doporučenými v učebnicích finančního managementu (např. Brigham) a vytvořil tak základ postupu finančních analýz prováděných v našich podmínkách. Proto i praktická část diplomové práce, která je zaměřena na finanční analýzu akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská se bude proto opírat o tento základní postup, viz kapitola 3 Finanční analýza MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

2.1 Hlavní zdroje finanční analýzy

Podstatou finanční analýzy je výpočet finančních ukazatelů. Dle Mrkvičky⁶ mají tyto ukazatele dobrou vypovídací schopnost vzhledem ke zkoumané ekonomické realitě. Tudíž to lze chápat jako souhrn speciálních matematických výpočtů, který dává výpověď o hodnotě majetku podniku, výši jeho výnosů a nákladů, podnikatelských záměrech apod.

Jak již bylo uvedeno, pro účely finanční analýzy se používají účetní výkazy jako je rozvaha a výkaz zisku a ztráty, upravené pro jednodušší identifikaci vstupů do jednotlivých ukazatelů.

---

⁴ GRÜNWARD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2007. ISBN 978-80-86929-26, str. 53

⁵ SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. Grada Publishing a.s., Praha 2003. ISBN 80-247-0515-X, str. 353

⁶ MRKVIČKA, J. *Finanční analýza*. Aspi Publishing, Praha 2006, str. 61 - 63

2.1.1 Rozvaha

„Rozvaha uvádí jednotlivé položky aktiv a pasiv, zachycuje stav majetku v podniku a zdrojů jeho krytí ke zvolenému určitému časovému okamžiku, většinou k poslednímu dni účetního období, v peněžním vyjádření.“⁷

Pravidla pro úpravu rozvahy:

- 1) položka aktiv se seřazuje sestupně dle jejich likvidnosti,
- 2) ostatní aktiva se zahrnují do oběžných aktiv a navyšují tím celkovou hodnotu aktiv – toto pravidlo je použito při výpočtu ukazatelů likvidity,
- 3) ostatní pasiva jsou zahrnuta v cizích pasivech,
- 4) pohledávky za upsané vlastní jmění se zpravidla řadí do dlouhodobých pohledávek,
- 5) rezervy se při výpočtu ukazatelů zadluženosti většinou vypouští,
- 6) do krátkodobých závazků se musí zahrnout krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci,
- 7) dlouhodobé pohledávky, jež jsou zahrnuty do oběžných aktiv se při výpočtu ukazatelů krátkodobé likvidity vyjímají,
- 8) veškeré údaje jsou uváděny v netto hodnotě, tj. jsou zde vyjmuty oprávký a opravné položky,
- 9) aktiva dlouhodobého charakteru chápeme jako součet stálých aktiv, dlouhodobých pohledávek a pohledávek za upsané vlastní jmění.

---

⁷ GRÜNWARD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2007. ISBN 978-80-86929-26, str. 35

Mrkvička⁸ ve své knize přibližuje, jak může vypadat upravená rozvaha pro finanční analýzu při použití výše uvedených pravidel:

Tabulka 1: Upravená rozvaha pro finanční analýzu

AKTIVA	R001	PASIVA	R061
KRÁTKODOBÁ-OBĚŽNÁ AKTIVA:		CIZÍ ZDROJE:	
Finanční majetek	R051	Krátkodobé závazky	R091+R103+R104
Krátkodobé pohledávky	R002 + R042	Dlouhodobé závazky	R084 + R102
Zásoby	R029	Rezervy	R080
Dlouhodobé pohledávky	R036	Ostatní pasiva	R105
Ostatní aktiva	R055	VLASTNÍ JMĚNÍ:	R078
KRÁTKODOBÁ-OBĚŽNÁ AKTIVA CELKEM	R002 + R028 + R055	Základní kapitál	R063
FIXNÍ-STÁLÁ AKTIVA:	R003	Kapitálové fondy	R066
Nehmotný investiční majetek	R004	Fondy ze zisku	R071
Hmotný investiční majetek	R012	HV minulých let	R075
Finanční investice	R022	HV běžného období	R078
ST. AKTIVA CELKEM	R003	VL. JMĚNÍ CELKEM	R062

Pramen: MRKVIČKA, J.: Finanční analýza

2.1.2 Výkaz zisku a ztráty

„Výkaz zisku a ztráty konkretizuje, které náklady a výnosy za jednotlivé činnosti se podílely na tvorbě výsledku hospodaření běžného období, který je pak v rozvaze zobrazen jako jediný údaj. Slouží k posouzení schopnosti podniku zhodnocovat vložený kapitál.“⁹

⁸ MRKVIČKA, J. *Finanční analýza*. Aspi Publishing, Praha 2006. ISBN 80-7357-219-2, str. 61

⁹ GRÜNWARD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2007. ISBN 978-80-86929-26, str. 41

Výkaz zisku a ztráty lze upravit dle pravidel, které uvádí Bláha ve své knize¹⁰:

- 1) náklady a výnosy seřadit tak, aby na prvních místech byly náklady a výnosy vztahující se k prodejně a výrobní činnosti, poté k finanční a investiční činnosti a nakonec přiřadit mimořádné položky,
- 2) následuje zdanění hrubého zisku a výpočet čistého zisku,
- 3) posledním krokem je rozdělení čistého zisku mezi akcionáře formou dividend nebo ve formě nerozděleného zisku ve společnosti s ručením omezeným.

Upravený výkaz zisku i ztráty pro účely finanční analýzy, kde budou pro přehlednost zvlášť rozčleněny výnosy a náklady pro analytické postupy bude vypadat dle Mrkvičky¹¹ např. následovně:

Tabulka 2: Upravené výnosy pro finanční analýzu

PROVOZNÍ VÝNOSY:	
Obchodní a výrobní tržby	V01 + V05
Tržby z prodeje investičního majetku	V19
Ostatní provozní výnosy	V06 + V07 + V21 + V23 + V25 + V27
PROVOZNÍ VÝNOSY CELKEM	V01 + V04 + V19 + V23 + V25 + V27
FINANČNÍ VÝNOSY:	
Tržby a výnosy z finančních investic	V30 + V32
Výnosové úroky	V41
Ostatní finanční výnosy	V36 + V37 + V39 + V43 + V45
FINANČNÍ VÝNOSY CELKEM	V30 + V32 + V36 + V37 + V39 + V41 + V43 + V45
MIMOŘÁDNÉ VÝNOSY	V53

Pramen: MRKVIČKA, J.: Finanční analýza

¹⁰ BLAHA, Z., JINDŘICHOVSKÁ, I. Jak posoudit finanční zdraví firmy. Praha 1995. ISBN 8072611453, str. 27

¹¹ MRKVIČKA, J. Finanční analýza. Aspi Publishing, Praha 2006. ISBN 80-7357-219-2, str. 63

Tabulka 3: Upravené náklady pro finanční analýzu

PROVOZNÍ NÁKLADY	
Výrobní a prodejní náklady	V02 + V08
Osobní náklady	V12
Daně a poplatky	V17
Odpisy	V18
Zůstatková cena prodaného inv.majetku	V20
Ostatní prozní náklady	V22 + V24 + V26 + V28
PROVOZNÍ NÁKLADY CELKEM	V02 + V08 + V12 + V17 + V18 + V20 + V22 + V24 + V26 + V28
FINANČNÍ NÁKLADY:	
Nákladové úroky	V42
Ostatní finanční náklady	V31 + V38 + V40 + V44 + V46
FINANČNÍ NÁKLADY CELKEM	V31 + V38 + V40 + V42 + V44 + V46
MIMOŘÁDNÉ NÁKLADY	V54

Pramen: MRKVIČKA, J.: Finanční analýza

2.1.3 Cash flow

Cash flow lze definovat jako „ukazatel charakterizující skutečný přírůstek peněz ve firmě za určité období“.¹²

Pro přehlednost o peněžních tocích je vypracován výkaz o cash flow, který lze zjistit dvěma metodami – metodou přímou a metodou nepřímou.

Metodou přímou se zjistí cash flow „jako celkové sumy všech příjmů produkující fondy a celkové sumy všech výdajů spotřebovávajících fondy“.¹³

Metodou nepřímou se zjistí cash flow takovým způsobem, „kdy vycházíme z provozního zisku, který upravíme o ty výnosy a náklady, které se netýkají pohybu prostředků v průběhu období (např. odpisy)“.¹⁴

¹² SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. Grada Publishing a.s., Praha 2003. ISBN 80-247-0515-X, str. 446

¹³ SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. Grada Publishing a.s., Praha 2003. ISBN 80-247-0515-X, str. 349

Jelikož je tato metoda je v praxi nejvíce používána, bude se z této metody vycházet v praktické části při vytvoření výkazu cash flow.

Pro znázornění výkazu cash flow vytvořeného nepřímou metodou je zobrazeno schéma dle Hamplové¹⁵, které je uvedeno v příloze 4.

Analýza cash flow je velmi vhodná pro posouzení a řízení likvidity a to z těchto důvodů, které uvádí Synek¹⁶:

- existuje časový nesoulad mezi vznikem nákladů a jejich účetním zachycením (např. vznik mzdových nákladů a výplata mezd),
- existuje rozdíl mezi výdaji a náklady, a příjmy a výnosy,
- existuje rozdíl mezi pohybem hmotných prostředků a jejich peněžním vyjádřením,
- existuje rozdíl mezi ziskem a cash flow.

2.2 Analýza výkonnosti podniku

Ukazatele provozní činnosti se používají pro hodnocení vnitřní činnosti podniku. Při výpočtu se vychází většinou z nákladů a výnosů. Mezi hlavní sledované ukazatele lze např. zahrnout produktivitu práce, technické vybavení práce a fondovou účinnost.

2.2.1 Produktivita (productivity)

Základní vzorec pro měření produktivity práce je následující

$$\text{Produktivita} = \frac{\text{Výstupy}}{\text{Vstupy}},$$

kdy pro vstupy lze použít několik druhů vstupů, jako jsou např. práce, mzda, materiál či majetek dlouhodobý.

Vždy by mělo platit, že produktivita práce roste rychleji než rostou průměrné mzdy¹⁷.

---

¹⁴ SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. Grada Publishing a.s., Praha 2003. ISBN 80-247-0515-X, str. 349

¹⁵ HAMPLOVÁ, E. *Vybrané problémy finanční analýzy firmy*. 1. vydání, Masarykova univerzita Brno, Praha 1999. ISBN 80-210-2161-6, str. 57-58

¹⁶ SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. Grada Publishing a.s., Praha 2003. ISBN 80-247-0515-X, str. 346-347

¹⁷ SYNEK, M. *Ekonomická analýza*. Oeconomica, Praha 2003. ISBN 80-245-0240-2, str. 63

Pojmem produktivita práce (PP) se rozumí účetní přidanou hodnotu na jednoho pracovníka. Výpočet produktivity je dán vztahem¹⁸

$$PP = \frac{\text{Příjmy} - (\text{výdaje} + \text{režie} + \text{odpisy} + \text{úroky} + \text{personální náklady})}{\text{Průměrný evidenční počet zaměstnanců}},$$

2.2.2 Přidaná hodnota (value added)

„Přidaná hodnota (PH) je hodnota přidaná zpracováním, tedy hodnota, kterou podnikatel přidá svým úsilím k hodnotě nakupovaných meziproductů (zejména zásob, služeb). Pojem přidaná hodnota je uveden ve výkazu zisku a ztráty (výsledovce).,“¹⁹

Přidanou hodnotu lze vyjádřit následujícím způsobem

$$PH = \text{Tržby} - \text{náklady na prodej zboží} - \text{spotřeba materiálu, energie, služeb}$$

2.2.3 Fondová účinnost (efficiency fond)

Fondová účinnost (Fú) znamená v nejobecnějším slova smyslu míru vyjádření využívání dlouhodobého majetku, který vyjadřuje poměr hodnoty produktivity práce k hodnotě technického vybavení.

Fondovou účinnost lze vyjádřit je dána vztahem

$$Fú = \frac{\text{Produktivita práce}}{\text{Technické vybavení práce}},$$

Technickým vybavením (Tvp) lze vyjádřit jako poměr dlouhodobého majetku a průměrného evidenčního počtu zaměstnanců.

---

¹⁸ www.finweb.ihned.cz

¹⁹ www.sagit.cz

2.2.4 Nákladovost tržeb (return of costs)

Je doplňkem k ukazateli výnosnosti a rovněž se označuje jako rentabilita nákladů.

Pokud ziskové rozpětí, někdy v praxi označováno jako zisková marže, klesá nebo je z dlouhodobého hlediska nízké, měl by se vrcholový management zaměřit na analýzu nákladů. Platí pravidlo, že snižováním nákladů může podnik dosahovat vyššího zisku.

Grünwald²⁰ uvádí ve své knize obecné pravidlo, které lze takto interpretovat: čím nižší je hodnota rentability nákladů, tím vyšší je hodnota ziskového rozpětí. Pokud nastane taková situace, že ziskové rozpětí je nízké a nebo v analyzovaných letech klesá, je důležité, aby se analytik zaměřil na jednotlivé druhy nákladů, tzn. na fixní a variabilní náklady.

Vývoj hodnoty ukazatele v čase by měl být klesající a výpočet je dán vztahem

$$\frac{\text{Vlastní náklady}}{\text{Výkony}} = 1 - \frac{\text{Zisk}}{\text{Tržby}},$$

2.3 Poměrová analýza

Poměrové ukazatele jsou nejčastěji používaným nástrojem finanční analýzy. Jsou to ukazatele relativní a tudíž je nutno si uvědomit, že neexistuje žádná norma, která by mohla být použita po porovnávání výsledků. Konstrukce a výběr jednotlivých ukazatelů závisí na vypovídající schopnosti poměrových ukazatelů, na vzájemné závislosti a na tom, jaký je jim přisuzován význam při hodnocení efektivnosti hospodaření podniku.

Vorbová²¹ ve své práci nejlépe přibližuje výhody i nevýhody konstrukce poměrových ukazatelů.

²⁰ GRÜN WALD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2007. ISBN 978-80-86929-26, str. 91

²¹ VORBOVÁ, H. *Výkaz cash flow a finanční analýza*. Praha Linde s.r.o 1997, ISBN 80-902105-3-8, str. 110

Výhody poměrové analýzy:

- redukuje hrubé údaje, lišící se podle velikosti firem, na společnou bázi a tudíž umožňuje komparativní analýzu,
- umožňuje analýzu časového vývoje, tj. porovnávání výkazů za více období,
- umožňuje oborovou analýzu, tj. porovnává výsledky podniku s výsledky zkoumaného oboru jako celku,
- umožňuje průřezovou analýzu, tj. srovnává získané hodnoty s finanční situací podobného podniku,
- umožňuje konstrukci finančních modelů.

Nevýhody poměrové analýzy:

- nelze stanovit nějaké pevné, doporučené či optimální hodnoty poměrových ukazatelů,
- nelze stanovit přesná měřítka,
- rozdíly ve výpočtech jsou dány růzností v daných oborech, v odlišnostech vedení účetnictví a použitých metod výpočtů, netýkají se téhož časového období atd.

Grünwald zabývající se ve své publikaci Finanční analýza a plánování podniku klasifikací poměrových ukazatelů uvádí, jak lze třídit poměrové ukazatele do skupin podle jednotlivých oblastí finanční analýzy. Ve finanční analýze se často používají ukazatele rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti, kapitálového trhu.

Jinou soustavou ukazatelů používanou v praxi je tzv. rychlý test, jehož autorem je prof. Jiří Vysužil²². Tento test přináší komplexní obraz o šesti hlavních oblastech podnikové ekonomiky (produktivita, rentabilita, nákladovost, likvidita, solventnost a struktura).

Jednotlivé poměrové ukazatele spolu se základní charakteristikou jsou uvedeny v příloze 11.

Vybrané ukazatele budou použity v analytické části (kapitola 3.6) při hodnocení finančního zdraví akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská.

---

²² VYSUŠIL, J. *Finance v centru pozornosti*. Profess, Praha. ISBN 80-85235-20-X, str. 148-150

2.3.1 Ukazatele rentability (assets management ratios)

Pod pojmem rentabilita lze si představit schopnost vytvářet nové zdroje a dosahovat čistého zisku, což je hlavním kritériem pro alokaci kapitálu.

Dle Kovancové²³ ukazatelé rentability zobrazují pozitivní nebo naopak negativní vliv řízení aktiv, financování firmy a likvidity na rentabilitu.

V souladu se základním cílem podniku (dosáhnout maximálního zisku) je potřeba zkoumat, zda není podnik příliš zadlužen, přeúvěrován nebo zda jsou vhodným způsobem využity kapitálové zdroje a podnik není překapitalizován.

Z toho je patrné, že dlouhodobá finanční stabilita podniku je podmíněna správnou strukturou zdrojů (optimálním poměrem mezi vlastními a cizími zdroji) a dále výběrem nejvhodnějších cizích zdrojů.

Obecně lze rentabilitu (R) vyjádřit pomocí jednoduchého vzorce, který udává, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč vloženého kapitálu

$$R = \frac{\text{Zisk}}{\text{Vložený kapitál}},$$

Z uvedeného vzorce vyplývají různé modifikace v závislosti na tom, kdo a k jakému účelu jej používá.

Odlišnosti jsou dány tím, jaký zisk je použit v čitateli a co si pod pojmem vložený kapitál finanční analytik představí.

Sůvová²⁴ ve své publikaci přibližuje modifikace zisku, které zahrnují především ukazatele, odvozené z výkazu zisků a ztrát. Tyto modifikace přibližuje následující schéma.

---

²³ KOVANCOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. IX. Vydání, POLYGON, Praha 1999. ISBN 978-80-7273-143-5 , str. 338

Hospodářský výsledek za účetní období = EAT (earningw after taxes)

+ daň z příjmu za běžné období

+ daň z příjmu za mimořádnou činnost

= Zisk před zdaněním = EBT (earningw before taxes)

+ *nákladové úroky*

= Zisk před úroky a zdaněním = EBIT (earningw before interest and taxes)

+ *odpisy*

= Zisk před úroky, odpisy a zdaněním = EBITDA (earnings before interest, taxes, depreciation and amortization charges)

Volba příslušného ukazatele by měla vycházet z účelu finanční analýzy. Ukazatel EBITDA se používá k měření stability a plynulosti cash flow při hodnocení solventnosti z dlouhodobého hlediska.

EAT je vhodnější pro posuzování rentability vlastního kapitálu. Dalším, často využívaným ukazatelem je EBIT, jehož výhodou je to, že není zkreslen zdaněním a vlivem metody financování podniku.

Častěji se používá další modifikace zisku, která je označena zkratkou NOPAT (net operating profit after taxes) a zohledňuje daňové účinky.

NOPAT je definován podle Kislingerovou²⁵ jako EBIT x (1-daně).

2.3.1.1 Rentabilita celkového kapitálu (ROI – return on investment)

Tímto ukazatelem lze vyjádřit míru zisku na určitém období a vyjádřit celkovou efektivnost podniku – tzn. že vypovídá o tom, s jakou účinností pracuje vložený kapitál (vlastní či cizí) do podnikání.

---

²⁴ SŮVOVÁ, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. Bankovní institut, Praha 1999. ISBN 80-7265-027-0, str. 82 - 83

²⁵ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažerské finance*. C.H. Beck, Praha 2004. ISBN 80-7179-805-3

Celková efektivnost podniku, označovaná ukazatelem ROI, je dána vztahem

$$ROI = \frac{\text{Zisk po zdanění} + \text{nákladové úroky}}{\text{Celkový kapitál}},$$

Místo ukazatel rentability celkového kapitálu je v praxi často pracováno s jiným ukazatelem rentability a to ukazatelem rentability celkových aktiv (ROA).

Definice ukazatele ROA bude více objasněna v kapitole 2.3.1.4.

2.3.1.2 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE – return on common equity)

Tento ukazatel měří efektivnost, s níž podnik využívá kapitál vlastníků, tzn. že měří, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu investovaného kapitálu akcionářem.

Zejména pro akcionáře je rentabilita vlastního kapitálu obzvláště klíčovým ukazatelem. Ti vyvíjí tlak na vedení podniku, aby maximalizovalo zisk před zdaněním, minimalizovalo zdanění zisku a co nejefektivněji využívalo zdroje kapitálu.

Rentabilita by měla být vždy vyšší než možný výnos stejně rizikové investice nebo například průměrný roční výnos pětiletých státních dluhopisů do doby splatnosti.

Výše rentability vlastního kapitálu (ROE) se stanoví následujícím způsobem²⁶:

$$ROE = \frac{\text{Zisk po zdanění}}{\text{Vlastní kapitál}},$$

Rentabilitu vlastního kapitálu lze rozložit na součin tří dílčích ukazatelů:

- *rentability tržeb,*
- *obratu celkových aktiv,*
- *finanční páky, kterou lze vyjádřit jako poměr mezi celkovými aktivy a vlastním kapitálem.*

²⁶ GRÜNWARD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2007. ISBN 978-80-86929-26, str.85 - 87

Podrobněji bude o rozkladu vlastního kapitálu diskutováno v kapitole 2.3.1.3, kde bude proveden rozklad vlastního kapitálu pomocí metody Du Pont.

2.3.1.3 Metoda Du Pont

Vhodnou pomůckou při vyjádření výnosnosti podniku je pyramidový rozklad rentability (Du Pont metoda), kterým lze provést rozklad vlastního kapitálu a tím i rozklad celkových aktiv.

Du Pontův rozklad rentability představuje postupný rozklad vrcholového ukazatele, jež by měl co nejlépe vystihovat základní cíl podniku, na ukazatele dílčí, které jej dosti výrazně ovlivňují.

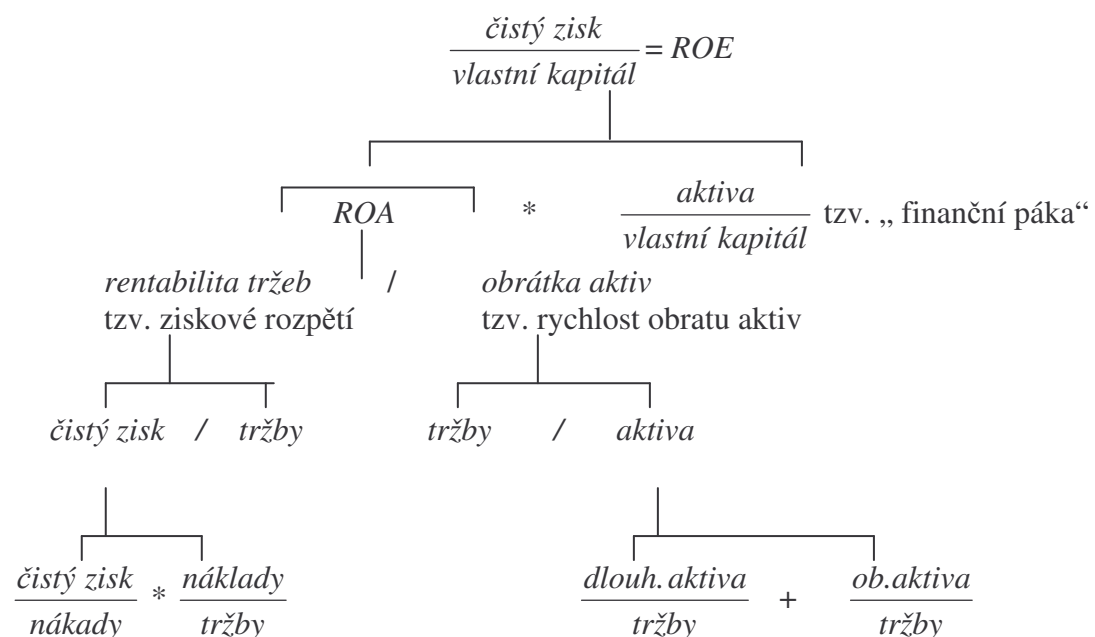
Tento systém ukazatelů vystihuje vzájemné vazby mezi poměrovými ukazateli.

Klíčovým rozkladem je rozklad rentability vlastního kapitálu na tři páky:

- *ziskovost tržeb* či tzv. ziskovou marži,
- *obrat aktiv,*
- *finanční páku.*

Uvedené tři páky a jejich vzájemný vztah je uveden v grafu 1.

Graf 1: Grafické vyjádření rozkladu vlastního kapitálu (ROE)

Z uvedeného rozkladu v grafu 1 je zřejmé, že na rentabilitu vlastního kapitálu bude mít značný vliv rentabilita celkových aktiv, zdanění a zadluženost.

Ukazatel zadluženosti bude výrazně ovlivňován dvěma protichůdnými faktory:

- *úrokovou redukcí zisku,*
- *finanční pákou.*

Ukazatel finanční páky bude podrobněji rozebrán v podkapitole 2.3.1.6.

Rentabilita celkových aktiv neboli rentabilita vloženého kapitálu je v prvním stupni rozkladu vyjádřena jako součin dvou ukazatelů, a to rentability tržeb a obratu celkových aktiv. Rozkladem těchto dvou ukazatelů lze odvodit, že rentabilita vlastního kapitálu je ovlivňována přímo přes ziskové rozpětí a rychlost obratu aktiv a nepřímo přes nákladovou rentabilitu.

2.3.1.4 Rentabilita celkových aktiv (ROA – return on assets)

Poměřuje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání bez ohledu na to, zda byly financovány z vlastního kapitálu nebo kapitálu věřitelů. Jelikož je daň ze zisku přirozenou součástí ekonomického prostředí, musí zde být zohledněn i daňový štít.

Do pojmu daňový štít se zahrnují úroky, což je chápáno jako odměna věřitelům za zapůjčení kapitálu.

Ukazatel rentability celkových aktiv (ROA) je dán vztahem

$$ROA = \frac{\text{Zisk po zdanění} + \text{úroky} \times (1 - \text{sazba daně ze zisku})}{\text{Celková aktiva}},$$

2.3.1.5 Rentabilita tržeb (ROS – return on sales)

Ukazatel rentability tržeb měří podíl čistého zisku, který připadá na 1 Kč tržeb a dle některých autorů tvoří jádro efektivnosti podniku.

Pro správnou interpretaci ukazatele je třeba znát z dlouhodobého hlediska trend vývoje v daném podniku a hodnotu příslušného odvětví.

Tento ukazatel je třeba hodnotit vždy ve vzájemných souvislostech. Je to proto, že nízká hodnota tohoto ukazatele, v případě, kdy je dosahováno rychlého obrátu zásob a vysokého absolutního objemu tržeb, může být příznivější, než jeho vysoká hodnota provázená pomalým obratem zásob a nízkou absolutní částkou tržeb.

Ukazatel rentability tržeb (ROS) je definován vztahem

$$ROS = \frac{Zisk}{Tržby (výnosy, výkony)},$$

2.3.1.6 Finanční páka (gearing ratio)

Ukazatel finanční páky (FP) je jednou z forem vyjádření míry zadluženosti podniku a je vyjádřen podílem cizího kapitálu na celkové finanční struktuře podniku.

Je založena na skutečnosti, že cizí kapitál je obvykle levnější než vlastní a to do té doby, dokud podnik dokáže každou korunu kapitálu zhodnotit více než je úroková sazba dluhu.

Poměr rentability vlastního kapitálu k rentabilitě celkového kapitálu má být vždy větší než 1 a tento ukazatel se nazývá index finanční páky.

Tento ukazatel je definován tímto způsobem

$$Finanční\ páka = \frac{Rentabilita\ vlastního\ kapitálu\ před\ zdaněním}{Rentabilita\ celkového\ kapitálu} > 1,$$

2.3.2 Ukazatele likvidity (liquidity ratio)

Tyto ukazatele měří schopnost firmy uspokojit své splatné závazky. Tato schopnost je vyjádřena solventností a likviditou podniku.

Solventnost je vyjádřením schopnosti „podniku získat prostředky na úhradu svých závazků“.²⁷

²⁷ VALACH, J. *Finanční řízení podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 1997, 1. vydání. ISBN 80-901991-6-X, str. 89

Likvidita vyjadřuje míru obtížnosti přeměny majetku do hotovostní formy. Je obecnou charakteristikou majetku. V závislosti na míře obtížnosti jednotlivých složek aktiv přeměnit se na likvidní (peněžní) prostředky se rozlišuje likvidita běžná, pohotová a hotovostní.

Někteří autoři uvádí, že obvykle se počítají jen dva ukazatele (např. Valach), jelikož údaje pro ukazatel okamžité likvidity mohou získat jen interní uživatelé.

2.3.2.1 Ukazatel běžné likvidity (current ratio)

Uvedený ukazatel vyjadřuje „kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku.“²⁸

Někdy je též ukazatel běžné likvidity nazýván jako *likvidita 3. stupně*.

Čítatel je nutno poupravit o nedobytné pohledávky, tj. zahrnout jen pohledávky v čisté výši. Někdy je použito pravidlo započítávání jen jedné poloviny výše pohledávek.

Nezahrnují se sem ani náklady příštích období, jelikož přesahují období jednoho roku a tudíž je nelze začlenit do oběžného majetku.

Ukazatel běžné likvidity je dán vztahem

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}},$$

Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je příznivější zachování platební schopnosti podniku. Za optimální hodnotu ukazatele je považováno 2 : 1.

Jak uvádí Valach²⁹ ve své publikaci, pojem optimální by měl být nahrazen pojmem průměrná ve smyslu průměru za všechna odvětví.

Obecně platí, že hodnota likvidity 3. stupně by se ve strojírenství dle OKEČ měla pohybovat okolo 147 %.

²⁸ VALACH, J. *Finanční řízení podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 1997, 1. vydání. ISBN 80-901991-6-X, str. 89

²⁹ VALACH, J. *Finanční řízení podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 1997, 1. vydání. ISBN 80-901991-6-X, str. 89

2.3.2.2 Ukazatel pohotové likvidity (acid test, quick test)

Ukazatel pohotové likvidity poměřuje pohotová oběžná aktiva ke krátkodobým dluhům tím, že z oběžných aktiv jsou vyloučeny zásoby.

Ukazatel pohotové likvidity je označován též jako likvidita 2. stupně.

Ačkoli není vytvořeno kritérium pro výši tohoto ukazatele, za uspokojivou hodnotu se mezi finančními analytiky považuje hodnota dle OKEČ ve strojírenství kolem 77,7 % v porovnání s oborovými průměry.

Výsledná hodnota ukazatele může mít určitý nedostatek o výpovědi pohotové likvidity, a to pokud se o závazcích z poskytnutého finančního pronájmu neúčtuje do dlouhodobých závazků.

Pohotová likvidita se zjišťuje následujícím způsobem

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}},$$

2.3.2.3 Ukazatel okamžité likvidity (cash positron ratio)

Ukazatel okamžité likvidity se používá se pouze pro interní vnitropodnikové analýzy.

Pro tento ukazatel lze použít i další názvy, jako např. *ukazatel 1. stupně*, peněžní likvidita či pohotovostní poměr.

Za uspokojivou se ve strojírenství považuje hodnota minimálně 6,6 %.

Ukazatel okamžité likvidity je určen vztahem

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Pohotové peněžní prostředky}}{\text{Krátkodobé závazky}},$$

2.3.2.4 Čistý pracovní kapitál (net working capital)

Čistý pracovní kapitál (WC) představuje část volných prostředků, která zůstane podniku k dispozici po úhradě všech běžných závazků.

„Čistý pracovní kapitál je tedy částí oběžného majetku, který je financován dlouhodobými zdroji (dlouhodobým kapitálem) – vlastními i cizími.“³⁰ Lze ho zjistit jako rozdíl oběžných aktiv a krátkodobých cizích pasiv (krátkodobých závazků).

Dostatek tohoto kapitálu souvisí s likviditou podniku a je určován dobou obratu zásob, pohledávek, dobou dodavatelského úvěru a dalšími kritérii pro hodnocení úspěšnosti podniku.

Čistý pracovní kapitál slouží pro stanovení výše jednotlivých složek aktiv, jejich optimální struktury, stanovení celkové potřeby těchto aktiv a v neposlední řadě i pro výběr vhodného způsobu financování oběžných aktiv.

K zvýšení čistého pracovního kapitálu dochází zvyšováním oběžných aktiv nebo snižováním krátkodobých závazků, naopak ke snižování čistého pracovního kapitálu dochází snižováním oběžných aktiv nebo zvyšováním krátkodobých závazků.

2.3.3 Ukazatele zadluženosti (debt management ratios)

Ukazatel zadluženosti (někdy nazýván ukazatelem finanční závislosti nebo-li struktury zdrojů) je zaměřen na rozbor podnikových aktivit z dlouhodobého hlediska, zatímco ukazatele likvidity a aktivity jsou zaměřeny krátkodobé sledování podnikových aktivit.

2.3.3.1 Ukazatel celkového zadlužení (debt ratio, total debt, to total assets)

Ačkoli platí, že čím je větší hodnota zadluženosti, tím vyšší je riziko pro věřitele i akcionáře a nelze tudíž stanovit obecně závazné normy.

Je nutné posuzovat celkovou výnosnost, kterou podnik dosahuje z celkového vloženého kapitálu i strukturu cizího kapitálu.

Podle nominální doporučené hodnoty, by měl ukazatel celkového zadlužení dosahovat rozmezí 20 až 60.

---

³⁰ SŮVOVÁ, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. Bankovní institut, Praha 1999. ISBN 80-7265-027-0, str. 80

Celková zadluženost je dána vztahem

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{Celkové dluhy}}{\text{Celková aktiva}}$$

2.3.3.2 Ukazatel míry finanční samostatnosti (equity ratio)

Spolu s ukazatelem solventnosti bývá tento ukazatel míry finanční samostatnosti považován za nejvýznamnější ukazatel pro hodnocení hospodářské a finanční stability podniku.

Míra finanční samostatnosti je vyjádřena poměrem vlastního kapitálu a celkových aktiv.

Jeho doporučené hodnoty pro strojný průmysl dle OKEČ jsou v rozmezí 20 až 60.

2.3.3.3 Stav kapitalizace (equity ratio)

Ukazatel stavu kapitalizace nebo-li míry finanční samostatnosti „vyjadřuje podíl vlastního kapitálu podniku k jeho celkovým aktivům, což ukazuje proporci v jaké jsou aktiva podniku financována penězi svých vlastníků. Jinými slovy ukazatel charakterizuje dlouhodobou finanční stabilitu a udává, jak velká je jeho samostatnost. Čím je hodnota uvedeného ukazatele vyšší, tím vyššího stupně samostatnosti podnik dosahuje.“³¹

Při výpočtu stavu kapitalizace se vychází z obecně daného principu, že „stálá aktiva by měla být financována v zásadě dlouhodobými zdroji, přičemž dlouhodobé zdroje by měly převyšovat stálá aktiva, a tak financovat i část oběžných aktiv.“³²

V takovém případě výsledná hodnota ukazatele bude větší než jedna a půjde o překapitalizování. Pokud hodnota bude menší než jedna, půjde o podkapitalizaci.

---

³¹ <http://www.finance.cz>

³² SŮVOVÁ, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. Bankovní institut, Praha 1999. ISBN 80-7265-027-0, str. 105

Stav optimalizace se nejčastěji vyjadřuje pomocí ukazatele krytí stálých aktiv dlouhodobými zdroji a je určen podílem

$$\text{Krytí stálých aktiv dl. zdroji} = \frac{\text{Vlastní kapitál} + \text{dl. cizí zdroje}}{\text{Dlouhodobá aktiva}}$$

Stav optimalizace může být dále vyjádřen pomocí ukazatele krytí stálých aktiv vlastními zdroji, v praxi často používaného.

Ukazatel krytí stálých aktiv vlastními zdroji je dán poměrem vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv.

Doporučovaná hodnota pro tento ukazatel je dle OKEČ 75 % krytí dlouhodobých aktiv vlastním kapitálem.

2.3.3.4 Úrokové krytí (TIE - time interest earned, interest coverage)

Ukazatel TIE měří, kolikrát by se mohl provozní zisk snížit před tím, než se společnost dostane na úroveň, kdy již nebude schopna zaplatit své úrokové povinnosti.

V čitateli zlomku se používá provozní zisk, tj. hospodářský výsledek před odečtením úroků a daní, který se porovnává s celkovým ročním úrokovým zatížením.

U tohoto ukazatele se za dobrou považuje hodnota větší než 3, za vynikající hodnota nad 6.

Pro strojírenské odvětví je přímo stanovena doporučená hodnota větší než 4,5.

V posledních letech se leasing stal velice oblíbenou formou financování a proto se ukazatel úrokového krytí využívá více než předchozí ukazatelé.

Jmenovatele tvoří celkové fixní poplatky zahrnující úroky a dlouhodobé leasingové splátky.

2.3.4 Ukazatele aktivity (asset management ratios)

Ukazatele aktivity slouží k měření vázanosti kapitálu podle jednotlivých druhů aktiv a zjišťují, jak efektivně podnik využívá svá aktiva.

Pokud má podnik více aktiv, než je potřeba, vznikají zbytečné náklady, pokud jich má naopak málo, přichází o možné tržby.

Ukazatele hospodářské aktivity se obvykle vyjadřují ve dvou formách – době obratu či rychlosti obratu aktiv.

2.3.4.1 Relativní vázanost celkových aktiv (total assets turnover ratio)

Ukazatel relativní vázanosti celkových aktiv udává kolik celkových aktiv je vázáno na 1 Kč výkonu.

Jestliže je v čitateli uvedena zůstatková hodnota stálých aktiv, ukazatel se počtem let zlepšuje, aniž by se podnik na tom podílel.

Dále je ukazatel ovlivněn přijatou odpisovou politikou. Při metodě zrychlených účetních odpisů budou jiné výsledky než při metodě lineárních odpisů.

Snahou vrcholového managementu docílit maximálně možnou nízkou hodnotu vázanosti celkových aktiv na tržbách.

Ukazatel relativní vázanosti aktiv je dán podílem celkových aktiv na tržbách.

Jako doporučená hodnota, které by měl ukazatel zdravého podniku v strojírenském odvětví dle OKEČu dosahovat, se uvádí od 120 do 180 dní.

2.3.4.2 Doba obratu (turnover period)

Doba obratu (Do) zvolené položky aktiv nebo pasiv je dána základním vztahem

$$Do = 360 * \frac{\text{Zvolená položka aktiv nebo pasiv}}{\text{Tržby nebo náklady za určité období}},$$

Doba obratu zásob

Pomocí ukazatele obratu zásob lze vypočítat, kolik dnů jsou oběžná aktiva vázána v určité formě zásob.

Tento ukazatel je indikátorem likvidity a udává počet dní, za něž se zásoba přemění v hotovost nebo pohledávku.

Nelze všeobecně konstatovat, že rychlý obrat zásob znamená efektivní využití zásob, ale může též dojít k situaci, kdy je podnik podkapitalizován, tj. není zajištěna plynulost výroby.

Odborné publikace doporučují pro úspěšné společnosti hodnotu ukazatele obratu zásob v rozmezí od 30 do 40 dní.

Autorka se ovšem domnívá, že doba obratu zásob v strojírenském odvětví by se měla pohybovat v rozmezí 45 – 60 dní. Tuto domněnku zdůvodňuje skutečností, že produkty strojírenského průmyslu mají časově náročné výrobní technologie, tudíž dochází k prodloužení doby, kdy budou konečné produkty expandovány z podniku.

Doba obratu pohledávek

Výpočtem doby obratu pohledávek se stanoví průměrný počet dní, po které se majetek podniku nachází ve formě pohledávek či jak dlouho odběratelé zůstávají dlužní.

„Z uvedeného vyplývá, že by hodnota doby obratu pohledávek měla odpovídat průměrné době splatnosti faktur.“³³

Standardní hodnota tohoto ukazatele pro všechny podniky je běžně uváděna kolem 30 dnů. V průběhu roku by měl vrcholový management kontrolovat ukazatel doby obratu pohledávek se stanovenou lhůtou splatnosti a porovnávat, zda inkaso probíhá v souladu se stanovenými podmínkami.

Doba obratu závazků

Ukazatel doby obratu závazků udává ve dnech dobu, po které zůstávají krátkodobé závazky neuhrazeny a podnik využívá bezplatný obchodní úvěr.

Je vhodné, aby doba závazků klesala.

2.3.4.3 Ukazatel rychlosti obratu (turnover rate)

Rychlost obratu (ro), někdy nazývána jen jako obrat, se dá vyjádřit vztahem

$$ro = \frac{\text{Tržby nebo náklady za určité období}}{\text{Zvolená položka aktiv nebo pasiv}},$$

Rychlost obratu celkových aktiv (total assets turnover ratio)

Jedná se o komplexního ukazatele měřící rychlost obratu použitých celkových aktiv, tj. ukazatel udává, kolikrát se celková aktiva obrátí za rok.

Při mezipodnikovém srovnání je nutné zohlednit stáří stálých aktiv a dát pozor na rozdíly dané zvolenou odpisovou metodou.

Standardizovanou doporučenou hodnotou pro podniky činné v oblasti strojírenství dle OKEČ je index v rozmezí 1 až 1,5.

Rychlost obratu stálých aktiv (fixed assets turnover)³⁴

Jedná se o reciprokou hodnotu relativní vázanosti.

Ukazatel obratu stálých aktiv vyjadřuje, jaká výše tržeb byla vyprodukována z 1 Kč celkového majetku podniku. Je často využíván při komparativní analýze.

Pokud výsledná hodnota ukazatele rychlosti obratu stálých aktiv je nízká, je vhodné zvyšovat tržby nebo odprodávat aktiva. Doporučuje se, aby hodnota ukazatele dosahovala v průměru 5,1.

Rychlost obratu zásob (inventory turnover)

Ukazatel rychlosti obratu zásob udává, kolikrát se přemění zásoby v ostatní formy oběžného majetku až po prodej hotových výrobků a opětovný nákup zásob.

Obecně se v praxi používají v čitateli místo výše tržeb celkové náklady a ve jmenovateli průměrný stav zásob za období.

„Důvodem je skutečnost, že výše zisku je vzhledem k rychlosti obratu zásob irelevantní.“³⁵

Doporučená hodnota pro tento ukazatel je od 4,5 do 6. Výši stavu zásob lze nahradit hodnotou jednotlivých druhů zásob – materiálem, nedokončenou výrobou atd.

Rychlost obratu pohledávek (accounts receivable turnover)

Ukazatel rychlosti obratu pohledávek vyjadřuje rychlost přeměny pohledávek v peněžní prostředky.

---

³³ GRÜNWARD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2002. ISBN 80-245-0422-7, str. 51

³⁴ Rychlost obratu stálých aktiv je někdy označován jako fondová účinnost.

³⁵ GRÜNWARD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2002. ISBN 80-245-0422-7, str. 48

V praxi se často pracuje s celkovými tržbami, jelikož není možnost získat dostatek potřebných údajů k analýze a doporučené rozmezí je stanoveno od 10 - 12.

Rychlost obratu závazků (*accounts payable turnover*)

Ukazatel rychlosti obratu závazků vyjadřuje dobu, za jakou jsou závazky z obchodního styku podniku uhrazeny a lze ho vyjádřit jako poměr nákupů na obchodní úvěr a závazků z obchodního styku.

2.3.5 Ukazatele tržní hodnoty (market value ratios)

Tato skupina ukazatelů tržní hodnoty se od předchozích ukazatelů liší a to z kvantitativní stránky.

Předchozí ukazatele poukazovaly z větší části na minulý vývoj finanční situace podniku s využitím údajů z účetních výkazů.

Naproti tomu ukazatele tržní hodnoty analyzují kapitálový trh, který je důležitým parametrem k vykreslení hospodářské situace podniku pro současné i budoucí investory. Minulá činnost podniku je hodnocena pro predikci budoucnosti podniku.³⁶

2.3.5.1 Výplatní poměr (payout ratio)

Ukazatel výplatního poměru vyjadřuje, jak velký podíl vytvořeného zisku po zdanění je vyplácen akcionářům a to v podobě dividend. Lze ho vyjádřit jako poměr dividend na 1 akcii a čistého zisku na 1 akcii.

2.3.5.2 Dividendový výnos (dividend yield)

Udává procentuální zhodnocení investice akcionáře a je jednou z důležitých motivací k prodeji, držbě nebo koupi akcie pro investory.

Dividendový výnos je dán vztahem dividendy připadající na 1 akcii ku tržní ceně (kurzu) akcie.

2.3.5.3 Price - Earnings ratio (P/E)

Ukazatel Price - Earnings ratio „představuje poměr tržní ceny akcie k čistému zisku na akcii (EPS). Jde o důležitý poměrový ukazatel, který slouží k ohodnocení jednotlivých

---

³⁶ GRÜNWARD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2002. ISBN 80-245-0422-7, str. 99 - 101

akciových titulů. Čím je ukazatel P/E vyšší, tím je daná akcie vzhledem k zisku (současnému nebo očekávanému) dražší a naopak.³⁷

Dle Grünwalda existují dvě pravidla, a to jestliže se akcie společnosti prodávají s:

- vysokým P/E - investoři očekávají velký růst dividend v budoucnu či akcie obsahuje malé riziko. Tudíž se investoři spokojí s menším výnosem, anebo společnost očekává nadprůměrný růst a proto vyplácí akcionářům velký podíl výtěžků,
- nízkým P/E - firma má malý růstový potenciál či je rizikovější. Zároveň je možno předpokládat, že akcie je dočasně podhodnocena a tudíž levná, což může znamenat vhodnou investiční příležitost - hrají zde významnou úlohu očekávání.

2.3.5.4 Čistý zisk na akcii (EPS - earning per share)

Ukazatel čistého zisku na akcii je považován za klíčový údaj o finanční situaci společnosti.

Jeho význam spočívá v tom, že odráží výsledek a úspěch ve vztahu i ke konkurentům a informuje akcionáře o velikosti zisku na jednu akcii, který by mohl být vyplacen ve formě dividend.

Ukazatel čistého zisku (EPS) je definován jako poměr čistého zisku a počtu emitovaných akcií.

2.4 Časové srovnání poměrových ukazatelů

K vytvoření názoru na finanční zdraví podniku napomáhá srovnání jednotlivých poměrových ukazatelů (např. rentability celkového kapitálu) za běžné a minulé období. Posoudí se změna, zda došlo k navýšení či snížení zkoumaných ukazatelů a zároveň se upřesní, zda tyto změny jsou žádoucí či nikoli.

Z obecného hlediska lze říci, že podnik sleduje tendenci vývoje jednotlivých aspektů finančního zdraví a následně reaguje tak, aby se silné stránky stabilizovaly a upevňovaly a slabé stránky, aby se v budoucnu zlepšovaly.

---

³⁷ <http://www.tiscali.cz/mone/>

2.5 Rozklad ukazatelů

Nejvhodnější metodou rozkladu ukazatelů je tzv. faktorová analýza, kdy vrcholové ukazatele běžného a minulého období vypovídají o směru vývoje jednotlivých ukazatelů finančního zdraví (rentability, likvidity, solventnosti a finanční stability).

Postupem faktorové analýzy je porovnání změny čitatele či jmenovatele s vývojem srovnávací veličiny.

Do jmenovatele se nejčastěji dosazuje položka z libovolné položky pasiv, která vyjadřuje riziko finančního zdraví. Naopak v čitateli je vyjádřeno jištění rizikových položek, a to pomocí čistých výnosů z výsledovky (tj. pomocí čistého zisku).

„Rozhodujícím údajem pak není změna *absolutní* hodnoty čitatele či jmenovatele, ale její změna oproti změně srovnávací základny (tržeb, ...), tedy *relativní* změna čitatele či jmenovatele.“³⁸

Je nutno si uvědomit, že při této metodě se vychází z obecně daných principů, a to:

- růst tržeb vyvolá růst položek aktiv a zisku,
- při růstu aktiv se předpokládá přímo úměrný růst tržeb, vlastního kapitálu, zisku před úroky a zdaněním.

Dle Grünwalda lze mezi faktory rozlišit ukazatele zadluženosti, aktivity a ziskovosti.

Ukazatele ziskovosti zahrnují následující dílčí ukazatele:

- provozní ziskové rozpětí,
- rentabilitu tržeb,
- rentabilitu celkového kapitálu,
- cash rentabilitu vlastního kapitálu.

Tyto dílčí ukazatele charakterizují relativní změnu čitatele ve vrcholových ukazatelích a jsou výsledkem provozní činnosti společnosti.

Ukazatele aktivity zahrnují tyto dílčí ukazatele:

- obrat aktiv,
- doba obratu nehmotného oběžného majetku,
- doba splácení krátkodobých závazků,

---

³⁸ GRÜNWALD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2007. ISBN 978-80-86929-26, str. 155

- obrat zásob,
- obrat pracovního kapitálu.

Uvedené ukazatele charakterizují relativní změnu čitatele či jmenovatele ve vrcholových ukazatelích a jsou ovlivňovány finanční činností managementu.

Ukazatele zadluženosti vypovídají o relativní změně jmenovatele ve vrcholových ukazatelích a jsou ovlivňovány těmito dílčími ukazateli:

- finanční pákou,
- celkovou zadlužeností,
- zadlužeností zvýšenou o úročené dluhy,
- průměrnou úrokovou mírou.

Z této obecné charakteristiky lze vyvodit, že „faktorová analýza obohacuje systém poměrových ukazatelů, použitelných pro časové srovnání“³⁹ o faktorové ukazatele, které vypovídají o tom, jak se podílela provozní a finanční činnost na vrcholové ukazatele či zda relativní změny výnosnosti mohly dostatečně ovlivnit výši zadluženosti.

2.6 Mezipodnikové srovnání

Mezipodnikové srovnání je obvykle nazýváno pojmem benchmarking, což ve volném překladu znamená poměrování či porovnávání.

Účelem mezipodnikového srovnání je shromáždit různé ukazatele od určité skupiny vymezené např. ekonomickou činností a tyto hodnoty slouží k posouzení dalšího vývoje podniku. Využití benchmarkingu tedy umožňuje nalézt vhodné trendy vývoje a posoudit finanční situaci v daném souboru podniků a případně sestavit pořadí podniků podle ekonomické úspěšnosti.

Základem mezipodnikového srovnání je výběr vhodných ukazatelů, které slouží k vyhodnocení ekonomické situace podniku a následně se provede propočet

---

³⁹ GRÜNWALD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. Ekopress s.r.o., Praha 2007. ISBN 978-80-86929-26, str. 167

poměrových ukazatelů. Analyzovaný podnik lze srovnávat s průmětem v odvětví nebo s konkurenčním podnikem či se srovnatelným nejlepším podnikem.

Pro hodnocení postavení analyzovaných podniků v daném souboru může být použita např. metoda jednorozměrná, která zahrnuje aritmetický průměr či směrodatnou odchylku či metoda vícerozměrná, kdy se u souboru několika podniků hodnotí několik charakteristik.

U metody vícerozměrné lze použít matematicko-statistické metody, které jsou výchozím bodem všech mezipodnikových srovnání a zahrnují např. metodu prostého pořadí, metodu normované proměnné, metodu vzdálenosti od fiktivního objektu atd.

K zvýšení názornosti mezipodnikového srovnání ve finanční analýze lze použít různé grafy. Poslední dobu začíná být více používán pro grafické znázornění tzv. Spider graf, který umožňuje přehledné vyhodnocení postavení určitého podniku vzhledem k odvětvovému průměru nebo při srovnání s nejlepším či konkurenčním podnikem. Graf je rozdělen obvykle do čtyř kvadrantů, z nichž první zahrnuje ukazatele rentability, druhý ukazatele likvidity, třetí ukazatele aktivity a čtvrtý kapitálovou strukturu. Využití Spider grafu má i jisté nedostatky, které jsou dány koncentrací paralelních ukazatelů soustav.

Dalším způsobem provedení mezipodnikového srovnání pomocí vícerozměrných metod je tzv. pyramidová analýza a bonitní a bankrotní modely.

2.6.1 Pyramidová analýza v mezipodnikovém srovnání

„Umožňuje posoudit, jak podnik ve srovnání s jiným podnikem plní svůj základní cíl (obvykle vyjádřený v ukazateli ROE) a co jsou příčiny rozdílu hodnot v tomto vrcholovém ukazateli.“⁴⁰

Prvořadým úkolem je stanovit vhodnou srovnávací základnu, kterou může být:

- podnik, jehož vrcholový ukazatel dosahuje průměrné hodnoty v souboru,
- podnik dosahující nejlepších hodnot v analyzovaném souboru.

---

⁴⁰ SYNEK, M. *Ekonomická analýza*. Oeconomica, Praha 2003. ISBN 80-245-0240-2, str. 35

Na rozdíl od tradiční aplikace pyramidové analýzy, je zde zkoumána diference všech dílčích ukazatelů od těchž ukazatelů průměrného či nejlepšího podniku.

Hlavním cílem pyramidové analýzy použité v mezipodnikovém srovnání je nalézt příčiny mezipodnikových rozdílů v efektivnosti hospodaření.

2.6.2 Bonitní a bankrotní modely

Pro komplexní zhodnocení situace podniku je nutné sledovat poměrové ukazatele ve vzájemných souvislostech. V jedné skupině ukazatelů totiž může subjekt vypadat velmi zdravě, zatímco ty další mohou poukazovat na určité problémy. K překonání těchto nedostatků byly vytvořeny tzv. souhrnné indexy.

Cílem je pomocí jednoho čísla vyjádřit finančně-ekonomickou situaci a výkonnost daného podniku a případně upozornit ohrožení finančního zdraví. Mezi nejznámější metody lze zařadit:

- Altmanův Z model,
- index IN2000.

2.6.2.1 Altmanův Z model

Altmanův Z model nebo-li Altmanovu analýzu lze rovněž nazvat identifikátorem bankrotu. Tento model je možno využít pro vyjádření celkové finanční situace, obzvláště finančního zdraví podniku. Altmanův Z model, často nazývaný „model Z-score“ vychází z pěti poměrových ukazatelů, kterým přidělil určitou váhu.⁴¹

V podmínkách naší ekonomiky nemá tento ukazatel dostatečně vypovídací schopnost, ačkoli byla vytvořena modifikace tohoto ukazatele pro podniky neobchodovatelné na kapitálovém trhu.

Altmanův Z model je dán vztahem

$$Z = 0,17.x_1 + 0,847.x_2 + 3,107.x_3 + 0,420.x_4 + 0,998.x_5$$

kde:

x_1 = pracovní kapitál / aktiva celkem,

x_2 = nerozdělený zisk minulých let/aktiva celkem,

---

⁴¹ SYNEK, M. *Ekonomická analýza*. Oeconomica, Praha 2003. ISBN 80-245-0240-2, str. 26

- $x_3 = \text{EBIT/aktiva celkem,}$
 $x_4 = \text{vlastní jmění/celkové dluhy[cizí zdroje],}$
 $x_5 = \text{tržby/aktiva celkem.}$

Podle výsledků je možno podniky rozdělit na:

podniky prosperující - $Z > 2,9$,

šedou zónu, kdy nelze usuzovat na další vývoj – $1,8 < Z < 2,9$,

podniky vážně ohrožené – $Z < 1,8$.

2.6.2.2 IN indexy

IN indexy lze chápat jako úpravu Altmanovy analýzy pro potřeby České republiky, kde ještě není zdaleka rozvinut kapitálový trh tak, jak předpokládá Altmanova analýza. Jedním číslem vyjadřuje schopnost podniku plnit své závazky. Váhy používané ve vzorci se liší podle jednotlivých odvětví.

V praxi nejvíce používané jsou dva typy tohoto indexu, a to index IN95, nazýván též index bankrotního typu a IN01, který umožňuje rychlý odhad, zda je podnik prosperující.

Vzhledem k tomu, že některé podniky nedisponují s veřejně obchodovatelnými akciemi či mohou působit v různých odvětvích ekonomiky zároveň, byla vytvořena zjednodušená verze indexu IN95, který je nazýván IN2000 a slouží jako univerzální model pro všechny podniky, nezávisle na tom, do jakého OKEČ patří.

Tato modifikace indexu IN95 bude použita v praktické části diplomové práce a je určena vztahem

$$\begin{aligned}
 IN2000 = & -0,017 * \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí kapitál}} + 4,573 * \frac{EBIT}{\text{aktiva}} \\
 & + 0,481 * \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} + 0,015 * \frac{\text{ob. aktiva}}{KCZ + KBÚ}
 \end{aligned}$$

kde:

EBIT	.....	hospodářský výsledek před úroky a zdanění,
KCZ	.....	krátkodobé cizí zdroje,
KBÚ	.....	krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci.

Výsledné hodnoty indexů lze pak interpretovat následovně:

- $IN > 2,070$ ..... firma vytváří hodnotu,
- $1,420 < IN < 2,070$ ..... firma spíše tvoří hodnotu,
- $1,089 < IN < 1,420$ ..... nelze určit, zda firma tvoří hodnotu,
- $0,684 < IN < 1,089$ ..... firma spíše netvoří hodnotu,
- $IN < 0,684$ ..... firma netvoří hodnotu.

3 Cíl a metodika práce

3.1. Cíl práce

Cílem diplomové práce je posouzení celkové hospodářské a finanční situace akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská v letech 2004 až 2006, identifikovat její slabé stránky, které by právě mohly firmě v budoucnu způsobit menší či větší problémy.

Na základě takto provedeného zhodnocení ekonomické situace společnosti pomocí finanční analýzy bude nastíněno další opatření ke zlepšení ekonomické situace společnosti.

3.2 Metodika práce

Při zjišťování důležitých dat pro zpracování této diplomové se vychází z celé řady dokumentů, především výročních zpráv, které obsahují zprávy o vývoji činnosti účetních jednotek, účetních závěrek a ostatních informacích čerpaných z veřejně dostupných internetových stránek.

Výsledky jednotlivých ukazatelů finanční analýzy jsou zároveň porovnány s doporučenými hodnotami, uváděnými v odborné literatuře pro strojírenský obor. Z analyzovaných roků 2004 – 2006 je rok 2006 analyzován detailněji a je porovnán se stanoveným oborovým průměrem pro rok 2006.

Metodika výpočtů jednotlivých ukazatelů je shodná s metodikou výpočtu uvedené v praktické části této diplomové práce. Teorie popsaná v předchozích kapitolách je použita při provedení finanční analýzy akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská.

4 Finanční analýza společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

Hlavními zdroji pro provedení a zhodnocení finanční stability podniku jsou data čerpána z účetních závěrek společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. v časovém rozmezí 2004 – 2006.

Neméně důležitými zdroji jsou také výroční zprávy ve stejném časovém vymezení. Veškeré informace, které jsou použity při hodnocení finančního zdraví daného podniku, jsou přístupny široké veřejnosti prostřednictvím internetových stránek. Dostupnost těchto vstupních dat byla značně nápomocným prvkem při rozkrývání základních vazeb jednotlivých ukazatelů a při hodnocení hospodářské situace analyzovaného podniku.

Veškeré provedené analýzy jsou doplněny stručným komentářem zahrnujícím úvahy i nad skutečnostmi, které stojí nebo by mohly stát v pozadí hospodaření podniku.

V první části této kapitoly je vypracován podrobný metodický postup provedení finanční analýzy, kterým se bude autorka řídit při hodnocení společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

Kapitola 4.2 se věnuje stručné charakteristice ekonomické činnosti akciové společnosti. Zde je zároveň provedeno hodnocení řízení lidských zdrojů pomocí důležitých ukazatelů výkonnosti akciové společnosti v letech 2004 až 2006.

V další podkapitole 4.3 jsou vypracovány horizontální a vertikální analýzy účetních výkazů za období 2004 až 2006, ze kterých jsou čerpány důležité údaje k posouzení struktury aktiv a pasiv rozvahy.

Dalším krokem je analýza struktury nákladů a výnosů z výkazu zisků a ztrát a v neposlední řadě analýza výkazu cash flow.

Vypracované horizontální a vertikální analýzy konkrétních výkazů jsou v přílohách 5 - 10.

Finanční zdraví akciové společnosti musí být vždy hodnoceno komplexně. Základem tohoto hodnocení jsou výpočty poměrových ukazatelů rentability, aktivity, likvidity a zadluženosti, ze kterých vychází i další propočty, které jsou uvedeny v kapitole 4.7.

Jelikož u jednotlivých ukazatelů je v teoretické části zároveň uvedeno doporučené optimální rozmezí dané pro obor strojírenství.

Doporučené hodnoty uvedené v teoretické části posloužily k snadnějšímu posouzení ekonomické aktivity podniku v této kapitole.

Ukazatele kapitálové struktury jsou vypočteny jen zčásti, neboť podstatná část těchto ukazatelů pracuje buď s hodnotou vyplacených dividend, které však nebyly v průběhu analyzovaných let vypláceny nebo s tržní hodnotou akcie, která byla pro požadované období obtížně zjistitelná. Z tohoto důvodu není možné ohodnotit ukazatele kapitálové struktury.

V kapitole 4.8 jsou zpracovány některé poměrové ukazatele pomocí metody časového srovnání ukazatelů, která umožňuje využít nejméně náročný způsob globálního hodnocení finančního zdraví akciové společnosti.

Devátá část čtvrté kapitoly se zabývá rozkladem ukazatelů, tzn. že některé významné ukazatele finančního zdraví jsou rozpracovány do dílčích ukazatelů a jejich vlivu na vrcholový ukazatel v běžném a minulém období.

Kapitola 4.10 je zaměřena na mezipodnikové srovnání. Pro mezipodnikové srovnání jsou využity údaje získané z výpočtu poměrových ukazatelů společnosti za jednotlivé roky, které jsou následně porovnávány se stanovenými oborovými hodnotami určené pro strojírenský průmysl pro rok 2006.

V kapitole 4.11 se využijí poznatky ze souhrnného hodnocení finanční situace pomocí syntetických ukazatelů Altmanova koeficientu Z a IN indexu (v kapitole 2.6.2.2).

Ty napomohou k predikci, zda je MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. ohrožena vážnými finančními problémy či nikoli.

V závěru kapitoly 4 je provedeno souhrnné hodnocení všech provedených dílčích analýz s následným návrhem opatření ke zlepšení výkonnosti podniku.

4.1 Postup finanční analýzy MOTORU JIKOV Strojírenská, a. s.

Finanční analýza akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská v letech 2004 – 2006 se opírá o následný postup, který vychází ze Synkovy metodiky pro finanční analýzu:

1. vytvoření široké databáze pro finanční analýzu (vychází se z účetních výkazů, jako např. výkazu zisku a ztrát, rozvahy, výkazu cash flow či výročních zpráv),
2. analýza provozních ukazatelů (např. produktivita z přidané hodnoty),
3. výpočet poměrových ukazatelů,
4. hodnocení ukazatelů v čase z hlediska efektivnosti hospodaření rozvoje,
5. rozklad ukazatelů pomocí faktorové analýzy,
6. srovnání poměrových ukazatelů s odvětvovými průměry z hlediska řízení,
7. výpočet a hodnocení syntetických ukazatelů, jako např. IN indexu
8. souhrnné hodnocení finanční situace podniku
9. návrh opatření ke zlepšení výkonnosti podniku.

4.2 Charakteristika společnosti

4.2.1 Profil společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

Název společnosti:	MOTOR JIKOV Strojírenská a. s.
Kraj:	Jihočeský
Okres:	Tábor
Sídlo:	Zátkova 495/II, Soběslav
Právní forma:	akciová společnost
IČ:	CZ25165020

www :<http://www.motorjikov.cz>

Předmět podnikání:

- komponenty pro automobilový průmysl,
- části textilních, balících, dřevoobráběcích a tiskařských strojů,
- části strojů na výrobu elektrotechnických součástí,

- nástroje a přípravky,
- malá zemědělská mechanizace - travní sekačky, dvoutaktní motory,
- soustružení – klasické,
- frézování - CNC obráběcí,
- vrtání - CNC vrtačky, vodorovné vyvrtávačky,
- protahování - drážky pro pera a tvarové otvory,
- lakování, pískování, omílání, černění, fosfátování, zinkování, chromátování, chromování a niklování.

4.2.2 Historie a charakteristika ekonomické činnosti společnosti

Akciová společnost MOTOR JIKOV Strojírenská (dříve UNI CZ a. s.) vznikla v roce 1997 transformací ze společnosti LADA UNI, s. r. o., dceřiné společnosti Lada, a. s. V současné době je podnikatelská činnost soustředěna do oblasti výroby a prodeje komponentů nastavitelných pedálových systémů automobilů, komponentů motorových golfových vozidel a obdobných užitkových vozidel, komponentů pro automatické pračky, komponentů vzduchových brzdových soustav, komponentů pro hydraulické a filtrační systémy, komponentů strojů textilních, tiskařských, dřevoobráběcích a obráběcích.

Dále je podnikatelská činnost soustředěna do oblasti výroby pneumaticko-hydraulického nýtovacího nářadí. Dalšími obory podnikání je malá zemědělská mechanizace, čistící stroje, tepelné zpracování.

Společnost MOTOR JIKOV Strojírenská, a.s. je součástí holdingového uskupení podniků strojírenského a slévárenského charakteru a tento konsolidační celek tvoří:

- MOTOR JIKOV Group, a. s.
- MOTOR JIKOV Tlaková slévárna, a. s.
- MOTOR JIKOV Slévárna litiny, a .s.
- MOTOR JIKOV Fostron, a. s.
- MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

Hlavním oborem holdingových společností je výroba příslušenství a komponentů osobních a nákladních automobilů, tlakových litých odlitků ze slitin hliníku a ze slitin zinku, odlitků ze šedé a tvárné litiny, speciálních obráběcích strojů, montážních zařízení, forem pro vstřikování kovů a plastů, nýtovacího nářadí, malé zemědělské mechanizace a čistících strojů.

Mateřskou společností holdingové skupiny se stala akciová společnost MOTOR JIKOV Group, a. s. Počátkem roku 2007 došlo dosti k posílení holdingového seskupení tím, že názvy dceřiných společností vyjadřují příslušnost k dané skupině (počátek názvu společnosti je vždy MOTOR JIKOV).

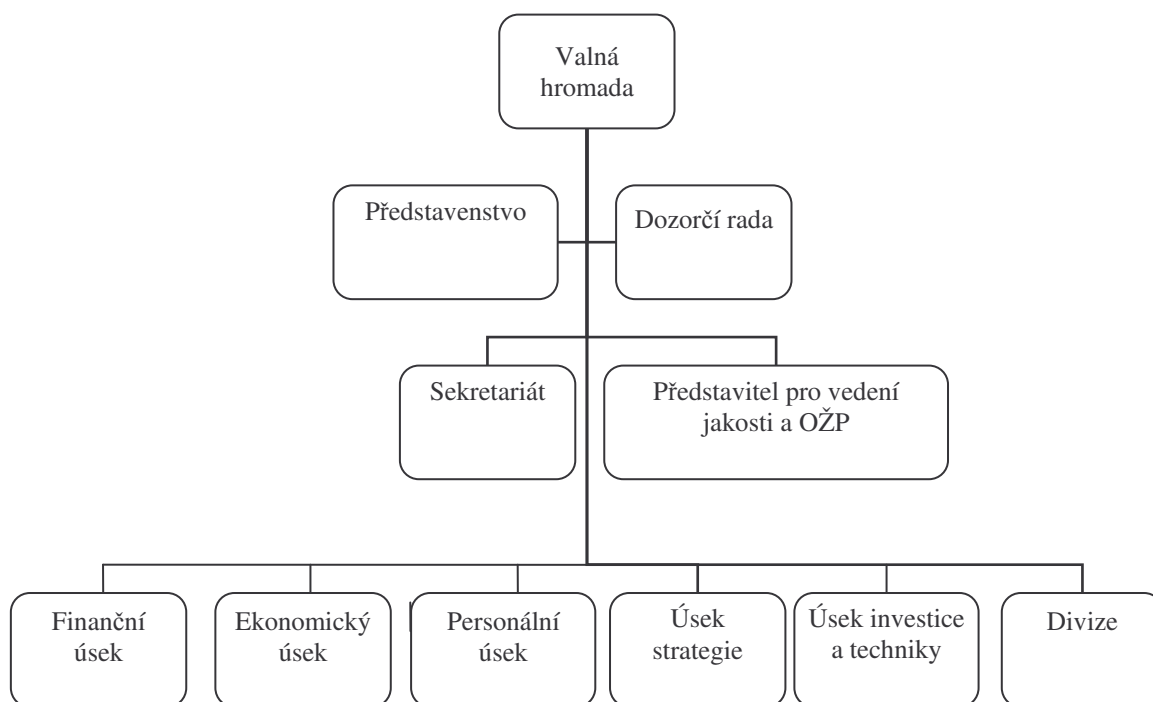
4.2.3 Organizační struktura MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. je součástí konsolidovaného celku, který tvoří holdingové seskupení, kde mateřskou společností je MOTOR JIKOV Group, a. s.

Na základním kapitálu společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. se podílí z 69,52 % společnost MOTOR JIKOV Group, a. s. a tři fyzické osoby, které mají v držení 30,48 %. Společnost nemá uzavřenou ovládací smlouvu.

Jak je vidět na schématickém zobrazení organizační struktury podniku (graf 2), úroveň dalšího členění podniku je dle funkcí.

Graf 2: Základní schéma organizační struktury společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

Vrcholným orgánem společnosti je Valná hromada akcionářů. Statutárním orgánem akciové společnosti je představenstvo, které je kontrolováno dozorčí radou. Dozorčí rada má pět členů v čele s předsedou.

V podniku je použito funkční členění na úseky strategie řízení jakosti, finanční, ekonomický, personální, služeb, investic a techniky, strategického nákupu, strategického obchodu. Dále je zde zřízeno pět divizí a každá z nich je zaměřena na jinou oblast výroby.

Divize Auto např. vyrábí komponenty pro nastavitelné pedálové systémy.

Divize Průmyslové výrobky vyrábí a prodává nýtovací nástroje v širokém sortimentu.

Divize Vzduchová soustava vyrábí a prodává výrobky vzduchových brzdových soustav pro nákladní automobily.

Divize Zakázková výroba vyrábí a prodává komponenty strojů obráběcích, textilních, tiskařských, dřevoobráběcích a komponenty pro filtrační a hydraulické systémy.

Poslední je *divize Mechanizace*, která vyrábí výrobky malé zemědělské mechanizace, jako jsou např. sekačky, dále vyrábí čerpadla a čističe pro automobilový průmysl. Veškeré výrobky zároveň i prodává.

Společnost je certifikována podle normy EN ISO 9001:2000. V posledních letech zaznamenává nárůst zaměstnanosti, v současné době má cca 500 zaměstnanců. Patří mezi největší a nejdůležitější firmy v jihočeském regionu.

4.3 Řízení lidských zdrojů

Zaměstnanci vždy byli a budou pro podnik nejcennějším kapitálem, který přispívá při uskutečňování strategických záměrů podniku. Personální management se z dlouhodobého hlediska zaměřuje na motivaci a podporu odpovědnosti a iniciativy zaměstnanců, která tak přispívá k jejich vyšší produktivitě práce.

Klíčovým faktorem je tedy zvyšování kvalifikace zaměstnanců a umožnění jim tak aktivní zapojení do vývoje výrobního procesu. Plánování kariéry podnik chápe jako důležitou součást personální činnosti, od výběrem zaměstnanců počínaje, dále přes jejich adaptaci a hodnocení výkonů a dalším rozvojem zaměstnanců konče.

Společnost se stala partnerem projektu „**Zvyšování konkurenceschopnosti a adaptability zaměstnanců společnosti MOTOR JIKOV Group prostřednictvím**

vzdělávání“. V rámci tohoto projektu společnost získává dotace na vzdělávací programy a v roce 2006 příspěvek činil 163 tis. Kč.

Dalším projektem, kterého se společnost účastní je **„Vytváření pracovních míst pro začlenění nezaměstnaných nízkokvalifikovaných a handicapovaných osob do zaměstnání v Jihočeském kraji“**.

Dalšími projekty jsou **„IQ AUTO - Inovace a kvalifikace profesní přípravy“**, **„Najdi si práci v Jihočeském kraji“**, **„Návrat do práce v Jihočeském kraji“**.

Všechny tyto projekty jsou spolufinancovány Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.⁴²

Akciová společnost od svých zaměstnanců očekává, že se ztotožní s cíli a strategií podniku, a naproti tomu se podnik postará o odborné znalosti potřebné pro odborný výkon dané profese. Zároveň podporuje rozvoj práce v týmu.

S cílem dosáhnout vyšší informovanosti, motivace a aktivity pracovníků ve výrobním procesu, vybavila akciová společnost MOTOR JIKOV Group jednotlivá střediska informačními tabulemi.

Prostřednictvím těchto tabulí mají všichni pracovníci přístup k aktuálním informacím (např. hospodářské ukazatele, údaje o technologiích či informace o některých zařízeních).

Na konci roku 2006 akciová společnost zahájila projekt „5S“. Jedná se o pilotní projekt celé skupiny MOTOR JIKOV Group, a. s. a tuto moderní japonskou metodu využívá mnoho zahraničních zákazníků společnosti. Projekt se zabývá odstraněním všeho zbytečného, co by zabraňovalo efektivnosti práce, tj. zabývá se tokem materiálu, dodržování standardu, motivace pracovníků a v neposlední řadě i čistotou pracovního prostředí.

Kromě vzdělávání se podnik snaží svým zaměstnancům nabídnout dobré zázemí a mimo zajímavých mzdových podmínek také řadu dalších zaměstnaneckých výhod. Vrcholový management má k dispozici osobní automobily akciové společnosti i k soukromým účelům. Dále společnost hradí svým zaměstnancům příspěvek na

---

⁴² Čerpáno z výročních zpráv za období 2004 – 2006.

penzijní připojištění a managementu na všech úrovních ještě příspěvek na životní pojištění

Z hlediska zajišťování efektivnosti řízení lidských zdrojů se vrcholoví manažeři zaměřují na ukazatele výkonnosti.

4.3.1 Ukazatele výkonnosti

Praktické zkušenosti manažerů prokazují, že klíčovou činností pro schopnost společnosti realizovat svou zvolenou strategii, je soustavně sledovat vývoj jednotlivých oblastí řízení lidských zdrojů.

Akciová společnost má v analyzovaném období 2004 – 2006 v oblasti zaměstnanosti zvyšující trend v růstu zaměstnanců, jak ukazuje tabulka 4.

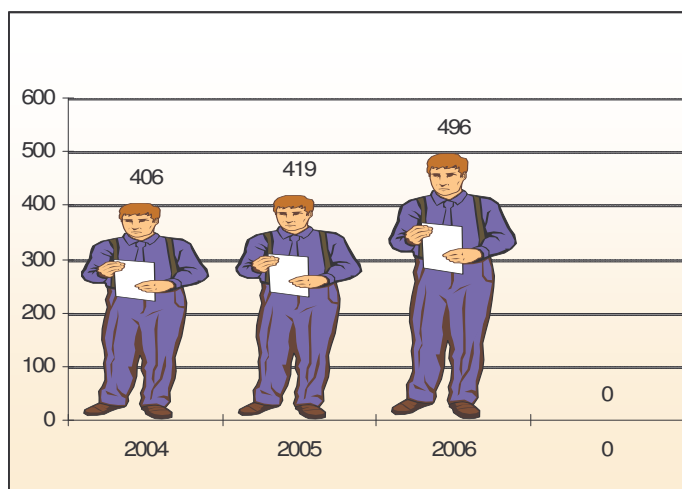
Tabulka 4: Vývoj počtu pracovníků v letech 2004 – 2006

Rok	2004	2005	2006
Počet zaměstnanců	406	419	496
z toho vedoucích pracovníků	5	6	5

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Společnost má v současné době 496 zaměstnanců, z toho pět vedoucích pracovníků. V průběhu posledních třech let dochází k nárůstu průměrného počtu zaměstnanců, obzvláště v roce 2006, jak je ukázáno v tabulce 4 Vývoj počtu pracovníků a grafu 3.

Graf 3: Průměrný počet pracovníků v letech 2004 – 2006

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Nárůst průměrného stavu zaměstnanců je primárně způsoben především zpětným převzetím výroby motorů Jikov od společnosti MOTOCO, a. s., která v roce 2006 zastavila jejich výrobu. Jelikož byl očekáván rychlý náběh výroby motorů Jikov, bylo nutné do pracovního poměru přijmout několik nových zaměstnanců.

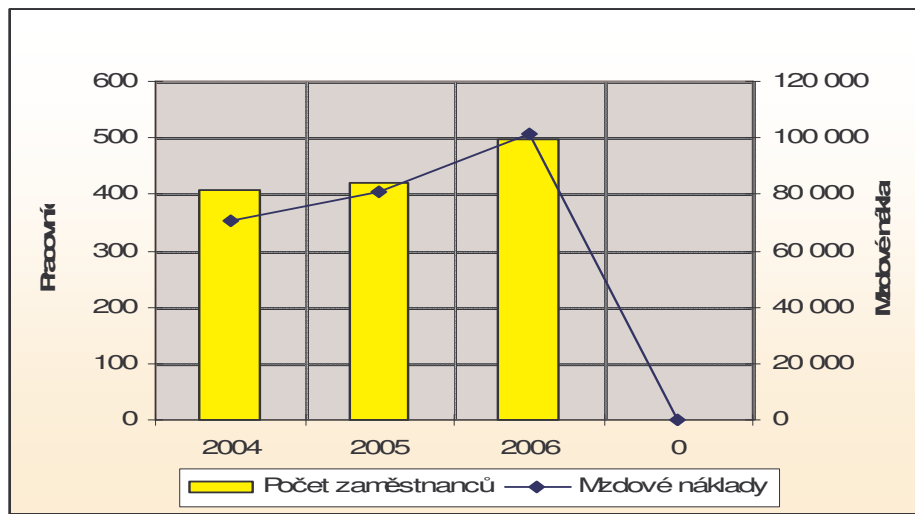
Vlivem zvýšeného počtu zaměstnanců dochází analogicky i k mírnému vzestupu celkových mzdových nákladů, jak ukazuje i tabulka 5.

Tabulka 5: Průměrné mzdové náklady na zaměstnance v Kč

Rok	2004	2005	2006
Průměrný počet zaměstnanců	406	419	496
Mzdové náklady (v tis. Kč)	70 405	81 158	101 229
Průměrné náklady na zaměstnance (v tis. Kč)	174	194	204

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Graf 4: Vztah počtu pracovníků k mzdovým nákladům

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Pomocí tabulky 5 Průměrné náklady na zaměstnance a grafu 4 Vztah počtu pracovníků k mzdovým nákladům lze doložit, že dochází v analyzovaném období i k navýšení mzdových nákladů na jednoho zaměstnance. Navýšení této hodnoty je způsobeno personální politikou podniku a zaměstnaneckými výhodami, které byly uvedeny v kapitole 4.3.

Ve vývoji procentního složení mzdových nákladů na celkové struktuře nákladů nedochází v analyzovaném období k významným změnám.

Mzdové náklady vždy zaujímají zhruba kolem 17 % na celkových výkonech v jednotlivých letech.

Tyto aspekty jsou pro společnost příznivé, jelikož informují o stabilitě a též o přiměřeném růstu nákladů na personál.

Od počátku analyzovaného období dochází k vývoji mezd u řadových zaměstnanců, jak vyplývá z tabulky 6 Vývoj průměrné mzdy.

Tabulka 6: Vývoj průměrné mzdy v Kč

Rok	2004	2005	2006
Průměrná mzda v Kč/měsíčně na 1 pracovníka	57 804	16 141	17 008
Prům. měsíční mzda v Kč/měsíčně na 1 vedoucího pracovníka	100 750	77 180	52 375
Průměrná měsíční mzda v Kč/měsíčně na 1 dělníka	13 375	15 633	16 541

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Hodnotu průměrné mzdy na jednoho pracovníka pro rok 2004 nelze objektivně interpretovat, jelikož jsou zde zahrnuty vysoké mzdy vedoucích pracovníků, které výrazně ovlivnily průměrnou výši mzdy na jednoho pracovníka.

Proto zde byly provedeny ještě dílčí výpočty, a to výpočet průměrné mzdy na jednoho vedoucího pracovníka a průměrné mzdy na jednoho dělníka.

Pokles průměrné mzdy u vedoucích pracovníků o 48 % v roce 2005 naznačuje, že společnost se snaží objektivně posoudit pracovní výsledky svých vedoucích pracovníků a nenadhodnocovat jejich finanční ohodnocení na úkor svých ostatních zaměstnanců.

Průměrný nárůst mzdy za celý podnik ve sledovaném období 2004/2006 činil 17,7 %.

Mezi produktivitou práce (v účetnictví označovanou přidanou hodnotou na jednoho pracovníka) a mzdou na jednoho pracovníka existuje jistá závislost. S růstem rozdílu přidané hodnoty na jednoho pracovníka a jeho mzdy o 1 Kč, vzroste zároveň provozní hospodářský výsledek.

Tabulka 7: Produktivita práce na 1 pracovníka v tis. Kč za rok

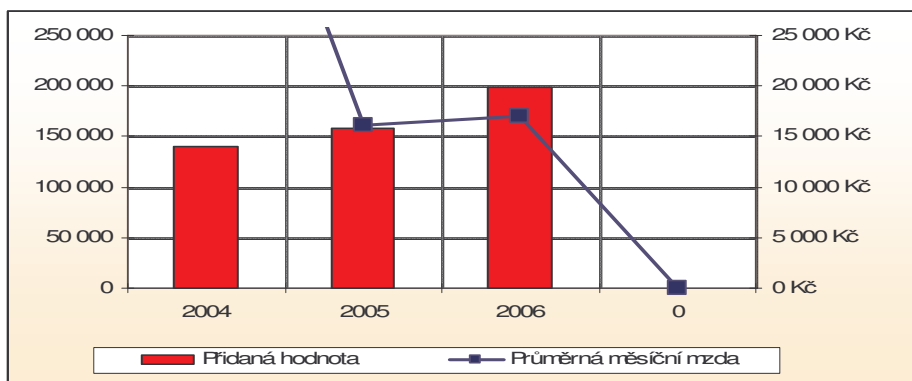
Období	2004	2005	2006
Odbyt	966	1 164	1 270
Vlastní výroba	991	1 161	1 207
Přidaná hodnota	343	376	400
Řetězový index přidané hodnoty	X	1,10	1,06

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Vzhledem k tomu, že v průběhu třech let dochází k navýšení přidané hodnoty a zároveň vzrůstá i počet pracovníků, je vhodné provést výpočet přidané hodnoty připadající na jednoho pracovníka.

Z tabulky 7 a z grafu 5 je patrný meziroční nárůst přidané hodnoty a pokles mzdy připadající na jednoho pracovníka v roce 2005 oproti roku 2004.

Graf 5: Porovnání přidané hodnoty s průměrnou měsíční mzdou v Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

V roce 2006 dochází nejen k nárůstu přidané hodnoty, ale celkových mzdových nákladů a to zhruba o 26 % v porovnání s rokem 2005. Přesto má přidaná hodnota stále rostoucí tendenci, což je pozitivní pro činnost akciové společnosti.

Jedním z hlavních úkolů každého vrcholového managementu je zvyšování produktivity, tj. výrobních faktorů a odstranění všeho zbytečného, co by zabraňovalo efektivnosti práce. Musí se tedy zabývat plynulým tokem materiálu přidávajícího hodnotu, dodržováním standardu či motivací pracovníků.

Lze proto konstatovat, že podstatou výrobní činnosti je vyřešení základního cíle společnosti, kterým je maximalizace zisku pomocí zvyšování produktivity a minimalizací marginálních nákladů.

Pro potřeby strategického řízení společnosti se sleduje nejen produktivita práce, ale důležitým ukazatelem je i fondová účinnost, která je vyjádřena jako poměr produktivity práce a technického vybavení práce (kapitola 2.2.3) a uvedena v tabulce 8.

Tabulka 8: Fondová účinnost

Období	2004	2005	2006
Fondová účinnost	1,47	1,62	1,57
Řetězový index	x	1,10	0,97

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Fondová účinnost v akciové společnosti v roce 2004 dosahuje indexu 1,47, což znamená, že na 1.000 Kč hmotného investičního majetku ve sledovaném roce činí výnosy 1.470 Kč. V roce 2005 dosahuje index fondové účinnosti hodnoty 1,62 a v porovnání k tomuto roku je index fondové účinnosti v roce 2004 vyšší o 1,1 bodů, v roce 2006 je naopak nižší o 0,03 body.

Akciová společnost v analyzovaném období obnovuje a modernizuje technologii a stavby, což má za následek zvyšování hmotného dlouhodobého majetku i navyšování počtu zaměstnanců; tyto faktory ovlivňují hodnotu fondové účinnosti analyzované společnosti.

V tabulce 9 je uveden vztah mezi dílčími ukazateli ovlivňujícími fondovou účinnost MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

Tabulka 9: Technické vybavení a produktivita práce v tis. Kč

Období	2004	2005	2006
Fondová účinnost	1,47	1,62	1,57
Produktivita	343	376	400
Řetězový index produktivity práce	X	1,10	1,06
Technické vybavení	233,37	231,84	255,51
Řetězový index technického vybavení	X	1,04	1,1

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Je vhodné zjistit, jaké ukazatele ovlivňují fondovou účinnost v jednotlivých letech, zda produktivita práce (výstupy / průměrný evidenční počet zaměstnanců) či technické vybavení (dané rozkladem na ukazatele dlouhodobého majetku a průměrného evidenčního počtu zaměstnanců).

Z tabulky 9 rovněž vyplývá, že v roce 2005 má větší vliv na fondovou účinnost spíše produktivita práce (index 1,1) než technické vybavení práce (index 1,04). Naproti v roce fondovou účinnost ovlivňuje více technické vybavení (index 1,1)

Tabulka 10: Technické vybavení práce v tis. Kč

Období	2004	2005	2006
Technické vybavení	223,37	231,84	255,51
<i>Řetězový index technického vybavení</i>	<i>X</i>	<i>1,04</i>	<i>1,10</i>
Dlouhodobý hmotný majetek	90 687	97 142	126 733
<i>Řetězový index dlouhodobého hmotného majetku</i>	<i>X</i>	<i>1,07</i>	<i>1,30</i>
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	406	419	496
<i>Řetězový index prům. evid. počtu zaměstnanců</i>	<i>X</i>	<i>1,03</i>	<i>1,18</i>

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Pomocí rozkladu indexu technického vybavení práce lze konstatovat, že pokud index technického vybavení práce roste, musí být tento trend ovlivněn buď růstem indexu hmotného dlouhodobého majetku či růstem indexu průměrného evidenčního počtu pracovníků nebo růstem obou indexů zároveň.

Jak ukazuje tabulka 10, v roce 2005 je dynamika obou indexů přibližně rovnovážná. Lze konstatovat, že zvyšování technického vybavení práce je vedle růstu hmotného dlouhodobého majetku závislé také na růstu průměrného evidenčního počtu pracovníků.

V roce 2006 dochází ke změně dynamiky tempa růstu dílčích složek indexu technického vybavení. Výše technického vybavení je v tomto roce více ovlivněna růstem dlouhodobého hmotného majetku.

Dalším významným ukazatelem hodnocení produktivity práce je výpočet rentability nákladů, který je ovlivňován výší nákladů a zisku.

V tabulce 11 spolu s grafem 6 je graficky znázorněn vývoj nákladovosti tržeb a jednotlivých komponentů v letech 2004 – 2006.

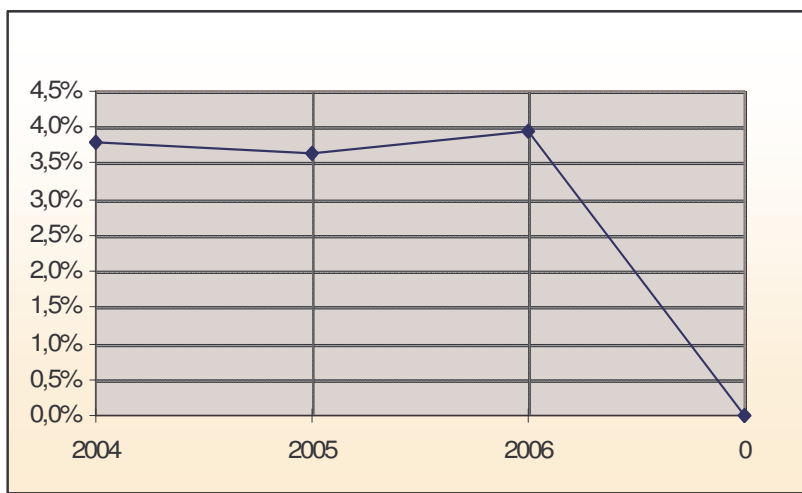
Tabulka 11: Nákladovost tržeb v tis. Kč

Období	2004	2005	2006
Zisky	17 682	18 352	25 125
Náklady	468 032	505 187	637 726
Rentabilita nákladů	0,0378	0,0363	0,0394
Řetězový index rentability nákladů	X	0,9616	1,0845

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Rentabilita nákladů vypovídá o tom, že jedna koruna vynaložených nákladů přispívá k navýšení zisku o 3,78 Kč v roce 2004, v roce 2005 o 3,63 Kč a v roce 2006 o 3,94 Kč.

Graf 6: Nákladovost tržeb

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Z grafu 6 lze usuzovat, že hodnota rentability nákladů má vzrůstající tempo. Výjimkou je rok 2005, kdy firma investovala do rozšířené výroby.

4.4 Analýza rozvahy

V rozvahách za jednotlivé roky je na straně aktiv zobrazen majetek akciové společnosti, který je rozdělen na stálý a oběžný, a to podle likvidnosti. Na straně pasiv jsou vymezeny veškeré zdroje, ať vlastní či cizí, ze kterých je majetek financován.

4.4.1 Analýza struktury aktiv

Při hodnocení struktury aktiv se autorka opírá zejména o údaje uvedené v příloze 5 Vertikální analýza aktiv a nápomocna je i provedená horizontální analýza aktiv (příloha 6).

Aktiva společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. mají v průběhu analyzovaných třech let vzrůstající tendenci a na konci r. 2006 výrazně vzrůstající tendenci, jak je znázorněno v tabulce 12 Vývoj celkových aktiv.

Tabulka 12: Vývoj celkových aktiv v tis. Kč

Rok	2004	2005	2006
Celková aktiva	300 392	313 674	444 953
Řetězový index	x	1,04	1,42
Bazický index	x	1,04	1,48

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Řetězové indexy signalizují největší vzestup aktiv mezi roky 2005 a 2006.

Bazický index r.2004/2006 zaznamenal výrazný nárůst aktiv o 48 %, což činí 144.561 tis. Kč.

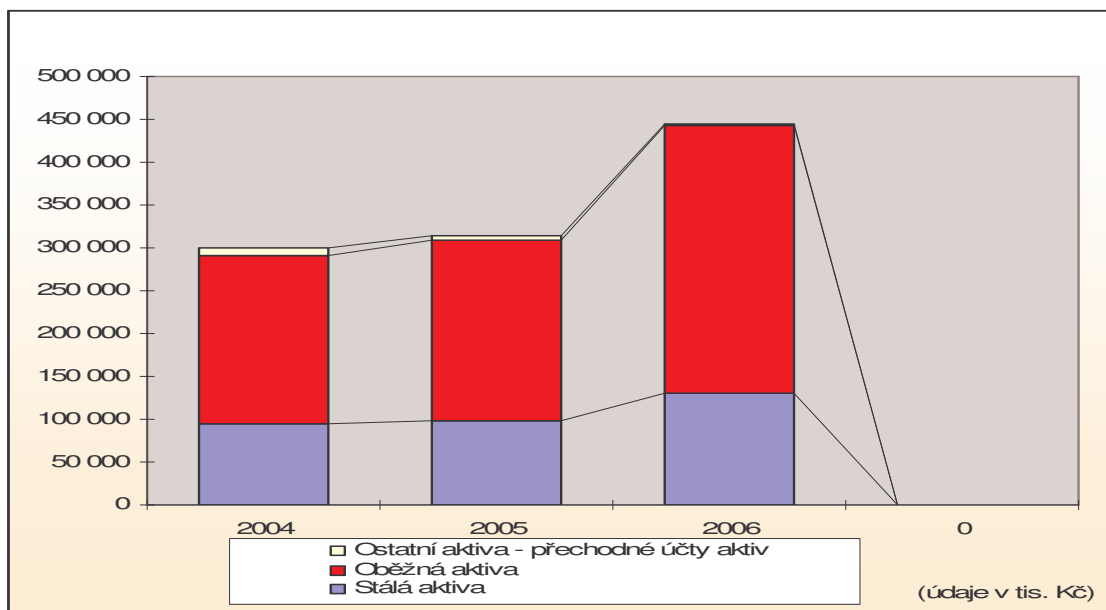
V prvním sledovaném období (2005/2004) došlo k mírnému navýšení **celkových aktiv**, zhruba o 4 %, což znamená o 13.282 tis. Kč.

V meziročním srovnání, v roce 2006, dochází k výrazné změně. Celková aktiva mají nárůst až o 42 % ve srovnání s rokem 2005, což představuje navýšení o 131.279 tis. Kč.

Jak je patrné z grafu 7, vývoj struktury aktiv v jednotlivých letech je obdobný.

Graf 7: Vývoj aktiv v období 2004 – 2006 v Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Zhruba dvě třetiny struktury majetku společnosti zaujímají vždy **oběžná aktiva**. Rozhodující položkou u oběžných aktiv jsou zásoby, jejichž podíl na celkových aktivech je v roce 2004 32 %.

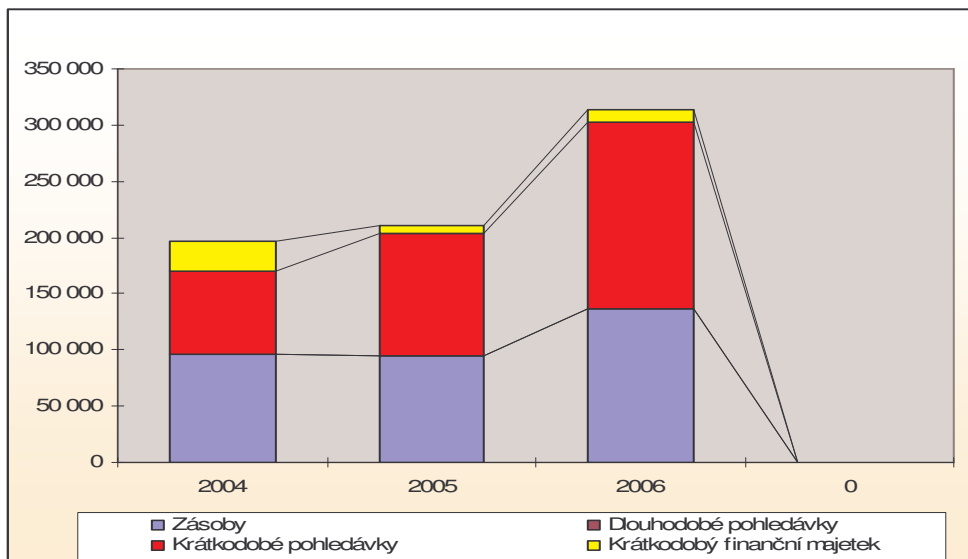
V roce 2005 došlo k mírnému poklesu na 30 % a v roce 2006 se opět objem mírně zvýšil (31 %). Z těchto poskytnutých údajů lze vyvodit bez jakýchkoli dalších informací, že společnost se zabývá poskytováním služeb. Vyšší podíl zásob vypovídá, že půjde o službu materiální povahy.

Ve všech analyzovaných letech představovala zřetelně největší podíl na zásobách nedokončená výroba a polotovary, což je pro strojírenskou činnost typické, jelikož se jedná o dlouhodobé, investičně náročné zakázky. V roce 2005 dosahují zásoby výše až 40 % na celkových zásobách.

Stálá aktiva se v průběhu tří let pohybují v rozmezí od 29,14 % do 31,55 %, což znamená, že z 1/3 se podílí na celkové struktuře aktiv. Největší podíl na stálých aktivech má vždy dlouhodobý hmotný majetek. Např. v roce 2006 představuje 98,2 % z celkové struktury aktiv.

Struktura oběžných aktiv v jednotlivých letech akciové společnosti je znázorněna v grafu 8 Struktura oběžných aktiv.

Graf 8: Struktura oběžných aktiv v tis. Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 – 2006.

Z grafu 7 Struktura oběžných aktiv a z vypracované horizontální a vertikální analýzy aktiv (příloha 5 a 6) si lze povšimnout, že hodnota oběžných aktiv se v roce 2005 je mírně navýšena o necelé 2 % v porovnání s rokem 2004, ačkoliv zásoby jsou nižší o 4 % a krátkodobý finanční majetek až o 10 %. Snížení zásob v roce 2005 o 2 % je ovlivněno snížením nákupních cen a toto snížení ovlivnilo i snížení tržeb v tomto roce.

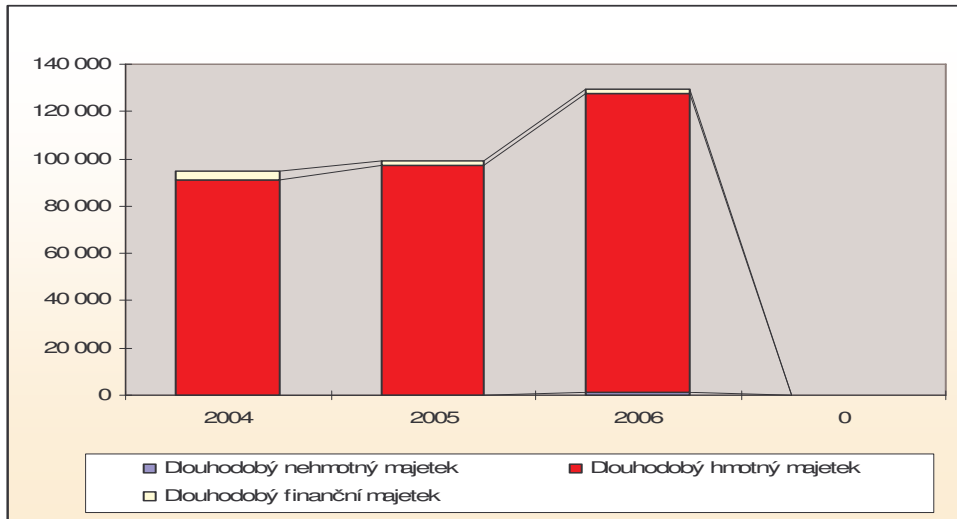
Zvýšení oběžných aktiv v roce 2005 je dáno nárůstem *krátkodobých pohledávek* na 35,04 % z celkové struktury aktiv, což je o 14,5 % více než v roce 2004, z čehož vyplývá, že došlo k navýšení oproti roku 2004 o 35.557 tis. Kč. Krátkodobé pohledávky jsou tvořeny nejvíce pohledávkami z obchodního styku, přičemž zřejmě došlo k jejich navýšení v důsledku nárůstu pohledávek po lhůtě splatnosti. Dílčí prioritou podniku by tedy měla být snaha o vypořádání těchto pohledávek.

Výrazné meziroční zvýšení *oběžných aktiv* v roce 2006 je ovlivněno především zvýšením hodnoty zásob o 41.967 tis. Kč a krátkodobého finančního majetku

o 4.366 tis. Kč. S rozšířením výrobní kapacity akciové společnosti se zvýšila hodnota pořízených zásob ve sledovaném roce o 45 % v porovnání s rokem 2005.

Vývoj struktury stálých aktiv ve sledovaném období je graficky znázorněn v grafu 9.

Graf 9: Struktura stálých aktiv v tis. Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 – 2006.

Meziroční mírné navýšení nastává též v roce 2005 u stálých aktiv. *Stálá aktiva* vzrostla v tomto roce o 4.320 tis. Kč v porovnání s rokem 2004.

Zvýšení *stálých aktiv* v roce 2005 je ovlivněno zvýšeným objemem investic, kdy akciová společnost nakupuje nové stroje a strojní vybavení pro převedenou výrobu do stávajících vlastních výrobních kapacit z pronajatých prostor. Tento nárůst je způsoben výrazným zvýšením zůstatkové hodnoty *dlouhodobého hmotného majetku*, a to až o 30 %. S nákupem nových strojů se musí společnost tudíž zaměřit i na nákup příslušného softwarového vybavení, takže tento nákup se odráží i ve výši *dlouhodobého nehmotného majetku* a z 66 tis. Kč v roce 2005 se tento majetek zvyšuje až na 1.181 tis. Kč, což je navýšení cca o 100 %.

Snížení *dlouhodobého nehmotného majetku* v roce 2005 oproti roku 2004 přibližně o 50 % vzniká odpisováním softwarového vybavení, jiných práv a jiného *dlouhodobého nehmotného majetku*.

Dlouhodobý finanční majetek je nižší v roce 2005 vlivem přeřazení podílových cenných papírů a podílů v ovládaných a řízených osobách do opravných položek, které vyjadřují přechodné snížení hodnoty aktiv a tento trend přetrvává i v dalším roce.

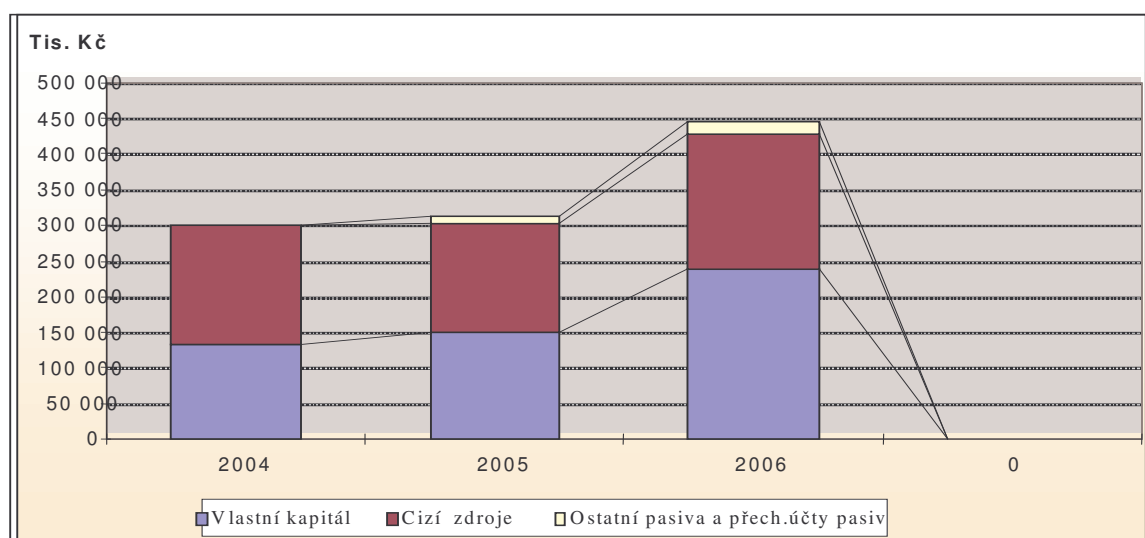
4.4.2 Analýza struktury pasiv

Při hodnocení struktury *celkových pasiv* je třeba vycházet z daného pravidla, že celková aktiva se musí vždy rovnat celkovým pasivům, tudíž lze po předchozím hodnocení aktiv objektivně říci, že tempo růstu celkových pasiv odpovídá tempu růstu celkových aktiv. Dále z toho vyplývá, že pro daný podnik je charakteristickým rysem vyšší podíl vlastního jmění nad cizími zdroji a na zvyšování vlastního jmění se jednoznačně podílel hospodářský výsledek minulých let.

V analyzovaných letech dochází k nárůstu přechodných pasiv, ale tento růst je oproti celkovému složení pasiv minimální. V roce 2005 se přechodná pasiva podílela na celkovém složení pasiv 3,43 % a v roce 2006 3,54 %.

Graf 10 přehledně znázorňuje vývoj struktury pasiv v čase, ale zároveň i procentní zastoupení vlastního a cizího kapitálu v jednotlivých letech analyzovaného období akciové společnosti.

Graf 10: Vývoj struktury pasiv v Kč

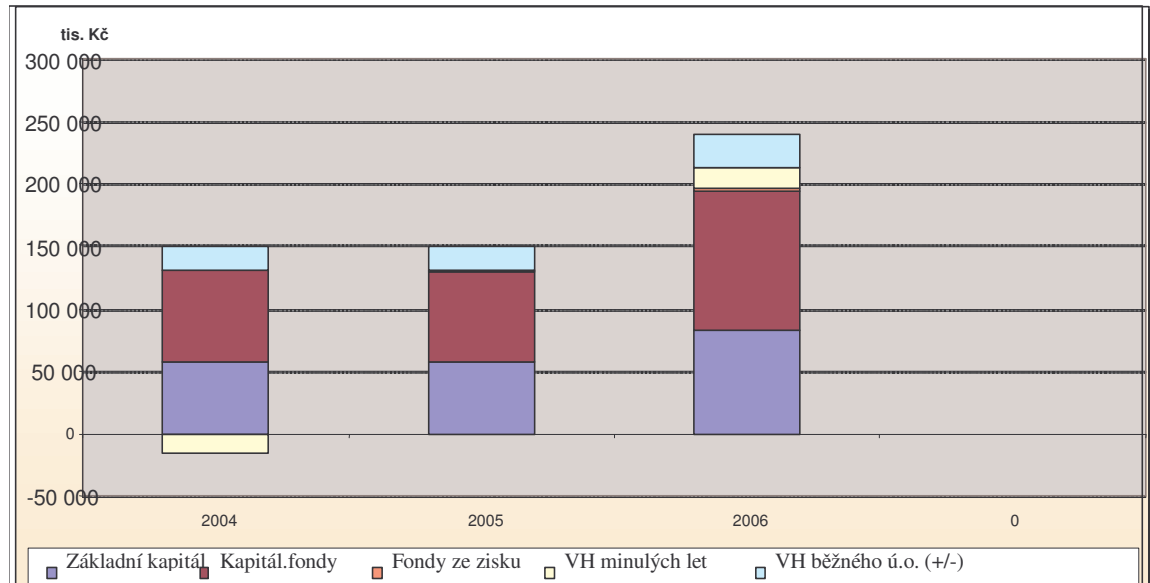

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Lze si povšimnout, že podíl cizích zdrojů v roce 2004 činí více než polovinu celkových pasiv (56 %). Z této skutečnosti je možné usoudit, že převažuje dluhové

financování (krytí) aktiv. Naopak v dalších letech dochází k snižování poměru cizích zdrojů a vlastního kapitálu a v roce 2006 se hodnota cizích zdrojů dostává na 43 % z celkového počtu pasiv.

Graf 11: Struktura vlastního kapitálu v Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Z grafu 11 je patrné, že v prvním sledovaném období (2005/2004) se meziroční mírné zvýšení celkových pasiv projevuje zvýšením **vlastních zdrojů** o 16.327 tis. Kč, což vypovídá o navýšení o 12 %. Toto navýšení zároveň vyvolává snížení potřeby celkových cizích zdrojů.

Podíl **základního kapitálu** na celkové struktuře pasiv se v jednotlivých letech mírně snižuje a toto navyšování ukazuje na ziskovost akciové společnosti.

Vlastní kapitál v roce 2004 je dosti ovlivněn neuhrazenou ztrátou minulých let. Neuhrazená ztráta minulých let má tudíž vliv i na procentní vyjádření vlastního kapitálu, který v roce 2004 se podílí z 44,44 % na celkové struktuře pasiv. V dalších letech už takto vlastní kapitál není ovlivněn, jelikož podnik již nevykazuje žádnou neuhrazenou ztrátu.

Podíl **kapitálových fondů** na struktuře vlastních zdrojů v roce 2004 dosahuje 56 %.

V roce 2005 v oblasti pasiv je dlouhodobě trvající nárůst vlastního kapitálu, který je výhradně zajišťován z vytvořeného hospodářského výsledku (zisku). Meziroční zvýšení vlastního kapitálu umožňuje především použít hospodářského výsledku jako příděl do podnikových fondů.

Podíl *kapitálových fondů* na struktuře vlastních zdrojů je v roce 2005 nižší než v roce 2004, dosahuje 48 % z 56 % v roce 2004.

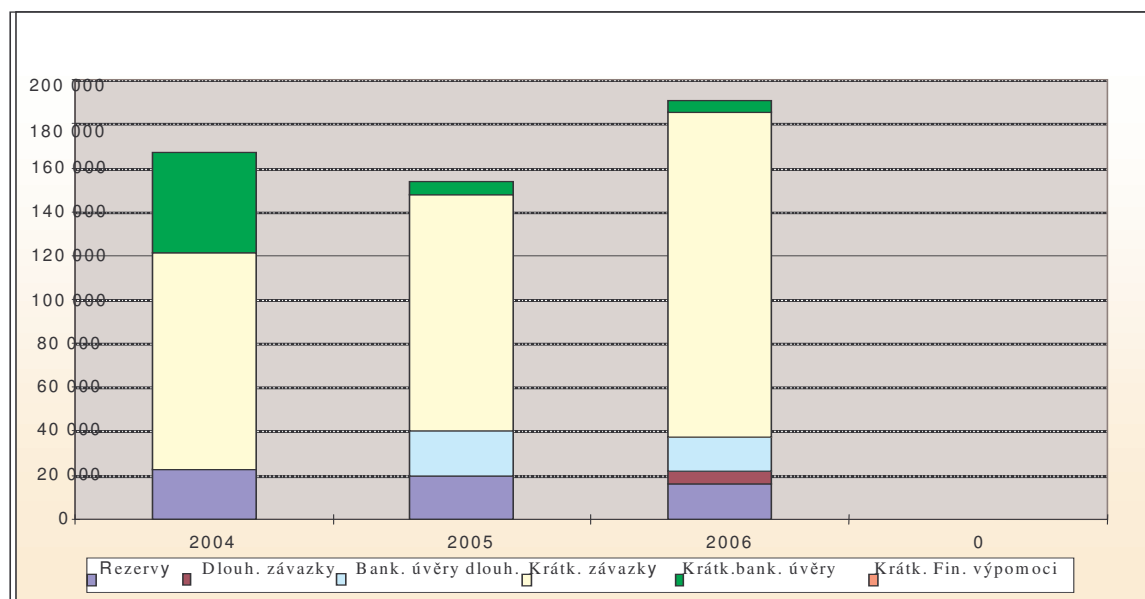
Největší tempo růstu je výrazně znatelné u *vlastního kapitálu*, obzvláště v roce 2006, kdy v porovnání s rokem 2005 je vyšší o 44 % a na celkové struktuře pasiv se v tomto roce podílí z 53,66 %. Výše vlastního kapitálu je dána růstem kapitálových fondů, fondů ze zisku a samozřejmě hospodářského výsledku běžného období.

Navyšují se i kapitálové fondy, a to až o 55 % oproti minulému roku. Toto navýšení je opět způsobeno výsledným hospodářským výsledkem v roce 2006.

Analýzy přílohy 9 Vertikální analýza pasiv, u celkových *cizích zdrojů* došlo v roce 2005 k poklesu na 49 % z celkové struktury pasiv a meziročně tento pokles znamenal snížení o 13.775 tis.Kč.

Vedle vlastního kapitálu hraje důležitou roli i cizí kapitál a obzvláště jeho podíl na celkovém kapitálu. O struktuře jednotlivých složek cizích zdrojů vypovídá graf 12 Struktura cizích zdrojů.

Graf 12: Struktura cizích zdrojů v tis. Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Jak graf 12 znázorňuje, u cizích zdrojů došlo k meziročnímu snížení u *bankovních úvěrů* o 19.252 tis. Kč, což je o 43 % méně než v porovnání s rokem 2004. Bankovní úvěry a výpomoci jsou dle délky splatnosti zahrnuty buď do dlouhodobých závazků či krátkodobých. V roce 2004 se krátkodobé závazky vlivem výše bankovních úvěrů podílejí z 87 % na celkové struktuře cizích zdrojů.

Dosažení vysokého *hospodářského výsledku běžného období* umožňuje vyrovnat ztrátu z hospodaření minulých let.

Vzhledem ke zvýšení vlastního kapitálu se v roce 2005 snížila potřeba *cizích zdrojů* na celkové struktuře pasiv a v tomto roce prvně klesla hodnota cizích zdrojů pod 50 %.

Celkově *cizí zdroje* dosahují v roce 2006 jen 43 % na celkové struktuře pasiv, přesto v meziročním porovnání mají nárůst o 24 % oproti roku 2005. Snížení cizího kapitálu na celkové struktuře pasiv je dáno v roce 2006 snížením *rezerv* na 16.465 tis. Kč oproti roku 2004, kdy činí 22.400 tis. Kč.

V roce 2006 se výrazně snížily *bankovní úvěry* až o 25 % ve srovnání s rokem 2005 a na celkové struktuře pasiv se podílejí jen z necelých 5 %.

Snížení potřeby bankovních úvěrů v roce 2006 je ovlivněno nejspíše snížením *krátkodobých závazků* a ty se v tomto roce podílí na celkové struktuře pasiv z 33,23 %.

U *dlouhodobých závazků* dochází v roce 2006 k nárůstu na 5.331 tis. Kč, ale tento stav je způsoben odloženým daňovým závazkem akciové společnosti.

Tudíž lze konstatovat, že v posledním sledovaném roce dochází k výraznému zvýšení aktiv, které jsou kryté v oblasti pasiv z vlastního kapitálu hospodářským výsledkem minulých let a též prostřednictvím krátkodobých závazků.

Obzvláště *hospodářský výsledek* běžného účetního období v roce 2006 dosahuje v analyzovaném období nejvyšší hodnoty a oproti roku 2005 má nárůst až o 37 %, což lze interpretovat jako absolutní zvýšení o 6.773 tis. Kč.

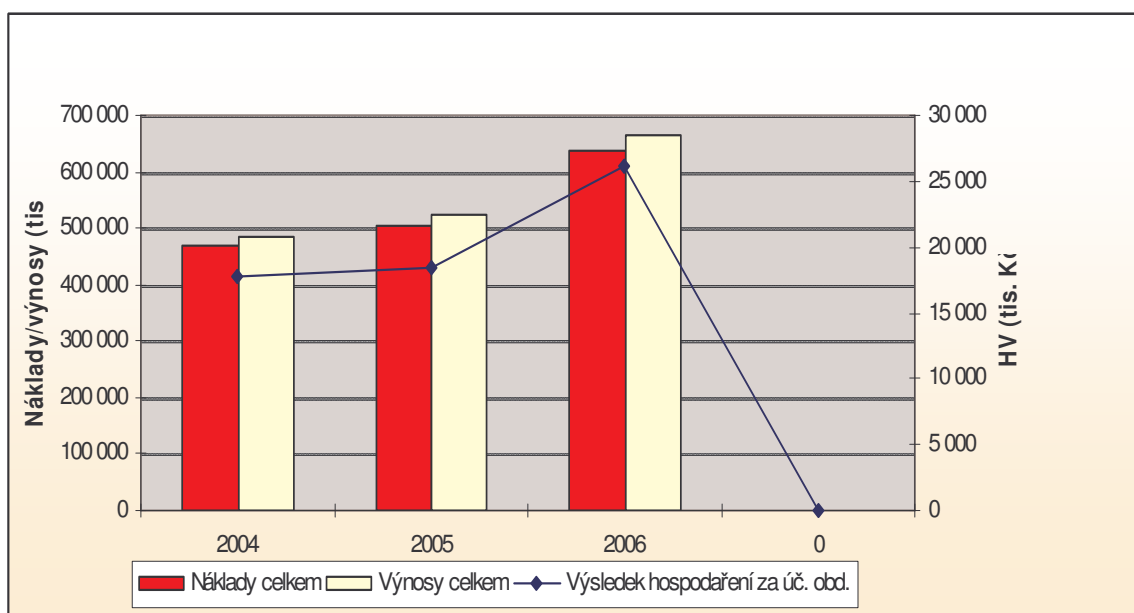
Výrazný nárůst je viditelný i u hospodářského výsledku minulých let, kdy je tento nárůst až o 16.627 tis. Kč. Zvýšení hospodářského výsledku minulých let v roce 2006 zaujímalo 7 % z celkové hodnoty pasiv. Výše hospodářských výsledků v jednotlivých letech je podrobněji diskutována v podkapitole 4.5.3.

4.5 Analýza výkazu zisků a ztrát

V rozboru výkazu zisků a ztrát za analyzované období se stejně jako v rozvaze vycházelo z provedených analýz. Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát v příloze 9 se stává výchozím bodem pro porovnání struktury nákladů a výnosů v jednotlivých letech a horizontální analýza (příloha 8) je použita k dokreslení vývojového trendu v analyzovaném období.

Výši nákladů a výnosů akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská za roky 2004 až 2006 pomáhá dokreslit graf 12 Vývoj celkových nákladů a výnosů v jednotlivých letech.

Graf 13: Vývoj celkových nákladů a výnosů v jednotlivých letech v Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Z grafu 13 je patrné, že v meziročním srovnání došlo průběžně ke zvyšování nejen celkových nákladů a výnosů, ale též i hospodářského výsledku.

4.5.1 Analýza výnosů

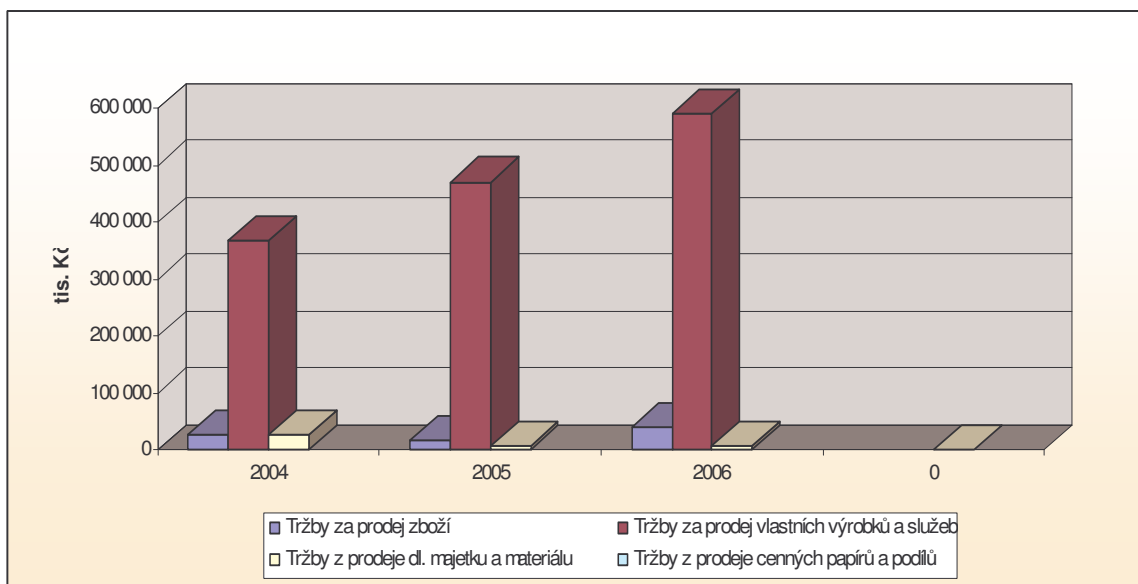
Jednou z nejdůležitějších sledovaných skupin ukazatelů ve výkazu zisků a ztrát jsou výkony analyzovaného podniku. To znamená, že základnou pro porovnávání jednotlivých složek výkazu zisku a ztráty, je právě hodnota výkonů (tj. hodnota výkonů se rovná 100 %), ke kterým jsou vztaženy všechny další složky výkazu zisku a ztráty.

Jelikož hlavní ekonomickou činností MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. je výroba různých strojních komponentů, jako jsou např. části strojů textilních, baličích či různých komponentů do automobilů, lze říci, že tržby za prodej zboží nejvíce ovlivňují výši výnosů v jednotlivých letech.

Přesto pro lepší vyjádření rozdílnosti dílčích složek celkových tržeb v jednotlivých letech autorka použila grafické znázornění, viz graf 14.

Rovněž pro přesnější interpretaci výše výnosů v analyzovaném období je použita tabulka 13, která vypovídá o procentním zastoupení dílčích tržeb na celkové tržbách.

Graf 14: Vývoj tržeb v Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Jak znázorňuje graf 14, výnosy jsou tvořeny především tržbami, jednak tržbami za prodej zboží, jednak za prodej vlastních výrobků a služeb.

Celkové tržby vykazují mírně rostoucí tendenci, což je pro akciovou společnost pozitivní. Tržby za prodej zboží se pohybují v jednotlivých letech od 3,3 % do 6,6 %.

Tabulka 13: Struktura tržeb v tis. Kč

Položka	2004		2005		2006	
	Abs. částka	%	Abs. částka	%	Abs. částka	%
Celkové tržby	418 143	100	492 907	100	636 439	100
Tržby za prodej zboží	25 416	6	16 101	3	38 795	6
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	366 824	88	471 441	96	591 242	93
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	25 903	6	5 365	1	6 402	1
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0	0	0	0

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Z tabulky 13 Struktura tržeb lze rozpoznat, že v roce 2005 má podnik nižší tržby i náklady za prodej zboží oproti roku 2004 či 2006, přesto lze stále říci, že růst výnosů stále předstihuje růst nákladů.

Celkové tržby v roce 2005 jsou nižší o 37 % oproti celkové struktuře výkonů roku 2004, ale přesto toto snížení neovlivnilo provozní výsledek, který se navýšil v tomto roce o 12 %. Tento fakt vypovídá o skutečnosti, že akciová společnost zřejmě zvolila při snaze o maximalizaci zisku takovou marketingovou politiku, kdy preferuje zvyšování podílu ziskové marže před nárůstem tržního objemu.

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb představují největší podíl na výkonech podniku a v průměru dosahují výše kolem 90 % z celkové hodnoty tržeb. Jejich podíl je v roce 2005 96 % na celkové struktuře tržeb.

Oproti roku 2004 je to nárůst o 6 %, avšak v roce 2006 mírně klesl na 93 % z celkové struktury tržeb.

Tržby za prodej zboží v roce 2005 jsou nižší o 3 % v porovnání s roky 2004 a 2006.

Tržby z prodeje dlouhodobého majetku mají v roce 2005 značně klesající tendenci. Snížení tržeb z prodeje dlouhodobého majetku ve srovnání s rokem 2004 je o 79 % a na celkové struktuře tržeb se tyto tržby podílí jen z 1 %.

Toto snížení je způsobeno razantním odprodejem zastaralého dlouhodobého majetku, jelikož podnik se rozhodl plně realizovat svůj dlouhodobý plán rekonstrukce a reinvestice.

Protože výkony rostou v jednotlivých letech rychleji než výkonová spotřeba, *přidaná hodnota* v těchto letech má optimistický nárůst.

V roce 2005 je přidaná hodnota vyšší o 13 % než v roce 2004 a v roce 2006 dochází opět k jejímu navyšování, a to dokonce o 26 %. Přidaná hodnota se v roce 2004 podílela na celkové struktuře výkonů z 34,77 %.

V dalších letech se už z takového procentního zastoupení nepodílela na struktuře výkonů. V roce 2005 jen z 32,4 % a v roce 2006 z 33,56 %.

4.5.2 Analýza nákladů

V průběhu tří let má akciová společnost MOTOR JIKOV Strojírenská vzrůstající tendenci jak provozních výnosů, tak provozních nákladů, přesto lze říci, že růst výnosů stále předstihuje růst nákladů.

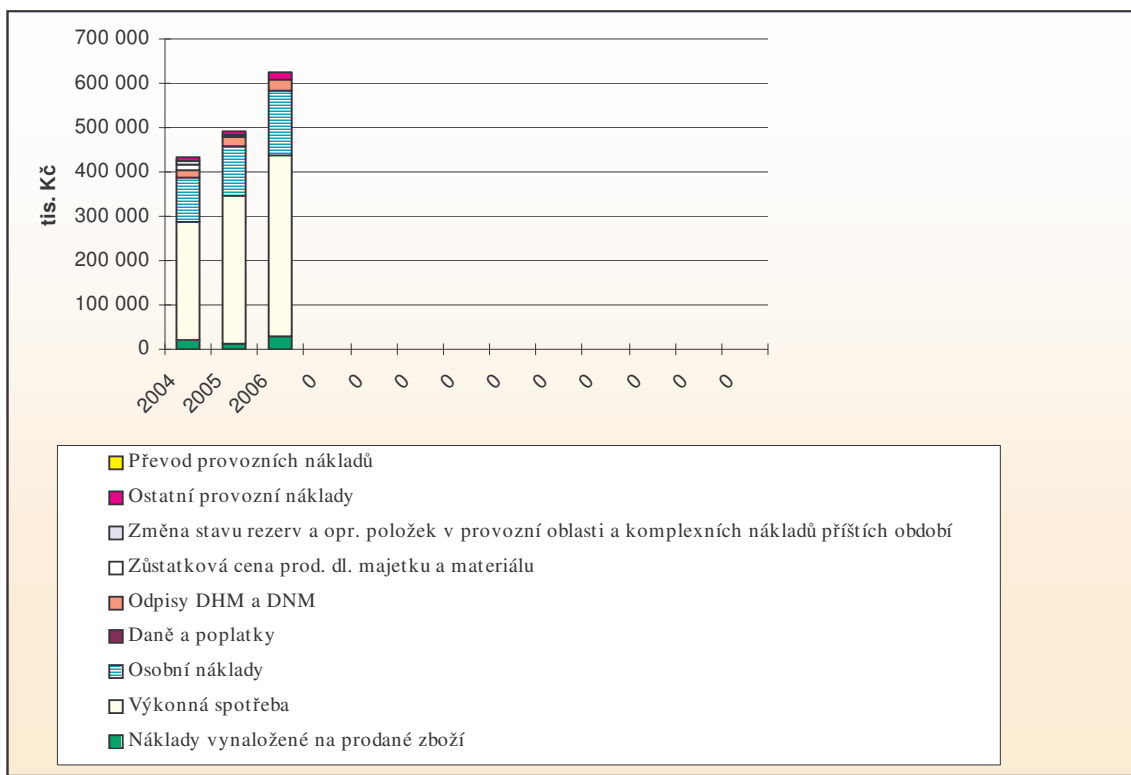
Index nárůstu provozních nákladů za období 2004/2005 činí 1,09 a index nárůstu výnosu činí 1,09. V tomto roce dochází k lineárnímu vývoji provozních nákladů a výnosů.

Index nárůstu provozních nákladů za období 2005/2006 činí 1,26 a index nárůstu výnosů je v tomto období 1,85, čímž tento index vypovídá o dobrém hospodaření akciové společnosti.

Pro správné hodnocení provozní činnosti akciové společnosti je důležitá podrobnější analýza provozních nákladů a výnosů.

Graf 15 vypovídá o struktuře provozních nákladů a zároveň které složky mají největší vliv na výši provozních nákladů.

Graf 15: Analýza provozních nákladů v Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Graf 15 vystihuje strukturu provozních nákladů, kde největší část provozních nákladů zaujímá *výkonná spotřeba* a její hodnota se pohybuje v rozmezí 66 až 68,5 %.

Z toho vyplývá, že tato hodnota má důležitou roli na vliv hospodářského výsledku. V analyzovaných letech má výkonná spotřeba vzrůstající tempo, což značí o vhodném ziskovém rozpětí.

Zvýšení *provozních nákladů* v roce 2006 oproti roku 2005 až o 26 % by mohlo naznačovat, že společnost má špatnou strategii řízení hospodaření. Toto zvýšení je ale ovlivněno především rozšířením činností analyzovaného podniku o výrobu motorů JIKOV.

Vlivem rozšíření činnosti se tak zvýšily vnitropodnikové výnosy v roce 2006 o 138.400 tis. Kč, což bylo zvýšení o 27 % a druhotně tak i náklady o 26 %. Toto procento se dá vyčíslit jako zvýšení nákladů v roce 2006 oproti roku 2005 o 132 567 tis. Kč.

Náklady vynaložené na prodané zboží se pohybují v analyzovaném období od 2,4 % do 5,7 % na celkové struktuře výkonů. V roce 2005 jsou nižší ve srovnání s rokem 2004, a to téměř o 50 %, ale v dalším roce začínají opět růst.

Nárůst nákladů vynaložených na prodané zboží v roce 2006 je nejspíše nejvíce ovlivněn zvýšením přidružených nákladů spojených s prodejem zboží (např. náklady spojené s kontrolou, skladování či přepravou zboží)

Osobní náklady v jednotlivých letech stále rostly. Zvýšení těchto nákladů je ovlivněno zvyšováním počtu zaměstnanců v průběhu sledovaných let.

V roce 2005 jsou ve srovnání s rokem 2004 vyšší o 16 % a v roce 2006 tento růstový trend pokračuje (zvýšení o 24 %). Přesto se v analyzovaném období osobní náklady podílí na struktuře výkonů cca z 24 %.

Odpisy dlouhodobého majetku vykazují v průběhu analyzovaného období vzrůstající tendenci. V roce 2005 je toto zvýšení o 13 % a v roce 2006 o 28 %. Ačkoli dochází k neustálému růstu odpisů, na celkové struktuře výkonů v jednotlivých letech se podílí cca z 4,5 %.

Růst odpisů je dán v plánované návaznosti na odpisování nových investičních příležitostí. Odpisování má stabilně vzrůstající tendenci.

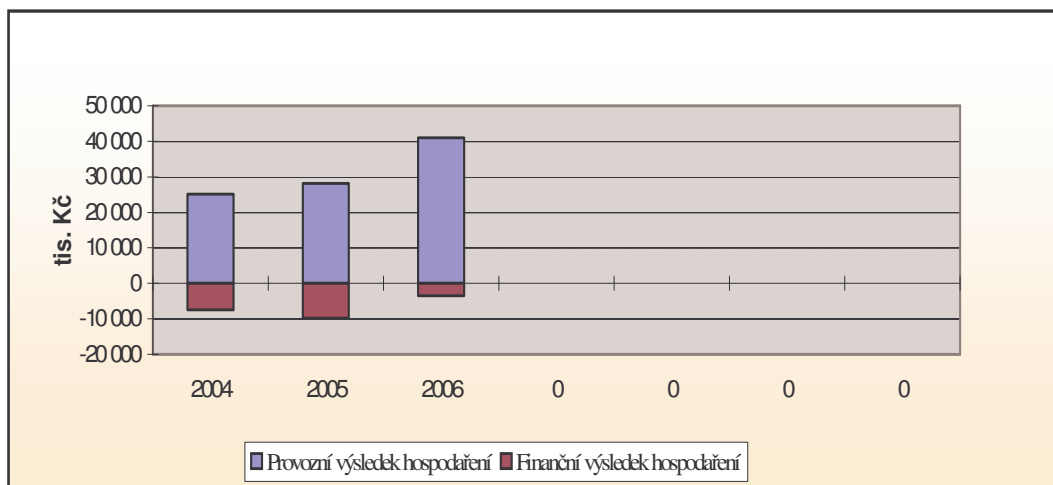
Nákladové úroky mají v průběhu tří let klesající tendenci a tempo jejich poklesu je téměř shodné. Pokles je ovlivněn poklesem úročených dluhů a též vlivem celosvětové tendence snížení úrokových sazeb v letech 2005 a 2006.

V roce 2005 jsou nižší o 23 % ve srovnání s rokem 2004 a v roce 2006 dokonce o 33 %.

4.5.3 Analýza hospodářských výsledků

Výsledky hospodaření provozu tvoří podstatnou část zisku po zdanění. Rozšíření činnosti se též projevuje na zvýšení provozního výsledku hospodaření v roce 2006 a to až o 45 %, což je o 12 801 tis. Kč. Toto zvýšení nejlépe vyjadřuje graf 16.

Graf 16: Struktura hospodářských výsledků v Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Nejvýraznější měrou k provoznímu výsledku v roce 2006 pomohl nárůst výnosů nad náklady a též snížení záporné hodnoty finančního hospodaření.

Hospodářský výsledek z finančních operací, který tvoří důležitou součást na výsledku hospodaření za účetní období, je záporný, tzn. že podnik vykazuje ztrátu z finančních operací v jednotlivých letech.

Výhodou je, že na výsledku celkového hospodaření podniku se podílí jen malým procentem, jelikož vykazuje v daném období hodnot -2 % až - 0,6 % na celkové struktuře výkonů. Přesto v roce 2005 mohla částečně ovlivnit tato záporná hodnota hospodářský výsledek za běžné období, kdy došlo k jeho poklesu o 0,6 % oproti roku 2004 na celkových výkonech.

Na snížení *výsledného hospodaření za běžnou činnosti* v roce 2005 má vliv nejen záporná hodnota finančního hospodaření, ale zároveň i to, že snížení zisku nešlo dostatečně kompenzovat růstem tržeb, např. tržeb za prodej zboží.

Přesto je nutné si uvědomit, že výše hospodářského výsledku v roce 2005 je značně ovlivněna výší neuhrazené ztráty minulých let, jelikož v roce 2004 nebyla tato ztráta uhrazena a k její plné kompenzaci došlo až v roce 2005.

Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním v analyzovaném období má přesto vzrůstající tempo a v roce 2006 je jeho hodnota vyšší až o 104 % oproti roku 2005.

4.6 Analýza cash flow

Výkaz o peněžních tocích doplňuje rozvahu a výkaz zisku a ztráty o informace o přírůstku či úbytku peněžních prostředků za určité období.

Následující tabulka 14 ukazuje vývoj základních částí cash flow. Podrobný přehled o peněžních tocích je uveden v příloze 3.

Tabulka 14: Analýza cash flow v tis. Kč

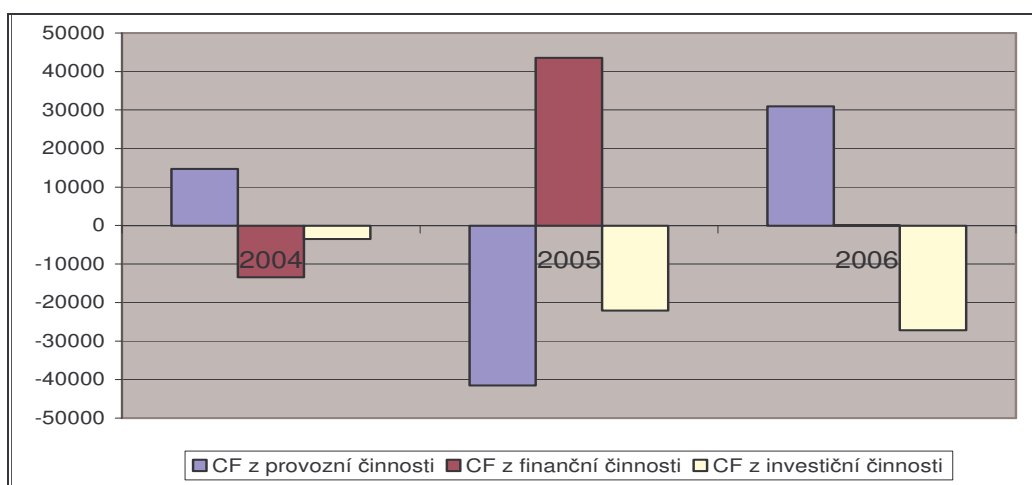
Ukazatel	2004	2005	2006
Stav PP a ekvivalentů na začátku úč. období	28 773	25 514	6 920
CF z provozní činnosti	14 700	-41 527	30 943
CF investiční činnosti	-3 490	-22 073	-27 179
CF z finanční činnosti	-13 468	43 539	131
CF celkem	-2 259	-20 061	3 900
Stav PP a ekvivalentů na konci období	25 514	6 453	10 820

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Stav peněžních prostředků mezi roky 2005 a 2006 nenavazuje v důsledku převodu části kapitálu mateřské společnosti MOTOR JIKOV Group, a. s. na analyzovanou společnost MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

Vývoj celkového CF v letech 2004 až 2006 a jeho jednotlivých složek přibližuje následující graf 17.

Graf 17: Vývoj CF a jeho jednotlivých složek v tis. Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Celkové cash flow dosahuje kromě posledního analyzovaného roku 2006 záporných hodnot. V roce 2005 je celkové cash flow ovlivněno pořízením nových aktiv nejvýrazněji. V tomto roce dochází k úbytku finančních prostředků následkem investiční činnosti a tato investice musí být pokryta přijetím dlouhodobého bankovního úvěru.

Při analýze je patrné, že *cash flow z provozní činnosti* nabývá kromě roku 2005 kladných hodnot. Výrazný záporný propad cash flow z provozní činnosti v roce 2005 je způsoben především změnou stavu nepeněžitých složek pracovního kapitálu. Lze to interpretovat tak, že v tomto roce je podnik ohrožen potenciální platební neschopností některých svých klientů, neboť jeho příjmy z obchodního styku nepřevyšují výdaje spojené s úhradou dodavatelům. Možnou příčinou tohoto propadu jsou i možná výdaje spojené s pořízením stálých aktiv, což je zároveň důkazem rozšiřování investiční činnosti podniku v tomto roce.

V letech 2004 - 2006 si lze povšimnout výrazně vzrůstajícího záporného *cash flow z investiční činnosti* v jednotlivých letech, v roce 2005 a 2006 tento pokles má dokonce za následek celkový pokles peněžních prostředků na bankovních účtech. Firma tehdy investuje větší částky do nákupu stálých aktiv.

Změny v *cash flow finanční činnosti* jsou tvořeny výhradně změnami v závazcích společnosti. Výjimkou je rok 2006, kdy společnost emituje další akcie a tak je navýšen základní kapitál až o 44 % ve srovnání s rokem 2005.

V roce 2005 společnost z velké části uhradí poskytnuté krátkodobé bankovní úvěry a zároveň jí je v tomto roce poskytnut dlouhodobý investiční úvěr od HVB Bank, a. s., který akciová společnost zajišťuje nákupem opcí.

4.7 Analýza poměrových ukazatelů

K zhodnocení finanční stability a prosperity podniku je použito základních metod vycházejících ze zpracování údajů v účetních výkazech a vyhodnocení těchto údajů a údajů z nich odvozených.

Jak již bylo dříve uvedeno, důležitým krokem k objektivnímu posouzení finančního zdraví podniku je provedení analýzy poměrových ukazatelů.

4.7.1 Ukazatel rentability

Rentabilita dosažená podnikem je jednou ze základních ekonomických veličin, která může výstižně charakterizovat finanční úspěšnost analyzovaného podniku.

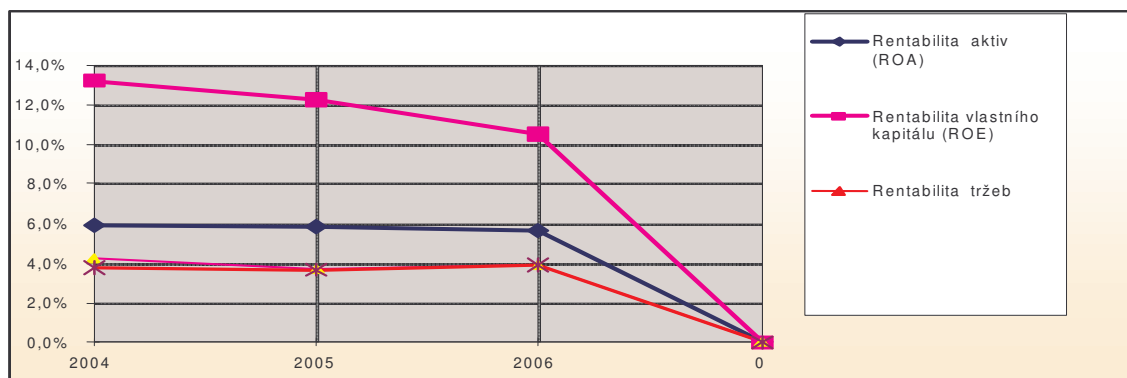
Tabulka 15 obsahuje ukazatele rentability a graf 18 ukazuje vývoj vybraných ukazatelů rentability v letech 2004 až 2006.

Tabulka 15: Ukazatele rentability

Ukazatel	2004	2005	2006
Rentabilita			
Rentabilita aktiv (ROA)	5,89%	5,85%	5,65%
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	13,25%	12,25%	10,53%
Rentabilita tržeb (ROS)	4,23%	3,72%	3,95%
Finanční páka	2,25	2,09	1,86

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Graf 18: Ukazatele rentability v roce 2004 – 2006

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Pomocí ukazatelů rentability lze zjistit, jak akciová společnost zhodnocuje vložený kapitál a zda vytváří zisk. Při konstrukci daných ukazatelů jsou použity údaje v rozvahách a ve výkazech zisků a ztrát pro rok 2004 až 2006.

Jednotlivé ukazatele rentability se liší jednak tím, jaké zisky byly dosazeny do čitatele a zároveň tím, jaký vložený kapitál byl dosazen do jmenovatele zlomku.

Při posouzení ukazatelů rentability je patrné, že rentabilita všech dílčích ukazatelů rentability v jednotlivých letech klesá, což není příliš vhodné pro ziskovost akciové společnosti. Za poklesem je možno vidět přílišný růst nákladů, nikoli pokles tržeb.

4.7.1.1 Finanční páka

Finanční páka zvyšuje výnosnost vlastního kapitálu tím, že podnik používá cizí kapitál na realizaci vlastní podnikatelské činnosti.

Obecně lze říci, že finanční páka působí příznivě, pokud její hodnota je vyšší než 1.

Podle zásady, že cizí kapitál zvyšuje výnosnost vlastního kapitálu, lze na základě tabulky 15 říci, že akciová společnost ještě v roce 2005 v převážné míře využívá cizí kapitál.

V průběhu dalších dvou let však dochází k poklesu indexu finanční páky a to z 2,25 až na 1,86. Tento pokles finanční páky je dán postupným navyšováním vlastního kapitálu tvořeného z větší části výsledkem hospodaření minulých let.

4.7.1.2 Rentabilita aktiv (ROA)

Ve zdravém podniku by se tato hodnota měla pohybovat okolo 6 – 10 %. Jelikož se hodnota rentability podniku pohybuje ve sledovaných letech od 5,89 % do 5,65 %, má tento ukazatel nejen klesající trend, ale zároveň se tyto hodnoty mohou jevit pro společnost jako problematické.

4.7.1.3 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Tento ukazatel by měl poukazovat na to, kolik korun zisku po zdanění vyprodukuje společnost z jedné koruny vlastního kapitálu. Zhodnocení vlastního kapitálu se pohybovalo od 13,25 % do 10,53 %, tzn. že v průběhu tří let dochází k snižování rentability vlastního kapitálu.

Jelikož v roce 2004 používá společnost z větší části levný cizí kapitál, dosahuje optimistickou hodnotu rentability vlastního kapitálu (13,25 %).

Bohužel v roce 2006 se hodnota ROE přiblížila k hranici, kdy vlastní kapitál společnosti přestává být rentabilní. V tomto roce akciová společnost dosahuje většího podílu vlastního kapitálu na cizích zdrojích (53,7 %).

K zastavení poklesu ukazatele ROE a následně jeho navýšení by tedy napomohl nárůst cizího kapitálu.

Hodnotu ukazatele rentability vlastního kapitálu lze také objektivně porovnávat s výnosností cenných papírů, která je garantovaná státem. Ačkoli je viditelný klesající trend, zhodnocení vlastního kapitálu je ještě stále nad hranicí dluhopisů s nejdelší splatností v daném roce i v roce 2006.

4.7.1.4 Rentabilita tržeb (ROS)

Tento ukazatel měří poměr hospodářského výsledku k tržbám a standardně by se měl pohyboval okolo 6,5 %.

U akciové společnosti dochází v roce 2005 k poklesu tempa růstu rentability tržeb na 3,72 %, neboť tempo růstu zisku po zdanění je pomalejší než tempo růstu tržeb. V roce 2006 začíná mít opět rentabilita nepatrně mírně vzrůstající tendenci a dosáhla 0,0395 Kč na jednu korunu tržeb. Přesto dosažené hodnoty v hodnoceném období nemají příliš dobré výsledky.

MOTOR JIKOV Strojírenská je kapitálově náročná společnost s vysokým podílem dlouhodobého majetku a z toho vyplývajících vysokých finančních nákladů, tudíž musí dosahovat vysoké ziskovosti tržeb.

4.7.1.5 Rozklad pomocí Du Pont metody

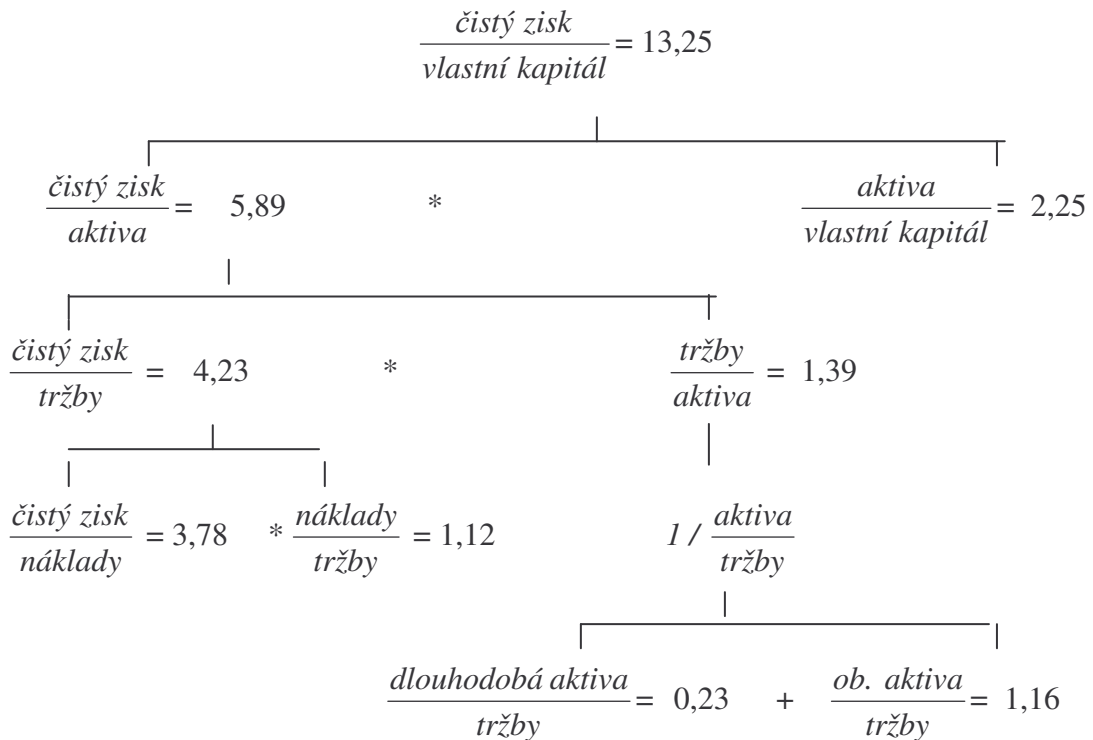
Přehlednou analýzu rozkladu rentability na dílčí ukazatele poskytuje metoda Du Pontovo rozkladu, kde ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE) je rozložen na tři dílčí ukazatele - čistou ziskovost tržeb, obrat aktiv a na ukazatel finanční páky.

Ukazatel čisté ziskovosti tržeb nebo-li rentability tržeb je rozebrán v kapitole 4.7.1.4 a ukazatel finanční páky v kapitole 4.7.1.1.

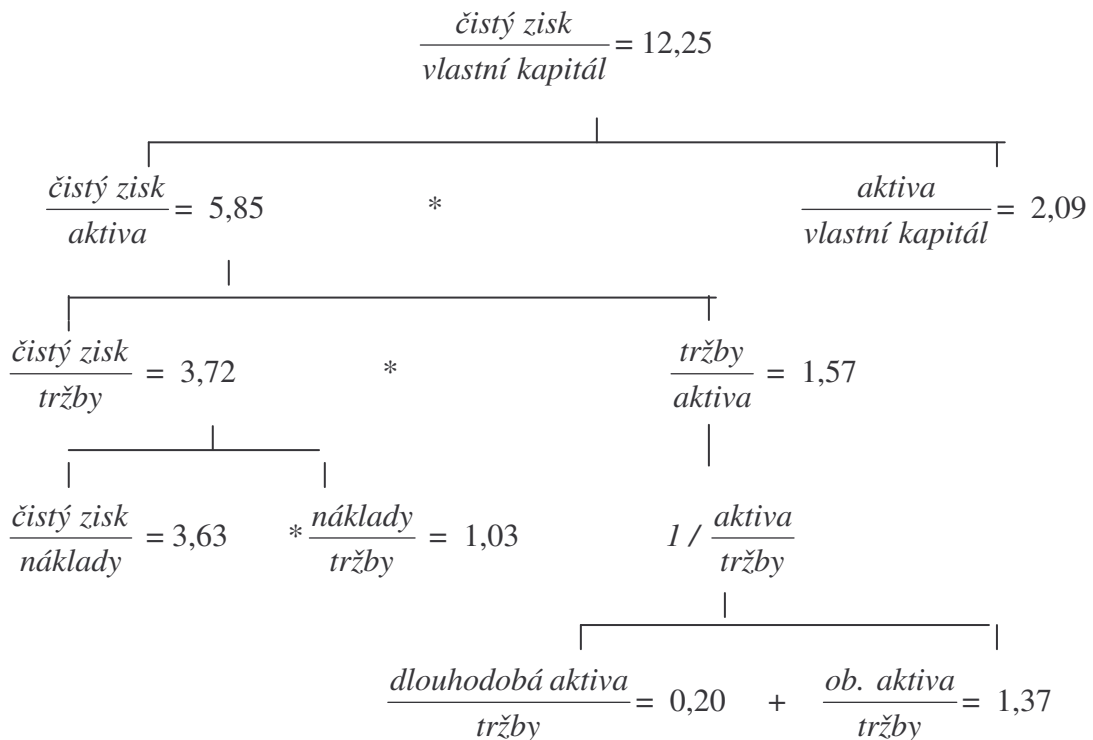
Levá strana diagramu v grafu 19 vykazuje čistou ziskovost tržeb. Uprostřed diagramu jsou zpracovány rozvahové hodnoty, které vyčíslují různé druhy aktiv, a pravá strana představuje „finanční páku“, která vypovídá o zadluženosti podniku.

Pomocí grafů 19 – 21 je vypracován rozklad ukazatele ROE v letech 2004 – 2006.

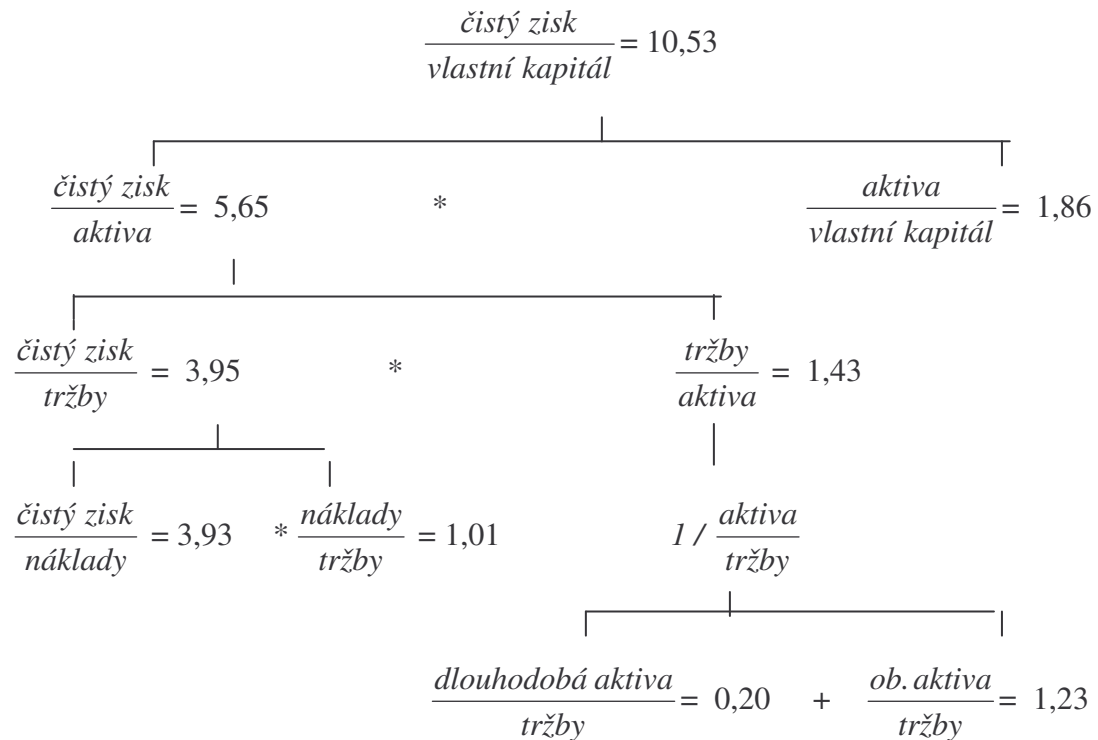
Graf 19: Rozklad ROE pro rok 2004

Graf 20: Rozklad ROE pro rok 2005

Graf 21: Rozklad ROE pro rok 2006

V pyramidovém rozkladu rentability lze nalézt specifickou strukturu podniku, jelikož Du Pontův rozklad dokáže identifikovat základní složky, které ovlivňují rentabilitu aktiv a vlastního kapitálu. Ke zvyšování výnosnosti vlastního kapitálu může podnik využít efektu tří pák a to rentability tržeb, obratu aktiv a finanční páky.

Z výsledků je viditelný pokles rentability vlastního kapitálu zejména díky poklesu rentability tržeb v analyzovaném období. U rentability aktiv je tento vývoj obdobný.

V ukazateli ziskovosti tržeb během tří let je patrná mírná klesající tendence, na níž mají největší podíl náklady podniku.

V ukazateli obratu aktiv je vidět optimální hodnoty, tzn. že obrat oběžných aktiv převažuje nad obratem stálých. Podíly ostatních aktiv jsou svou hodnotou na vliv rentability podniku zanedbatelné.

Dalším a posledním ukazatelem rozkladu rentability je finanční páka, která je jednou z forem vyjádření zadluženosti podniku a hodnot jsou diskutovány v kapitole 4.7.1.1.

4.7.2 Ukazatel likvidity

Jednotlivé ukazatele likvidity poměřují to, čím je možno uhradit své závazky s tím, co je nutné zaplatit. Ukazatel likvidity je úzce spjat s ukazatelem rentability, jelikož existuje mezi nimi vzájemný protikladný vztah, tzn. podnik s velkým podílem likvidního majetku obvykle dosahuje nižší rentability a naopak. Obecně platí, že vyšší likvidita snižuje nebezpečí platební neschopnosti podniku, ale v zároveň snižuje výnosnost, kterou naopak zvyšují málo likvidní aktiva jako jsou např. nové stroje a technologie.

K hodnocení tohoto ukazatele existují tři stupně likvidity, též nazývané ukazatele solventnosti, jak vypovídá tabulka 16.

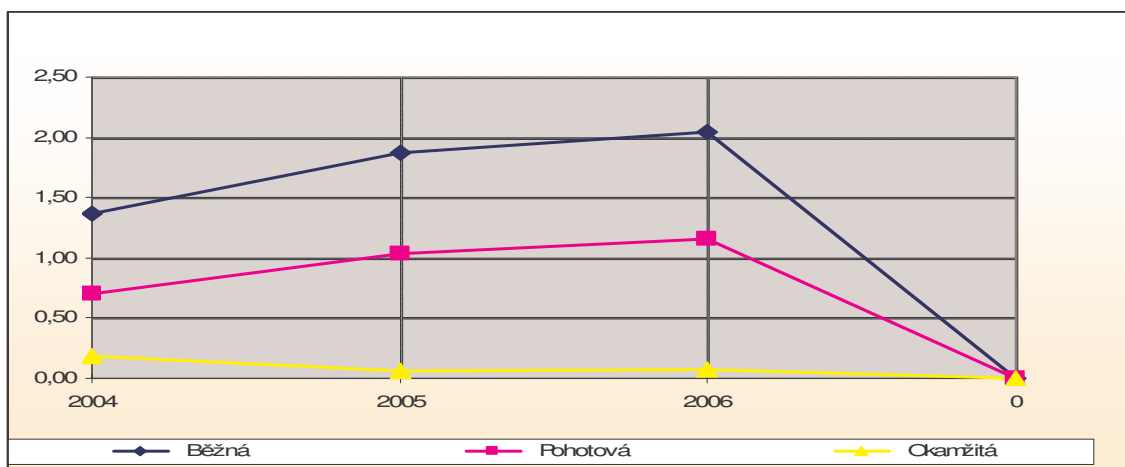
Tabulka 16: Ukazatele likvidity

Ukazatel	2004	2005	2006
Běžná likvidita	1,36	1,87	2,05
Pohotová likvidita	0,70	1,04	1,16
Okamžitá likvidita	0,18	0,06	0,07

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Vývoj jednotlivých stupňů ukazatele likvidity v období 2004 až 2006 je znázorněn v grafu 22.

Graf 22: Ukazatele likvidity

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Jak vypovídá graf 22 Ukazatele likvidity, všechny ukazatele v hodnoceném období, mimo ukazatele okamžité likvidity, měly vzrůstající tendenci.

4.7.2.1 Běžná likvidita

V čitateli zlomku tohoto ukazatele jsou zahrnuta celková aktiva, která jsou snížena o dlouhodobé pohledávky. Jmenovatel obsahuje krátkodobé závazky s běžnými bankovními úvěry.

Z tabulky 16 je patrné, že likvidita třetího stupně ve sledované akciové společnosti má v jednotlivých letech zvyšující tendenci a pohybuje se v doporučeném rozmezí pro strojírenský průmysl, což je kolem 147 %.

Už v roce 2005 akciová společnost dosahuje vyšší běžné likvidity ve srovnání s oborovým průměrem o 0,4 bodu. Toto zvýšení je způsobeno snížením krátkodobých závazků, především bankovních úvěrů.

V roce 2006 dosahuje běžné likvidity cca 2 a tato vysoká hodnota významně ovlivnila ukazatel ROE, který v tomto roce poklesl na 10,52 %. Zvýšení běžné likvidity je ovlivněno zvýšením zásob o 45 % oproti roku 2005.

4.7.2.2 Pohotová likvidita

Pohotová likvidita zahrnuje do součtu vedle finančního majetku i pohledávky podniku, tzn. že poměřuje jen pohotová oběžná aktiva ke krátkodobým závazkům. Důvodem vyjmutí vlivu zásob na výši likvidity je skutečnost, že někdy mohou být zásoby zbytečně vysoké či neprodejně.

Hodnota pohotové likvidity analyzovaného podniku se v roce 2004 nachází mírně pod stanovenou optimální hranicí pro obor strojírenství, která doporučuje hodnotu kolem 77,7 %. Výše ukazatele je ovlivněna vývojem krátkodobých závazků, které tvoří ve sledovaném období cca 87 % celkových pasiv podniku.

V dalších letech jsou hodnoty pohotové likvidity nad požadovanou úroveň daného odvětví a v roce 2006 dosahuje pohotová likvidita 116 %. To znamená, že akciová společnost MOTOR JIKOV Strojírenská je schopna krýt svými pohledávkami a peněžními prostředky své běžné potřeby a krátkodobé závazky.

4.7.2.3 Okamžitá likvidita

Ukazatel okamžitá likvidita zobrazuje, jakou část krátkodobých závazků je společnost schopna uhradit okamžitě. Hodnota okamžité likvidity se v roce 2004 pohybuje nad stanovenou minimální hranicí pro strojírenský průmysl (6,6 %) a v tomto roce dosahuje až 18 %, což je trojnásobek daného oborového doporučení. Vysoká hodnota ukazuje sice dobrou likviditu, ale zároveň značí o nadměrné hotovosti a tím neproduktivnosti aktiv.

V dalších letech se hodnoty okamžité likvidity pohybují v rozmezí oborového doporučení, v roce 2005 dosahují šesti procent a v roce 2007 sedmi.

4.7.2.4 Analýza čistého pracovního kapitálu

Čistý pracovní kapitál vyjadřuje, jak velká část oběžných aktiv zkoumané akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská není zatížena krátkodobými závazky. Lze to chápat jako takovou část krátkodobých aktiv, kterou společnost využívá bez rizika zpeněžení, aby tak uhradila vzniklé závazky.

Obecně platí, že hodnota čistého pracovního kapitálu se zvyšuje, pokud oběžná aktiva rostou rychleji než krátkodobé závazky nebo pokud se snižují krátkodobé závazky rychleji než oběžná aktiva či mohou nastat obě situace současně.

V tabulce 17 jsou vypočteny dílčí ukazatele, které ovlivňují v průběhu analyzovaného období výši čistého pracovního kapitálu.

Tabulka 17: Čistý pracovní kapitál v tis. Kč

Položka	2004	2005	2006
Oběžná aktiva	197 103	210 727	313 528
Zásoby	95 817	94 259	136 226
Krátkodobé pohledávky	74 365	109 922	166 375
Krátkodobý finanční majetek	26 514	6 454	10 820
Krátkodobé závazky	99 240	107 324	147 875
Krátkodobé bankovní úvěry	45 252	5 200	5 200
Krátkodobé závazky celkem	144 492	112 524	153 075
<i>Pracovní kapitál netto (ř. 28 - ř. X)</i>	<i>52 611</i>	<i>98 203</i>	<i>160 453</i>

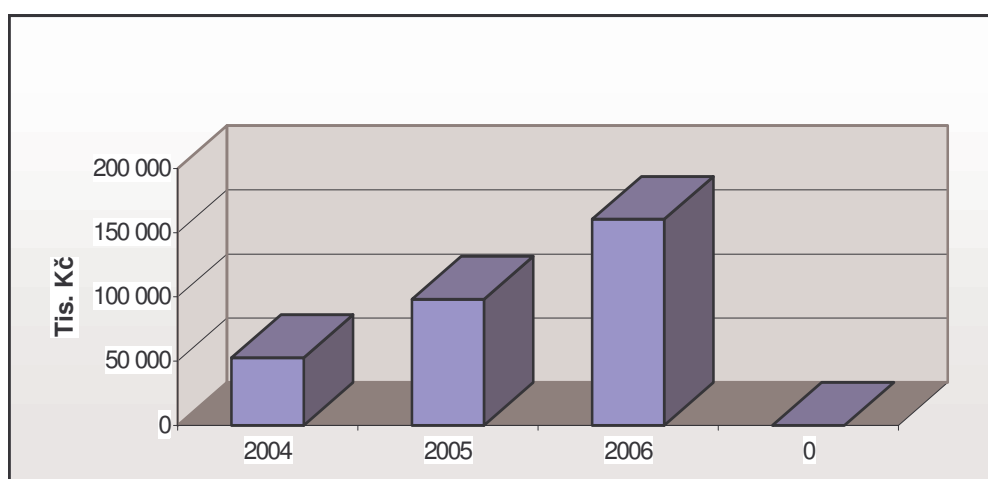
Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Tabulka 17 ukazuje, že v roce 2004 dosahoval čistý pracovní kapitál hodnoty 52.611 tis. Kč. V roce 2005 byla výše čistého pracovního kapitálu 98.203 tis. Kč a v roce 2006 dosáhl výše 160.453 tis. Kč. Ačkoli docházelo meziročně k zvýšení celkových krátkodobých závazků, čistý pracovní kapitál měl vzrůstající tendenci a to vlivem růstu oběžných aktiv, obzvláště zásob.

Čistý pracovní kapitál dosahoval od počátku sledovaného období kladných hodnot a měl vzrůstající tendenci, jak vypovídá graf 23 Čistý pracovní kapitál.

Graf 23: Čistý pracovní kapitál v Kč

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Čistý pracovní kapitál má pouze kladné hodnoty, tudíž akciová společnost není nucena hradit své krátkodobé závazky prodejem dlouhodobého majetku. Tento krok by mohl výrazně ovlivnit výši ukazatelů zadluženosti a to jak krátkodobé, tak dlouhodobé.

Je nutno si uvědomit jistou souvislost mezi výší čistého pracovního kapitálu a ukazateli aktivity. Je zřejmé, že na snížení potřeby finančního majetku a tím i čistého pracovního kapitálu má velký vliv zkrácení doby obratu zásob a zkrácení doby pohledávek nebo odložení platby závazků, což dodavatelé mohou tolerovat jen do určité doby.

Z toho je zřejmé, že čím kratší bude doba obratu zásob a pohledávek a zároveň čím delší bude doba úhrady závazků, tím kratší bude doba obratu peněžních prostředků a s tím související potřeba finančních prostředků.

Tabulka 18: Obrat peněz ve dnech

Doba obratu peněz	2004	2005	2006
Doba obratu zásob	84	70	78
Doba obratu pohledávek	65	81	95
Doba obratu závazků	92	88	105
Celkový cyklus peněz	57	63	68

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Z vývoje obratu peněz (tabulka 18) lze vyvodit, že např. v roce 2004 od doby nákupu materiálu do doby úhrady od odběratelů uběhlo 149 dní. Dále pak, že společnost zaplatila za suroviny dodavatelům po uběhnutí 92 dnů, tudíž musela po dobu 57 dní financovat z vlastních zdrojů. V dalších letech se průběh doby obratu peněz vyvíjí obdobným směrem a zároveň dochází k prodlužování doby, kdy společnost musí financovat své ekonomické potřeby z vlastních zdrojů.

Z předchozí analýzy týkající se obratu peněz vyplývá, že pro společnost je důležité držet velké množství finančních prostředků. Bylo by proto vhodné, aby společnost si vymohla na odběratelích, aby uhrazovali své závazky v kratších lhůtách – v ideálním případě za dobu 45 dnů. Lhůta 45 dní je obvyklá doba pro společnosti aktivní ve strojním průmyslu. Navyšování lhůty úhrady závazků by nebylo pro společnost příliš vhodné, aby neztratila silnou pozici v obchodních vztazích.

4.7.3 Ukazatele zadluženosti

Zadluženost lze interpretovat jako poměr mezi cizími zdroji a celkovými pasivy. Vyvážený poměr mezi dílčími složkami celkových pasiv informuje o finanční stabilitě daného podniku, tzn. že vypovídá o rovnováze způsobu financování a alokaci finančních prostředků.

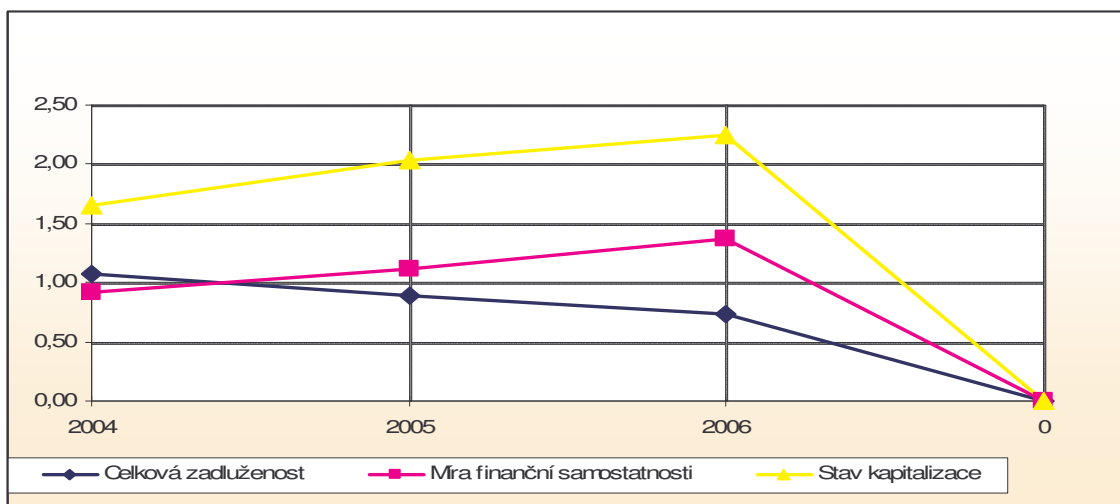
Vyšší stav zadluženosti podniku nemusí být vždy na škodu, jelikož cizí kapitál zvyšuje rentabilitu, je levnější než vlastní kapitál a též ho lze získat levněji. A tudíž tento stav může být pro podnik finančně výhodný.

Tabulka 19 znázorňuje jednotlivé ukazatele zadluženosti podniku a vývoj vybraných ukazatelů zadluženosti je graficky znázorněn v grafu 24, které jsou podrobněji diskutovány v následujících kapitolách.

Tabulka 19: Ukazatele zadluženosti

Ukazatel	2004	2005	2006
Celková zadluženost	55,56 %	52,24 %	46,34 %
Míra finanční samostatnosti	44,4 %	47,8 %	53,7 %
Krytí stálých aktiv dlouhodobými zdroji	1,65	2,03	2,25
Úrokové krytí	6,07	7,80	21,82

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Graf 24: Ukazatele zadluženosti

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Při analýze akciové společnosti je prvotní pohled zaměřen na to, jak je financována dlouhodobá činnost společnosti. Zjišťuje se, zda je společnost financována spíše vlastním či cizím kapitálem. K takovému posouzení jsou určeny první dva ukazatele – celková zadluženost a zadluženost vlastního kapitálu.

4.7.3.1 Celková zadluženost

Celková zadluženost společnosti v jednotlivých letech měla klesající trend a v roce 2006 dosahuje hodnoty 46,34 %. Dle stanoveného oborového průměru pro strojní průmysl lze konstatovat, že se hodnota celkové zadluženosti pohybovala v tomto doporučeném rozmezí.

Doplňkovým ukazatelem je podíl vlastních zdrojů na celkových aktivech nebo-li zadluženost vlastního kapitálu. Součet těchto ukazatelů musí vždy dát 100 %.

4.7.3.2 Míra finanční samostatnosti

Vývoj ukazatele zadluženosti vlastního kapitálu v tabulce 19 vypovídá o tom, že společnost má v analyzovaném prvním roce (2004) hodnotu 44,4 % a v roce 2006 dosahuje míra finanční samostatnosti 53,7 %. Tento klesající trend lze charakterizovat tak, že vývoj zadluženosti vlastního kapitálu je pro společnost v dalších letech příznivější. Zvyšování hodnoty finanční míry samostatnosti je též příznivým doporučením obzvláště pro investory, neboť to znamená nízké riziko investice.

4.7.3.3 Stav kapitalizace

Jak je patrné z tabulky 19, ukazatel stavu kapitalizace v jednotlivých letech přesahuje optimálně stanovenou hranici a v roce 2006 dosahuje úrovně až 2,25. Tato hodnota charakterizuje překapitalizování společnosti, tzn. že společnost disponuje s příliš velkým objemem kapitálu. Vysoká hodnota v tomto roce byla ovlivněna odloženým daňovým závazkem a výši ostatních pasiv.

Je nutno si uvědomit, že akciová společnost podniká ve strojním oboru, kde je důležité mít ve velké míře dostatek majetku dlouhodobé povahy. Přesto by nemělo v dalších letech docházet k dalšímu navyšování a společnost by se měla zamyslet nejen nad způsobem financování dlouhodobého majetku, ale i financování majetku oběžného a zda dostatečně jsou využívány cizí zdroje.

Podobný vývoj lze vidět i při výpočtu ukazatele krytí stálých aktiv vlastními zdroji, kdy hodnota tohoto ukazatele dosahuje v roce 2004 hodnotu 1,41. V roce 2005 se hodnota zvýšila na 1,51 a v roce 2006 rostoucí trend pokračoval na hodnotu 1,84.

Protože se uvádí, že společnosti aktivní v oblasti strojírenství by měly dosahovat 75 % krytí stálých aktiv vlastními zdroji, lze v tomto případě komentovat, že i tento ukazatel kapitalizace ukazuje na silnou překapitalizovanost akciové společnosti v analyzovaném období.

3.7.3.4 Ukazatel úrokového krytí

Tento ukazatel je dosti významným měřítkem pro bankovní instituce, které takto zjišťují, zda je podnik schopen splácen své závazky vůči těmto institucím, tj. zda bude bez problémů hradit úroky z poskytnutého úvěru.

Jak je patrné z tabulky 19, hodnota úrokového krytí se v analyzovaném období pohybuje nad optimální hranicí, která je stanovena doporučeními pro obor strojírenství (hodnota větší než 4,5).

Ukazatel úrokového krytí dosáhl v roce 2004 na hodnotu 6 a v roce 2006 se dokonce přiblížila hodnota k násobku 21,82.

Z takto vyšších hodnot lze říci, že sledovaný ukazatel se v letech 2004 až 2006 vyvíjí poměrně optimisticky a tento vzrůstající trend je způsoben 1,87 násobným převýšením zisku před úroky a zdaněním v roce 2006 ve srovnání s rokem 2005. Otázkou zůstává, zda ukazatele krytí nejsou příliš vysoké.

4.7.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity informují o tom, v jaké míře podnik hospodaří se svými aktivy, jak oběžných, tak i stálých. Hodnota je značně ovlivněna předmětem činnosti podniku a zároveň délkou provozního cyklu.

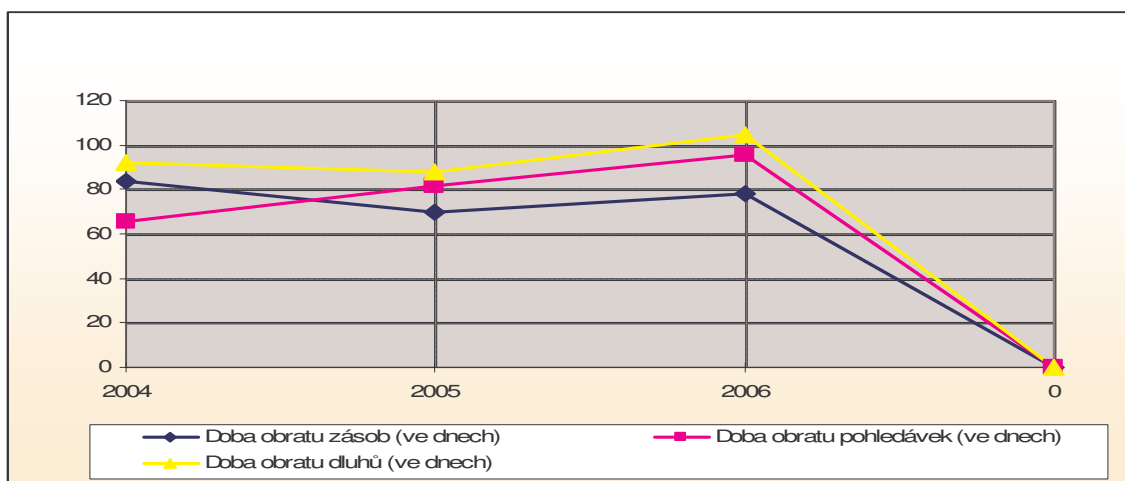
Vybrané ukazatele aktivity akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská jsou zachyceny v tabulce 20 a graficky jsou tyto ukazatele znázorněny v grafu 25.

Tabulka 20: Aktivita za období 2004 – 2006

Ukazatel	2004	2005	2006
Obrat celkových aktiv	1,39	1,57	1,43
Obrat stálých aktiv	4,42	4,98	4,91
Obrat zásob	4,34	5,22	4,68
Obrat pohledávek	5,62	4,51	3,84
Obrat dluhů	3,97	4,15	3,48
Doba obratu stálých aktiv (ve dnech)	83	73	74
Doba obratu zásob (ve dnech)	84	70	78
Doba obratu pohledávek (ve dnech)	65	81	95
Doba obratu dluhů (ve dnech)	92	88	105
Relativní vázanost celkových aktiv	0,72	0,64	0,70

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Graf 25: Ukazatel aktivity

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

4.7.4.1 Obrat celkových aktiv a relativní vázanost celkových aktiv

Obecně platí, že celkový trend obratu celkových aktiv by nikdy neměl klesnout pod stanovenou optimální hranici a hodnota této hranice pro tento obor je 1.

V jednotlivých letech 2004 – 2006 má společnost obratovost aktiv vyšší než je tato stanovená hranice. V roce 2005 dosahují hodnoty 1,57, z čehož vyplývá, že podnik v tomto roce lépe a intenzivněji využívá celkových aktiv. V roce 2006 hodnota obratu celkových aktiv mírně poklesla na 1,43 (tzn. že aktiva se v tržbách „otočila“ 1,43 krát), přesto podnik díky účelnému využívání majetku přesahuje stanovenou minimální hranici.

Z údajů v tabulce 20 lze usoudit, že vázanost celkových aktiv se pro akciovou společnost nevyvíjí příznivě. Pro většinu společností aktivních v oboru strojírenském se za příznivý vývoj považuje hodnota tohoto ukazatele v rozmezí od 120 do 180 dní. Akciová společnost má v analyzovaném období hodnoty nižší, než je dáno doporučením. V roce 2004 je vázanost celkových aktiv 72 dní a v dalších letech neustále hodnota klesá. Nízká hodnota je nejspíše ovlivněna obratem stálých aktiv, které také dosahují vyšších hodnot, než je dáno doporučením. Vývoj ukazatele obratu stálých aktiv je více rozebrán v kapitole 4.7.4.2.

3.7.4.2 Obrat a doba obratu stálých aktiv

Hodnoty obratu stálých aktiv mají v analyzovaném období velmi pozitivní hodnoty. V roce 2005 došlo k výraznému zvýšení obratu stálých aktiv na hodnotu 4,98, což souviselo s rozvíjející se novou činností analyzovaného podniku. Otázkou zůstává, zda ukazatele obratu stálých aktiv nejsou příliš vysoké.

Doba obratu stálých aktiv se v průběhu tří let snižuje a v roce 2006 tak činí 74 dní oproti roku 2004, kdy je doba obratu stálých aktiv 83 dní. Přesto se tyto hodnoty pohybují v rozmezích daných oborovými doporučeními, které je stanoveno na rozmezí od 70 do 90 dní.

4.7.4.3 Obrat a doba obratu zásob

Ukazatel obratu zásob se v analyzovaném období pohybuje od hodnoty 4,29 do 5,14, což je pro společnost zhruba optimální rozmezí, kde by se tento ukazatel měl nacházet.

Doba obratu zásob vyjadřuje, za kolik dní pokryjí průměrné denní tržby výši zásob, aniž by zásoby změnilly svou formu. Hodnota by neměla být příliš vysoká, aby analyzovanému podniku nevznikaly příliš vysoké náklady. Doporučené optimum je stanoveno na rozmezí od 30 do 40 dní.

Pokud by se ukazatel doby obratu zásob porovnal s oborovými průměry obratu zásob v naší republice, lze usoudit, že akciová společnost se v průběhu tří let výrazně liší od těchto doporučených hodnot. V roce 2004 doba obratu zásob je 84 dní, v dalším roce klesla na 70 dní a v roce 2006 se mírně zvýšila na 78 dní. Přesto se akciová společnost snaží postupně přibližovat k doporučeným hodnotám a lze očekávat, že v dalších letech dojde k dalšímu dorovnávání k stanoveným průměrným hodnotám pro daný obor.

Z tabulky 20 Aktivita za období 2004 – 2006 lze vypořádat snižující trend tohoto ukazatele, což je důležitým cílem každého podniku.

Snižování doby obratu zásob bylo způsobeno zvýšením výrobní činnosti podniku a též začlenění nového produktu (motorů značky Jikov) na trh, který je velmi žádaný od odběratelů akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská. Snížení doby obratu zásob je velmi pozitivním hlediskem, obzvláště pro další výpočet ukazatele a to ukazatele likvidity.

3.7.4.4 Obrat a doba obratu závazků

Pro ukazatel obratu závazků není stanovena žádná optimální hodnota či rozmezí, ale jako optimální stav je doporučen takový, kdy hodnoty ukazatelů v jednotlivých letech klesají.

Z tabulky 20 Aktivita za období 2004 – 2006 je patrné, že ačkoli tyto hodnoty mají kolísavou tendenci, přesto dochází pomalu k jejich snižování.

Ukazatel doby obratu závazků vypovídá o tom, za jaké období jsou závazky v průměru spláceny, tzn. jak dlouho společnost odkládá úhradu těchto závazků.

Ve společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. je trend tohoto ukazatele zvyšující (kromě roku 2005), což naznačuje negativní dopad na aktivitu daného podniku. Doporučení dané oborovým průměrem pro tento ukazatel je, že doba obratu závazků má v průběhu let klesat, což nelze říct o době obratu akciové společnosti.

Delší průměrná doba inkasa svých závazků znamená větší potřebu nákladů na jejich úhradu. Tato doba je dána poskytnutí dlouhodobého úvěru na rozšíření podnikatelských aktivit podniku.

Ukazatel doby obratu závazků je nutné posuzovat úzce s dobou obratu pohledávek a vyhodnotit v jaké relaci se navzájem nacházejí. Tento vztah je ideální, pokud jsou doba obratu pohledávek a závazků v rovnováze a nebo dosahují v jednotlivých letech přibližně stejných hodnot.

V roce 2006 se doba obratu výrazně zvýšila (z 88 dní na 105), což znamená nepříznivý vývoj pro dodavatele společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s., jelikož společnost čerpá touto formou provozní úvěr déle, než poskytuje obchodní úvěr. Takto si společnost získává levné finanční zdroje pro svojí činnost. Zvýšená doba úhrady svých závazků mohla druhotně souviset se zvyšující se dobou úhrady pohledávek od odběratelů akciové společnosti, čímž byla zhoršena platební morálka podniku.

Jedná se přitom o dosti významnou částku, neboť krátkodobé pohledávky představují v roce 2006 53 % celkových aktiv a krátkodobé závazky činí kolem 80 %.

4.7.4.5 Obrat a doba obratu pohledávek

Ukazatel obratu pohledávek má v analyzovaném období klesající tendenci a tento trend může významně ovlivnit finanční zdraví akciové společnosti.

Doba obratu pohledávek vyjadřuje průměrnou dobu, jaká uplyne mezi prodejem na obchodní úvěr a jeho hrazením od odběratelů. Doporučené rozmezí dané strojním oborem je stanoveno od 15 do 20 dní.

V akciové společnosti je během let tato hodnota rostoucí, což svědčí opět o negativním trendu hospodaření dané společnosti. Delší průměrná doba inkasa pohledávek obecně svědčí o větší potřebě úvěrů a souvisejícími náklady s jejich realizací. Cílem společnosti by tedy mělo být snažit se o vypořádání těchto pohledávek a pokud nastane nerealizace úhrady dlouhodobých pohledávek, zaevidovat takto vzniklé pohledávky jako nedobytné.

Jediným pozitivním výsledkem je fakt, že doba obratu pohledávek je v letech 2005 a 2006 vyšší než doba obratu zásob.

4.7.5 Ukazatele tržní hodnoty

Jelikož společnost neobchoduje s veřejně obchodovatelnými akciemi, nebylo možno provést analýzu tržní hodnoty podniku, jak dokumentuje tabulka 21.

Tabulka 21: Ukazatele tržní hodnoty

Ukazatel	2004	2005	2006
Čistý zisk na akcii (EPS)	15 511 Kč	16 098 Kč	15 320 Kč
Peněžní tok na akcii	30 939 Kč	33 511 Kč	30 820 Kč
Účetní hodnota akcie	117 088 Kč	131 410 Kč	145 579 Kč
Cena (akcie) k (tržní) hodnotě	0,00	0,00	0,00
Výplatní poměr	0,0%	0,0%	0,0%

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

4.8 Časové srovnání poměrových ukazatelů

Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.4, nejméně náročný způsob vytvoření globálního názoru na finanční situaci podniku je založen na srovnání jednotlivých poměrových ukazatelů v běžném období s obdobím minulým.

Vývoj finančního chování akciové společnosti dokumentuje tabulka 22 a 23 s vrcholovými poměrovými ukazateli za analyzované období (2004 – 2006).

Pokud se provede analýza meziročního vývoje poměrových ukazatelů (viz tabulky 22 a 23), lze říci, že ve srovnání s předešlými roky, že rok 2006 svědčí o zdravé finanční politice.

Tabulka 22: Vývoj vrcholových ukazatelů v roce 2004 a 2005

Poměrový ukazatel	2005	2004	Index
Rentabilita celkového kapitálu	11,06 %	13,58 %	0,81
Rentabilita vlastního kapitálu	12,25 %	13,25 %	0,92
Provozní pohotová likvidita	0,43	0,3	1,43
Krytí zásob pracovním kapitálem	1,04	0,55	1,89
Krytí čistých dluhů	0,256	0,264	0,97
Úrokové krytí	7,8	6,7	1,16

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Nejvíce optimistický trend mají ukazatele likvidity (provozní pohotová likvidita o 43 % a krytí zásob pracovním kapitálem o 89 %).

Značně je lepší i hodnota úrokového krytí (patří do ukazatelů solventnosti), která je v roce 2005 vyšší o 16 % než v roce 2004.

Ukazatele rentability zaznamenaly pokles o 8 %.

Tabulka 23: Vývoj vrcholových ukazatelů v roce 2005 a 2006

Poměrový ukazatel	2006	2005	Index
Rentabilita celkového kapitálu	14,24 %	11,06 %	1,29
Rentabilita vlastního kapitálu	10,52 %	12,25 %	0,86
Provozní pohotová likvidita	0,43	0,43	1,00
Krytí zásob pracovním kapitálem	1,78	1,04	1,71
Krytí čistých dluhů	0,212	0,256	0,83
Úrokové krytí	14,94	7,8	1,92

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Meziročně se nejvíce optimisticky vyvíjí ukazatel úrokového krytí, který má v roce 2006 v porovnání s rokem 2005 navýšení o 92 %.

Na druhém místě je zlepšení likvidity (krytí zásob pracovním kapitálem je vyšší o 71 % a u provozní pohotovosti likvidity nedochází k žádné změně v porovnání s rokem 2005).

Dochází k navýšení i ukazatele rentability celkového kapitálu, který je vyšší o 28 %.

4.9 Faktorová analýza

Pomocí rozkladu vrcholových ukazatelů lze porovnat, co mělo výraznější vliv na výslednou změnu tyto výsledné hodnoty vrcholového ukazatele.

Poměrové ukazatele, jež jsou získány rozkladem vrcholových ukazatelů na faktory, jsou zaneseny v tabulkách 24 a 25. Postup rozkladu je vysvětlen v kapitole 2.5.

Tabulka 24: Rozklad vrcholových ukazatelů 2004 – 2005

Vrcholový ukazatel	Index změny	L/H		2005	2004	Index	Lepší /Horší
Rentabilita celk. kapitálu	0,81	H	Zisk před úr. a zdaněním/Tržby	0,037	0,042	0,88	H
			Tržby/Aktiva	1,57	1,39	1,13	L
Rentabilita vl. kapitálu	0,92	H	Zisk/Tržby	0,037	0,042	0,88	H
			Tržby/Aktiva	1,57	1,39	1,13	L
			Aktiva/Vlastní kapitál	2,09	2,25	0,93	H
Provozní poh.likvidita	1,43	L	(Kr.pohl+Kr.fin.m.)*365/Tržby	85	88	0,97	H
			Kr.závazky*365/Tržby	79	87	0,91	L
Krytí zásob prac.kapit.	1,89	L	Tržby/Zásoby	5,23	4,36	1,20	L
			Tržby/Pracovní kapitál	5,02	7,98	0,63	L
Krytí čistých dluhů	0,98	H	(Zisk+Odpisy)/Vl.kapitál	0,256	0,264	0,97	H
			Čisté dluhy/Vl.kapitál	0,85	0,88	0,97	L
Úrokové krytí	1,16	H	Zisk před úr. a zdaněním/Aktiva	0,1106	0,1358	0,81	H
			Úročené dluhy/Aktiva	0,083	0,15	0,55	L
			Úrok/Úročené dluhy	0,104	0,077	1,35	H

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Tabulka 25: Rozklad vrcholových ukazatelů 2005 - 2006

Vrcholový ukazatel	Index změny	L/H		2006	2005	Index	Lepší /Horší
Rentabilita celk. kapitálu	1,29	L	Zisk před úr. a zdaněním/Tržby	0,0395	0,0372	1,06	L
			Tržby/Aktiva	1,43	1,57	0,91	H
Rentabilita vl. kapitálu	0,86	H	Zisk/Tržby	0,039	0,037	1,05	L
			Tržby/Aktiva	1,43	1,57	0,91	H
			Aktiva/Vlastní kapitál	1,86	2,09	0,89	H
Provozní poh.likvidita	1		(Kr.pohl+Kr.fin.m.)*365/Tržby	102	85	1,20	L
			Kr.závazky*365/Tržby	85	79	1,08	H
Krytí zásob prac.kapit.	1,71	L	Tržby/Zásoby	4,67	5,23	0,89	H
			Tržby/Pracovní kapitál	3,97	5,02	0,79	L
Krytí čistých dluhů	0,84	H	(Zisk+Odpisy)/Vl.kapitál	0,212	0,256	0,83	H
			Čisté dluhy/Vl.kapitál	0,68	0,85	0,80	H
Úrokové krytí	1,92	H	Zisk před úr. a zdaněním/Aktiva	0,1424	0,1106	1,29	L
			Úročené dluhy/Aktiva	0,047	0,083	0,57	L
			Úrok/Úročené dluhy	0,087	0,104	0,84	L

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Meziroční srovnání období 2004 – 2006

Jak ukazují tabulky 24 a 25, *rentabilita celkového kapitálu* se v analyzovaném roce 2005 snižuje vlivem značného poklesu provozního ziskového rozpětí a tento pokles nedokáže zmírnit ani 13 % nárůst obratu aktiv. Snížení provozního ziskového rozpětí může mít vliv na možnost hradit náklady na kapitál. Naštěstí toto relativní snížení je v roce 2006 napraveno, možná i vlivem nových lukrativních výrobků uvedených na trh, a tak dochází k relativnímu nárůstu rentability celkového kapitálu ve srovnání s rokem 2005, a to až o 29 %. V roce 2006 dochází k mírnému snížení obratu aktiv, což svědčí o silné konkurenci v oboru strojírenství.

Vývoj *ziskového rozpětí a obratu aktiv* v jednotlivých letech se promítá i do vývoje rentability vlastního kapitálu, na kterou významně působí pokles finanční páky a v rozmezí let 2004 – 2005 i pokles relativního přírůstu rentability tržeb. Pokles finanční páky v těchto letech může na druhou stranu znamenat vypadat příznivě, a to z pohledu akcionáře, z hlediska finančního rizika.

Snížení *doby obratu nehmotných oběžných aktiv* může v období 2004 až 2005 způsobit negativní snížení provozní pohotové likvidity. Naštěstí toto snížení nemá velký vliv na vrcholový ukazatel, a tak v roce 2005 se zvyšuje provozní pohotové likvidity o 43 %. V dalším roce zůstává hodnota vrcholového ukazatele neměnná. Tuto stagnaci ovlivňuje obzvláště nepříznivě doba splácení krátkodobých závazků, která se v roce 2006 zvyšuje o 17 dní, což může vypovídat o špatné platební morálce společnosti.

Krytí zásob pracovním kapitálem zaznamenalo obrovský růst a to zejména snížením obratu pracovního kapitálu, způsobené převážně růstem pracovního kapitálu. Obrat zásob přispívá v roce 2005 k růstu vrcholového ukazatele až tak, že se navyšuje cca o 90 % v porovnání s rokem 2004, což znamená, že potřeba krýt pracovní kapitál zásobami je v roce 2005 nižší než v roce předchozím.

Na velkém snížení ukazatele *krytí čistých dluhů* se rozhodující měrou podílí výrazně snížení cash rentability vlastního kapitálu, která v roce 2006 je nižší o 17 % než v roce minulém.

Vrcholový ukazatel *úrokové krytí* je v roce 2005 nejvíce ovlivněn hodnotou podílu úročených dluhů na aktivech tak, že se v tomto roce navyšuje o 16 %. V dalším roce se už všechny faktory úrokového krytí poměrně podílí na markantní růst ukazatele úrokového krytí. Růst ukazatele úrokového krytí je způsoben zvýšením rentability celkového kapitálu, hodnotou zadluženosti úročenými dluhy a poklesem i průměrné úrokové míry z úročených dluhů.

4.10 Mezipodnikové srovnání

Podle oborové klasifikace ekonomických činností je možné společnost MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. zařadit následovně:

- 29540 - Výroba a opravy strojů na výrobu textilií, textilních a oděvních výrobků, usní.
- **34300 - Výroba dílů a příslušenství pro motorová vozidla (kromě motocyklů) a jejich motory.**
- 28510 - Povrchová úprava a zušlechťování kovů.
- 28630 - Výroba zámků a kování.

Ideální by bylo provést srovnání s konkurenčním podnikem, který má obdobnou velikost jako společnost MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. a jehož činnost je zaměřena ve stejném rozsahu jako činnost MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. V praxi je ale tento postup dosti náročný a obtížně realizovatelný, proto bude společnost porovnávána s oborovým průměrem pro dané odvětví za rok 2006

Společnost má vyčleněnou za hlavní činnost ekonomickou činnost 34300 – Výroba dílů a příslušenství pro motorová vozidla (kromě motocyklů) a jejich motory.

Pro vyhodnocení finančního zdraví podniku MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. se nejdříve porovnají důležité hodnoty z rozvahy a výkazu zisku a ztrát se stanoveným oborovým průměrem pro rok 2006. Tyto hodnoty jsou zpracovány v tabulce 26 a 27. Poté se z matematicky vyjádřených poměrových ukazatelů společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská a. s. vyberou nejdůležitější poměrové ukazatele z přílohy 12 a ty se opět porovnají s ukazateli pro oborový průměr pro dané odvětví, jak je ukázáno v tabulce 26.

Tabulka 26: Relativní srovnání rozvahy společnosti s ob. průměrem pro rok 2006

Ukazatel	FIRMA 06	OBOR 06	INDEX 06	FIRMA 06/05	OBOR 06/05	INDEX 06/05
AKTIVA CELKEM	100,0%	100,0%	1,00	1,42	1,07	1,33
Dlouhodobý majetek	29,1%	47,9%	0,61	1,31	0,99	1,32
Dlouhodobý nehm.majetek	0,3%	0,3%	0,90	17,89	0,84	21,30
Dlouhodobý hm. majetek	28,5%	41,1%	0,69	1,30	0,98	1,33
Dlouhodobý fin. majetek	0,4%	0,0%	0,40	1,00	1,00	1,00
Oběžná aktiva	70,5%	50,6%	1,39	1,49	1,12	1,33
Zásoby	30,6%	16,5%	1,86	1,45	1,10	1,32
Dlouhodobé pohledávky	0,0%	0,0%	0,00	1,16	1,00	1,16
Krátkodobé pohledávky	37,4%	25,4%	1,47	1,51	1,13	1,34
Krátkodobý fin. majetek	2,4%	2,9%	0,84	1,68	0,96	1,75
Vlastní kapitál	53,7%	53,7%	1,00	1,59	1,09	1,46
Základní kapitál	18,4%	14,5%	1,27	1,44	1,00	1,44
Cizí zdroje	42,8%	45,0%	0,95	1,24	1,00	1,24
Dlouhodobé závazky	1,2%	1,7%	0,71	5331,00	1,00	5331,00
Krátkodobé závazky	33,2%	23,9%	1,39	1,38	1,07	1,29
Bankovní úvěry	4,7%	9,3%	0,50	0,80	1,00	0,80

Zdroj: vlastní výpočty

Akciová společnost MOTOR JIKOV Strojírenská, činná v oboru strojírenství, vykazuje v porovnání s odvětvovým průměrem pro rok 2006 menší objem dlouhodobých aktiv. Podíl dlouhodobého hmotného majetku na celkových aktivech dosahuje v tomto na hodnotu pod 30 %, což je minimálně o 10 % méně, než vykazuje odvětví.

Podíl oběžných aktiv na celkových aktivech je poměrně vysoký a je o 20 % vyšší než je dáno odvětvím. Hodnota oběžných aktiv je ovlivněna výší zásob a krátkodobých pohledávek, které jsou o 12 % vyšší ve srovnání s oborovým průměrem.

Struktura pasiv a jeho jednotlivých složek v roce 2006 má obdobný ráz, který je dán u struktur pasiv pro obor strojírenství, tudíž procentní složení vlastního kapitálu a cizích zdrojů na celkových pasivech je srovnatelné s odvětvím strojírenství. Jedinou výjimku tvoří krátkodobé závazky, které jsou vyšší cca o 9 %. Dá se usuzovat, že tato výše koresponduje s vyšším zastoupením krátkodobých pohledávek. Tato skutečnost může způsobit situaci druhotné platební neschopnosti.

Meziroční srovnání akciové společnosti s odvětvovým průměrem lze hodnotit tak, že akciová společnost má u většiny složek rozvahy tempo růstu výraznější, než je stanoveno oborem.

Tabulka 27: Relativní srovnání výkazu zisku a ztráty spol. s oborem pro rok 2006

Ukazatel	FIRMA 06	OBOR 06	INDEX 06	FIRMA 06/05	OBOR 06/05	INDEX 06/05
Výkony a prodej zboží	101,3%	100,6%	1,01	1,23	1,07	1,15
Tržby za prodej vl. výrobků	100,0%	100,0%	1,00	1,25	1,06	1,18
Výkonová spotřeba	69,3%	76,1%	0,91	1,23	1,09	1,13
Přidaná hodnota	33,6%	25,6%	1,31	1,26	1,04	1,21
Osobní náklady	24,1%	16,2%	1,49	1,24	1,07	1,16
Odpisy	4,3%	4,1%	1,05	1,28	1,00	1,28
Provozní HV	6,9%	4,8%	1,44	1,45	0,99	1,46
Finanční HV	-0,6%	-1,5%	0,39	0,35	0,99	0,35
HV za běžnou činnost	4,3%	3,1%	1,37	1,37	0,96	1,43
Mimořádný HV	0,0%	0,0%	0,00	1,00	1,00	1,00
HV za účetní období	4,3%	2,8%	1,52	1,37	0,97	1,41

Zdroj: vlastní výpočty

Z analýzy struktury výkazu zisku a ztráty sledované akciové společnosti vyplývá vzhledem k ostatním podnikům, činným ve strojním odvětví, nízký podíl výkonové spotřeby, která je o 9 % nižší, než je stanoveno oborovým průměrem.

Podíl osobních nákladů je ve vztahu k ostatním v odvětví výrazněji vyšší a to až o 49 %.

Výše odpisů na celkových nákladech je spíše vyšší, s tendencí k růstu.

Jelikož společnost nedisponuje s veřejně obchodovatelnými akciemi, je výše finančního hospodářského výsledku nižší ve srovnání s odvětvím a jeho hodnota má klesající trend.

Tudíž lze shrnout, že meziroční srovnání s oborovým průměrem pro rok 2006 je pro akciovou společnost opět optimistické.

Tabulka 28: Srovnání pom. ukazatelů společnosti s ob. průměrem pro rok 2006

	Ukazatel	FIRMA	OBOR	FIR./OBOR
A1	Rentabilita aktiv (ROA)	5,65 %	4,7 %	1,20
A2	Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) v %	10,52 %	10,2 %	1,03
A3	Provozní rentabilita v %	4,2 %	4,8 %	0,88
B1	Běžná	2,05	1,51	1,36
B2	Pohotová	1,16	0,93	1,25
B3	Okamžitá	0,07	0,09	0,78
C1	Doba obratu zásob (ve dnech)	78	45	0,58
C2	Doba obratu závazků (ve dnech)	105	76	0,72
C3	Doba obratu pohledávek (ve dnech)	95	69	0,73
D1	Zadluženost VK	0,73	0,78	1,07
D2	Krytí DM	1,84	1,02	1,80
D3	Finanční páka	1,86	1,83	1,02
E1	Obrat aktiv	1,39	1,42	0,98
E2	PK / CA	0,36	0,16	2,25
E3	Produktivita práce	400	483,8	0,83

Zdroj: vlastní výpočty

Ukazatele rentability jsou klíčovými ukazateli, na které management při analýze ekonomické činnosti podniku soustřeďuje prvořadou pozornost.

V případě společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. je rentabilita aktiv a rentabilita vlastního kapitálu vyšší v porovnání s oborovými průměry. Provozní rentabilita je nižší v tomto roce v porovnání s oborem, a to vždy zhruba o 12 %.

Likvidita společnosti ve všech svých stupních dosahuje v roce 2006 pozitivních hodnot, vyjma okamžité likvidity. Společnost MOTOR JIKOV Strojírenská je schopna uhradit okamžitě o 22 % krátkodobých závazků méně ve srovnání se stanoveným průměrem. Ukazatele běžné a pohotové likvidity dosahují velmi pozitivních hodnot a jsou minimálně vyšší o 1/4 v porovnání s odvětvovými průměry dle OKEČ.

Hodnoty ukazatelů aktivity nejsou v tomto roce pro společnost optimistické. Všechny tři ukazatele dosahují vyšší doby obratu, než je stanoveno oborovým průměrem pro tento rok. Doba obratu zásob je o 42 bodů vyšší, což znamená, že je o 33 dní delší ve srovnání s odvětvím.

Co se týče ukazatelů zadluženosti, jsou tyto hodnoty velmi pozitivní obzvláště u ukazatele krytí dlouhodobým majetkem. Tento ukazatel vychází z předpokladu, že dlouhodobý majetek by měl být kryt dlouhodobým kapitálem, nejlépe vlastním. V porovnání s odvětvovým průměrem je tento ukazatel o 80 bodů vyšší.

I ukazatel zadlužení vlastního kapitálu dosahuje v tomto roce lepších hodnot. Ukazatel finanční páka je zhruba na stejné oborové úrovni.

Ukazatel poměru pracovního kapitálu na celkových aktivech dosahuje obzvláště vysoké hodnoty a je o 125 bodů vyšší.

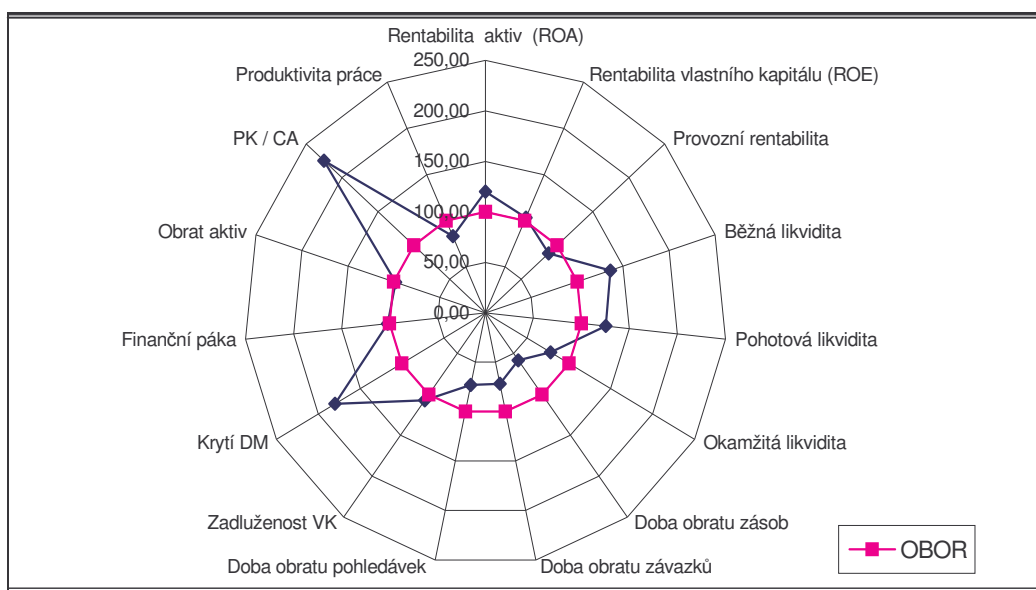
Produktivita práce dosahuje v roce 2006 u akciové společnosti zhruba 400 tis. Kč, což je o 83 tis. Kč méně, než vykazuje v tomto roce stanovený oborový průměr.

Pro lepší přehlednost se využije grafické znázornění srovnání společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. s oborovým průměrem pro rok 2006 pomocí Spider grafu.

Základní kružnice (označena růžovou barvou) představuje oborový průměr pro strojírenský průmysl v roce 2006 a k této kružnici jsou postaveny hodnoty akciové společnosti pro rok 2006.

Jednotlivé ukazatele pro tento rok zanesené v Spider grafu (graf 26) vycházejí z tabulky 28 Srovnání poměrových ukazatelů společnosti s oborovým průměrem pro rok 2006.

Graf 26: Spider graf , JIKOV Strojírenská a. s. pro rok 2006

Zdroj: vlastní výpočty

Z grafického vyjádření (graf 26) finančních ukazatelů vůči stanovenému oborovému průměru v roce 2006 je na první pohled patrné, že společnost v roce 2006 dosahuje u jedné poloviny ukazatelů lepších výsledků, než je dáno oborem a u druhé poloviny ukazatelů horší.

Tudíž nelze jednoznačně říci, zda je podnik nadprůměrný či podprůměrný ve srovnání s oborovým průměrem.

Přesto jsou zde viditelné extrémní výkyvy u některých dílčích ukazatelů, které mohou výrazně ovlivnit pozici akciové společnosti na trhu.

Ukazatel ROA dokládá, že aktiva jsou ve společnosti menší měrou zhodnocována více, než je stanoveno oborovým průměrem.

Dalšími hodnotami, kterými se akciová společnost odlišuje od oborového průměru je doba obratu pohledávek, která spolu s delší dobou úhrady závazků zvyšuje větší potřebu likvidních prostředků a čistého pracovního kapitálu.

Za značně vybočující hodnotu lze označit poměr pracovního kapitálu na celkových aktivech, kdy hodnota akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská několikanásobně převyšuje stanovenou hodnotu pro strojírenský průmysl pro rok 2006.

4.11 Soustava ukazatelů

Poslední fází finanční analýzy společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. je výpočet Altmanova indexu neboli Altmanova bankrotního modelu a ukazatele IN indexu.

4.11.1 Altmanův index

Altmanův bankrotní model, někdy nazýván též Z-skóre, vypovídá nejen o finanční situaci podniku, ale též slouží k predikci budoucího vývoje podniku a tak může zejména upozornit na nebezpečí hrozícího se bankrotu.

Podle uvedeného vzorového výpočtu jsou dosazena data pro jednotlivé proměnné v letech 2004 – 2006.

Altmanův index je vyjádřen vztahem

$$Z = 0,17x_1 + 0,847x_2 + 3,107x_3 + 0,420x_4 + 0,998x_5$$

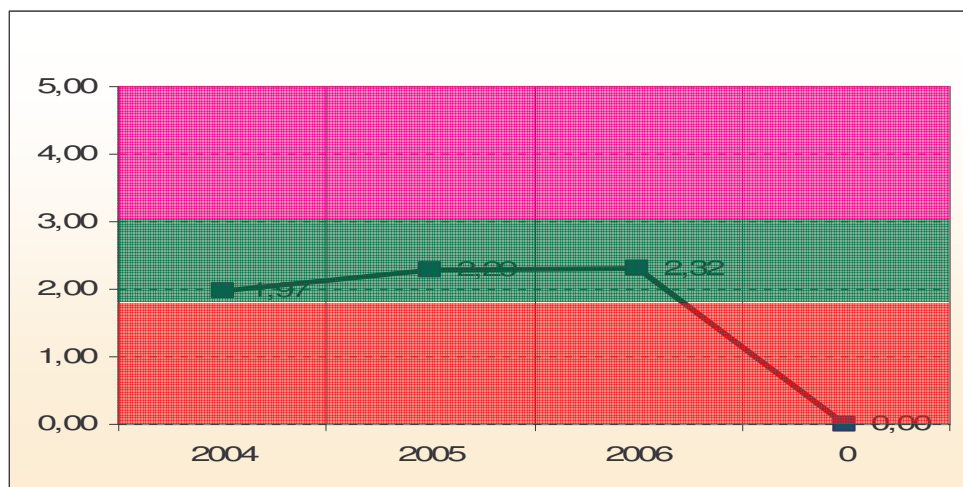
Tabulka 29: Výpočet Altmanova indexu

Položka	2004	2005	2006
x_1 = pracovní kapitál / aktiva celkem	0,18	0,31	0,36
x_2 = nerozdělený zisk minulých let/aktiva	0,00	0,05	0,04
x_3 = EBIT/aktiva celkem	0,07	0,07	0,09
x_4 = vlastní jmění/cizí zdroje	0,79	0,98	1,25
x_5 = tržby/aktiva celkem	1,39	1,57	1,43
Výsledný koeficient	1,97	2,29	2,32

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 – 2006

Z výsledných koeficientů lze predikovat budoucí vývoj akciové společnosti, který je pro přehlednost graficky znázorněn v grafu 27 Grafické znázornění výsledné hodnoty Altmanova indexu.

Graf 27: Grafické znázornění výsledné hodnoty Altmanovo indexu

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Jelikož firma MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. v roce 2004 nevykazuje nerozdělený zisk za minulé období, není možné vypočítat ukazatel x_2 (tabulka 29) pro tento rok. Vzhledem k tomu se výsledný koeficient hodnocení finančního zdraví podniku nachází na hranici bankrotu a šedé zóny, jak znázorňuje graf 27, kdy vývoj finanční situace akciové společnosti může naznačovat problémy.

V dalších letech (2005 a 2006) se společnost nacházela v tzv. šedé zóně, kdy nelze jednoznačně říci, zda společnost tvoří hodnotu, ačkoli zde nejsou příznaky bankrotu.

Přesto výslednou hodnotu nelze považovat za věrohodnou výpověď o finančním zdraví podniku, tudíž bylo vhodné pro správnou interpretaci použít další metody, jako je např. index důvěryhodnosti českého podniku (IN index), která je poslední metodou v této analýze.

4.11.2 IN index

Vzhledem k tomu, že podnik nedisponuje s veřejně obchodovatelnými akciemi bude použita zjednodušená verze indexu IN2000, o které je diskutováno v kapitole 2.6.2.2.

Do uvedeného vzorového výpočtu indexu IN2000 jsou dosazeny data za analyzované období 2004 – 2006 společnost MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.

$$IN2000 = -0,017x_1 + 4,573.x_2 + 0,481.x_3 + 0,015.x_4$$

Tabulka 30: Výpočet indexu IN2000

Položka	2004	2005	2006
$x_1 = \text{aktiva} / \text{cizí kapitál}$	1,79	2,05	2,34
$x_2 = \text{EBIT} / \text{aktiva}$	0,07	0,07	0,09
$x_3 = \text{výnosy} / \text{aktiva}$	1,62	1,67	1,49
$x_4 = \text{ob.aktiva} / \text{KCZ} + \text{KBÚ}$	1,36	1,58	1,86
Výsledný koeficient	1,09	1,1	0,8

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Matematicky vyjádřený index IN2000 vyjadřuje, že akciová společnost MOTOR JIKOV Strojírenská se v analyzovaném období nachází v oblasti šedé zón, kdy nelze z jistotou určit, zda bude mít společnost v budoucnu finanční problémy. V průběhu uvedených tří let však dochází k neustálému snižování výsledného koeficientu. Hodnota v roce 2006 může naznačovat, že společnost je ohrožena finančními problémy.

Snížená vypovídající schopnost tohoto indexu je pravděpodobně dána tím, že se jedná o univerzální index pro všechny podniky, jež je nezávislý na OKEČ.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo poukázat na důležitost využití finanční analýzy při komplexním hodnocení ekonomické a finanční situace v prostoru a čase na konkrétním analyzovaném podnikatelském subjektu. Pokud má být podnikatelský subjekt úspěšný, měl by vrcholový management začlenit do finančního řízení podniku finanční analýzu, která umožňuje a zjednodušuje zpětnou vazbu mezi rozhodnutím a realizací jednotlivých kroků v ekonomické činnosti daného subjektu.

Hodnocení finanční i ekonomické stability daného subjektu je založeno na komplexním hodnocení jednotlivých ukazatelů tak, aby umožnily zobrazit celkovou ekonomickou situaci v jednotlivých letech a zároveň pomohly vysvětlit chování i pozici hodnoceného subjektu v daném období.

V teorii existuje mnohá řada metod hodnocení ekonomické stability, přesto téměř všechny metody apriori vycházejí z hodnocení účetních výkazů. Na základě tohoto hodnocení lze získat důležité ukazatele finančního zdraví, jako jsou ukazatele rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity, z kterých se může dále např. vycházet při sestavení bankrotních a bonitních modelů či při mezipodnikovém srovnávání.

Pomocí různých metod finanční analýzy, uváděných v teoretické části této diplomové práce, je provedeno zhodnocení finančního zdraví akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská v období 2004 – 2006, která je činná v oboru strojírenství.

Na základě provedené analýzy účetních výkazů lze shrnout, že relativní podíly jednotlivých složek majetku se příliš neměnily, ačkoliv v absolutním měřítku dochází k jejich nárůstu. Např. dochází k postupnému nárůstu podílu krátkodobých pohledávek (v roce 2006 došlo k nárůstu o 51 % ve srovnání s rokem 2005), což mohlo vést následně k nárůstu oběžných aktiv na celkovém majetku. V návaznosti na tento efekt společnost disponovala v porovnání s rokem 2005 v roce 2006 s více oběžným majetkem (70,5 % na celkových aktivech), než je tomu v odvětví běžné (zde 50,6 % na celkových aktivech). Podíl oběžných aktiv v průběhu analyzovaných let pomalu stoupá. Vzrůstající trend je z větší části ovlivněn růstem krátkodobých pohledávek. Krátkodobé pohledávky v roce 2006 tvoří více než jednu třetinu z celkových aktiv, což je například více, než tvoří podíl dlouhodobých aktiv.

Na straně pasiv dochází k postupnému nárůstu podílu vlastního kapitálu (z 133.480 tis. Kč v roce 2004 na 238.749 tis. Kč v roce 2006) a to v důsledku vyšších zisků v analyzovaném období. Recipročně tento vzrůst vlastního kapitálu měl vliv na pokles podílu všech složek cizích zdrojů (v roce 2006 se podílí na celkových pasivech z 43 %). Tento trend je srovnatelný s odvětvím, až na to, že MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. využívá k financování více krátkodobých závazků (o 9,4 %), kdežto v odvětví je preferováno zadlužení spíše prostřednictvím bankovních úvěrů.

Vývoj položek výkazů zisků a ztrát má v analyzovaném období optimistický trend. Růst výkonů po celé sledované období je větší než růst nákladových položek na tyto výkony vynaložené. Index nárůstu provozních nákladů za období 2005/2006 činí 1,26 a index nárůstu výnosů je v tomto období 1,85, čímž tento index vypovídá o dobrém hospodaření akciové společnosti.

Pro posouzení finanční a ekonomické stability akciové společnosti je klíčovým krokem provedení výpočtu ukazatelů rentability, aktivity, likvidity a zadluženosti a následně jejich hodnocení v jednotlivých letech.

Ve společnosti nastávají v průběhu let 2004 až 2006 změny. Dochází k nárůstu celkových aktiv a pasiv, jejich dílčích složek i poměrových ukazatelů z nich odvozených.

Pozitivní jsou výsledky provozní činnosti v oblasti **ukazatelů výnosnosti**. Ve vývoji procentního složení mzdových nákladů na celkové struktuře nákladů nedochází v analyzovaném období k významným změnám. Mzdové náklady vždy zaujímají zhruba kolem 17 % na celkových výkonech v jednotlivých letech. Tyto aspekty jsou pro společnost příznivé, jelikož informují o stabilitě a též o přiměřeném růstu nákladů na personál.

V průběhu třech let dochází k navyšování přidané hodnoty a v roce 2006 dosahuje hodnoty 400 tis. Kč na jednoho pracovníka. Tento rostoucí trend má pozitivní vliv na činnost akciové společnosti

Pro potřeby strategického řízení společnosti se sleduje nejen produktivita práce, ale důležitým ukazatelem je i fondová účinnost, která v roce 2006 dosahuje indexu 1,57. Větší vliv na fondovou účinnost má spíše produktivita práce (index 1,1) než technické vybavení práce (index 1,04).

U ukazatelů mzdové produktivity a produktivity dlouhodobého majetku lze zaznamenat optimistický vzrůstající trend. A lze očekávat, že vlivem restrukturalizace v průběhu analyzovaných let bude v budoucnu docházet k dalšímu zlepšení těchto ukazatelů.

Z rozboru **ukazatelů rentability** je ve všech sledovaných letech patrný klesající trend, přesto z větší části přesahují hodnoty stanovené oborovým průměrem pro rok 2006.

V roce 2006 dochází k snížení rentability vlastního kapitálu na 10,52 %. Největší vliv na rentabilitu vlastního kapitálu mají po celou sledovanou časovou periodu změny ukazatele rentability tržeb.

Nižší hodnota rentability tržeb 3,95 % v roce 2006 určitě není výsledkem chtěného vývoje a je z části způsobena silnou konkurencí na trhu.

Na vývoj ukazatele rentability tržeb nebo-li ziskové marže má vliv neustálé snižování sazby daně z příjmů právnických osob, čímž automaticky dochází k zvyšování čistého zisku. Pro správnější interpretaci tohoto ukazatele by bylo vhodné znát dlouhodobý trend jeho vývoje v akciové společnosti, který při zpracování diplomové práce nebyl k dispozici.

Zároveň se v roce 2006 do popředí významu dostávají další dva ukazatele tvořící výslednou hodnotu rentability vlastního kapitálu. Snižování obrátu aktiv na 1,43 a čím dál tím zmenšující se efekt finanční páky (pokles na 1,86 z 2,25) způsobují pokles rentability vlastního kapitálu.

Na základě takto zjištěných údajů lze zformulovat obecné doporučení, jak ukončit klesající trend ukazatele rentability vlastního kapitálu a zároveň zajistit jeho růst v dalším období. K současnému nárůstu rentability tržeb i obrátivosti aktiv by mohlo přispět zvýšení ceny výrobků či zvýšení rozsahu produkce, která by mohla vést k větší expanzi na zahraniční trhy, kde jsou vyšší jak ceny, tak i pravděpodobnost, že vyšší objemy výrobků společnosti tyto trhy pojmu. Další způsob zvýšení rentability je pokračování v snižování nákladovosti (např. výkonové spotřeby, která v roce 2006 tvoří 66 % z celkových provozních nákladů).

Stále rostoucí negativní efekt působení finanční páky, která v analyzovaném období neustále klesá, by mohla společnost eliminovat tím, že bude větší měrou využívat dlouhodobý cizí kapitál, který by společnost využila k dalšímu rozšíření výrobních kapacit např. při realizované expanzi na zahraniční trhy, tak aby byla uspokojena poptávka odběratelů. S takto vytvořenou strategií by se snížil i podíl krátkodobých

závazků na celkovém kapitálu, který by mohl ovlivnit i celkovou likviditu společnosti a výši pracovního kapitálu.

Ukazatele likvidity ve sledovaném období ukazují optimistický trend a v porovnání s oborovým průměrem pro rok 2006 mají srovnatelné hodnoty.

Likvidita společnosti ve všech svých stupních dosahuje v roce 2006 pozitivních hodnot, vyjma okamžité likvidity. Společnost MOTOR JIKOV Strojírenská je schopna uhradit okamžitě o 22 % krátkodobých závazků méně ve srovnání se stanoveným průměrem. Ukazatele běžné a pohotové likvidity dosahují velmi pozitivních hodnot a jsou minimálně vyšší o 1/4 v porovnání s odvětvovými průměry dle OKEČ.

U ukazatelů aktivity dochází k postupnému navyšování doby obratu jednotlivých složek aktiv. Aktivita je tudíž pod hranicí stanoveného průměru pro rok 2006 z důvodu vázanosti velkého objemu zásob, které následně vážou velký objem peněžních prostředků. Přesto se doby obratu jednotlivých složek aktiv pohybují v doporučeném rozmezí pro strojírenský průmysl.

Je patrné, že doba obratu závazků je vždy ve sledovaném období delší než doba obratu pohledávek. Tudíž lze říci, že se společnost MOTOR JIKOV Strojírenská snaží tímto způsobem využít na určitou dobu levné zdroje financování pro provozní činnost.

Pro finanční stabilitu i stabilitu na trhu je však vhodné, aby v dalších letech nedocházelo k navyšování doby obratu závazků – v roce dosáhla 105 dní. Mohlo by se stát, že prodloužení doby úhrady závazků by mohlo odradit dodavatele nadále obchodovat s akciovou společností. Ta by plně nemohla využít svou výrobní kapacitu, čímž by analogicky došlo k poklesu významných ukazatelů finanční stability a akciová společnost by se dostala do finanční tísně.

Zároveň dochází i k postupnému navyšování doby obratu pohledávek – z 65 dní v roce 2004 na 95 dní v roce 2006. Zhoršení hodnoty doby obratu zásob v roce 2006 (78 dní) může signalizovat menší nesoulad mezi finanční politikou managementu (optimalizovat výši prostředků vázaných v krátkodobých pohledávkách) a její realizací v provozním úseku. Přesto tento trend neovlivňuje výslednou hodnotu vrcholového ukazatele (krytí zásob pracovním kapitálem) v roce 2006, která má v analyzovaném období rostoucí tempo.

Naštěstí jde většinou o takové pohledávky, které budou splaceny ve stanovené lhůtě splatnosti, přesto možná ovlivňují v tomto roce dobu splácení krátkodobých závazků,

kteřá se ze 79 dnů zvýšila na 85 dnů. Akciová společnost by se tudíž měla snažit, aby v příštích letech nedošlo k dalšímu nárůstu. Tento nárůst by mohl vést k druhotné platební neschopnosti. Bylo by vhodné, aby využila všech možností vymáhání pohledávek, jako je např. upomínání dlužníků a účtování možných úroků z prodlení. Další možností je rozšíření databáze svých klientů o informace o platební morálce a v nejistých případech požadovat zálohové platby.

U nedobytných pohledávek by se měla společnost MOTOR JIKOV Strojířenská, a. s. pokusit alespoň o částečnou úhradu pomocí zástavního práva či vyrovnání na základě insolventního zákona účinného od roku 2007.

Výsledek výpočtu rychlosti obratu celkových aktiv vyjadřuje, že hodnota tržeb společnosti MOTOR JIKOV Strojířenská, a. s. např. za rok 2006 převyšuje 1,43 krát celková aktiva. V případě akciové společnosti MOTOR JIKOV Strojířenská, a. s. vychází tento ukazatel v roce 2006, dle názoru autorky, příznivě v porovnání se stanoveným optimálním rozmezím pro obor strojířenství. Přesto je důležité, aby vrcholový management neustále sledoval vývojový trend tohoto ukazatele a pokud by v následujícím období docházelo k snižování tohoto ukazatele, bylo by vhodné zkoumat příčiny jeho poklesu.

Vývoj **ukazatelů zadluženosti** ve sledovaném období má velmi uspokojivý trend. Ať už se jedná o celkovou zadluženost, zadluženost vlastního kapitálu či ukazatele úrokového krytí.

Ukazatele zadluženosti ukazují na snižování zadluženosti akciové společnosti, tj. celková zadluženost a zadluženost úročenými dluhy dosahují ve všech hodnocených letech optimistických hodnot.

V roce 2006 v porovnání s předchozími roky je nižší i průměrná úroková míra z úročených dluhů, což je pro akciovou společnost MOTOR JIKOV Strojířenská výhodné pro čerpání krátkodobých úvěrů.

Jelikož cizí zdroje tvořené z větší části krátkodobými závazky z obchodního styku a povahy bezúplatného cizího kapitálu, jsou tyto zdroje výhodnými zdroji krytí aktivity akciové společnosti.

Na základě rozboru výkazu cash flow v provozní, investiční a finanční činnosti by bylo vhodné, aby společnost zvažila rozložení financí.

Příliš velká vázanost finančních prostředků v zásobách nepřispívá k finančnímu zdraví podniku. Společnost by se měla proto v příštím období pokusit méně investovat do tvorby velkých zásob materiálu a takto uspořené peněžní prostředky přerozdělit například do rozšíření výrobní kapacity či část investovat do cenných papírů.

Zároveň by se měla akciová společnost pokusit zajistit co nejkratší dobu, po kterou jsou zásoby ve společnosti vázány až do doby jejich spotřeby.

Použití Altmanova modelu a indexu IN2000 bohužel nepřineslo jednoznačné ohodnocení finanční stability MOTORU JIKOV Strojírenská, a. s. Ačkoli se dle těchto indexů společnost MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. nachází v průběhu tří let v tzv. šedé zóně, má přesto vyrovnané hodnoty, které podle názoru autorky by mohly signalizovat dobré finanční zdraví.

Analytická část diplomové práce ukázala, že finanční analýza umožňuje získat velké množství informací pro posouzení finanční situace podnikatelského subjektu. Zároveň upozorňuje i na slabé stránky v oblasti hospodaření a vede k zamyšlení nad příčinami vzniklých problémových oblastí. Provedené metody komplexní finanční analýzy nemohou být rádcem pro dosažení finančního zdraví podnikatelského subjektu, ale mohou být minimálně nápomocny při predikci případných problémů.

Výsledky získané finanční analýzou by neměly být brány v žádném případě jako dogma, jelikož záleží na mnoha faktorech, zda dosažené výsledky provedené finanční analýzy jsou interpretovány nejvhodnějším způsobem.

Při hodnocení ekonomické činnosti akciové společnosti nelze tedy opomenout potenciální rizika, kterým společnost ve sledovaném období čelí, a to rizika spojená s rentabilitou a aktivitou. Řešení by přineslo odprodej přebytečných aktiv a zároveň by umožnilo společnosti investovat do lukrativních investičních nabídek, které by byly v budoucnu velkým přínosem pro akciovou společnost.

Summary

The aim of this diploma work is to advert the financial analyze as an outstanding source for assessment the value of the capital and at the same time as an important way of the prediction the economic development of the analyzed company.

Based on the achieved results of the company in years 2004-2006 it is possible to say that the company has stable and healthy development and that the company will achieve optimistic results in next three years

The company is profitable, except the year 2004 and the profit has increasing tendency.

Nevertheless the top management of the company should be aware of the thing, that these results they may have been caused by supervision of top management the controlling company and also partially by the beginning of the new product expansion to the not saturated market.

Therefore it is important to keep track of the traditional economic indicators of the financial management (financial stability) of the company and compare them primarily with external indicators, which reflect performance of the company (e.g. development of the analysed company is compared with development of the competitive company in certain branch or given average for the branch in given year).

In case that for financial analyze would use only internal financial indicators of the company (e.g. indices marginal of profit asset, profitability etc.) for the financial analyze it wouldn't be created a complex view of efficiency and competitive strengthens of the company.

Therefore for the year 2006, the last analysed year in this diploma work, has been performed a complex analyze of the financial situation in Motor Jikov Strojirenska Company.

The achieved results are compared with strong completive company in given branch of business and also with branch average for the year 2006.

Based on results provided by the complex financial analyze we can say that the company had in analyzed years its strong position in the chart of prospering and complete able companies.

Seznam použité literatury

1. BLAHA, Zdenek, JINDŘICHOVSKÁ, Irena. *Jak posoudit finanční zdraví podniku*. 2. doplněné vydání. Management Press, Praha 1995. ISBN 8072611453. 196 s.
2. GRÜNWARD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. Vydání. Ekopress s.r.o., Praha 2007. ISBN 978-80-86929-26. 318 s.
3. GRÜNWARD, R. a kol. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. Vydání. Ekopress s.r.o., Praha 2002. ISBN 80-245-0422-7. 184 s.
4. HAMPLOVÁ, E. *Vybrané problémy finanční analýzy firmy*. 1. vydání, Masarykova univerzita Brno, Praha 1999. ISBN 80-210-2161-6. 161 s.
4. KISLINGEROVÁ, Eva a kol. *Manažerské finance*. 1. vydání. C. H. Beck, Praha 2004. ISBN 80-7179-805-3. 714 s.
5. KOVANCOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. IX. Vydání, POLYGON, Praha 1999. ISBN 978-80-7273-143-5. 420 s.
6. MRKVIČKA, J. *Finanční analýza*. Aspi Publishing, Praha 2006. ISBN 80-7357-219-2. 228 s
7. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetní data v rukou manažera: finanční analýza v řízení firmy*. 2. doplněné vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2005. ISBN 80-247-1195-8. 228 s.
8. SYNEK, Miloslav. *Ekonomická analýza*. Oeconomica, Praha 2003. ISBN 80-245-0240-2. 79 s.
9. SYNEK, Miloslav a kol. *Manažerská ekonomika*. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0515-X. 472 s.
10. SŮVOVÁ, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. Bankovní institut, Praha 1999. ISBN 80-7265-027-0. 622 s.
11. VALACH, Josef. a kol. *Finanční řízení podniku*. 1. vydání. Ekopress s.r.o., Praha 1997. ISBN 80-901991-6-X. 247 s.
12. VORBOVÁ, H. *Výkaz cash flow a finanční analýza*. Linde s.r.o, Praha 1997. ISBN 80-902105-3-8. 134 s.

13. VYSUŠIL, J. *Finance v centru pozornosti*. Profess, Praha. ISBN 80-85235-20-X. 152 s.

Internetové zdroje:

1. *Produktivita práce: jak ji sledovat?* [online]. 2004 [cit. 2004-10-12].

Dostupný z WWW: <http://finweb.ihned.cz/c4-10104650-15043740-006000_d-produktivita-prace-jak-ji-sledovat>.

2. BENEŠ, V., et al. *P/E* [online]. 2008- [cit. 2008-03-02].

Dostupný z WWW: <http://www.tiscali.cz/mone/mone_center_050325.834708.html>.

3. *Míra samofinancování* [online]. c2008- [cit. 2008-03-05].

Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/r/slovník/570/>>.

4. www.justice.cz.

5. www.motorjikov.cz.

6. www.creditinfo.cz

7. www.sagit.cz

Seznam tabulek

Tabulka 1: Upravená rozvaha pro finanční analýzu	20
Tabulka 2: Upravené výnosy pro finanční analýzu	21
Tabulka 3: Upravené náklady pro finanční analýzu	22
Tabulka 4: Vývoj počtu pracovníků v letech 2004 – 2006	57
Tabulka 5: Průměrné mzdové náklady na zaměstnance	58
Tabulka 6: Vývoj průměrné mzdy	59
Tabulka 7: Produktivita práce na 1 pracovníka v tis. Kč	60
Tabulka 8: Fondová účinnost	61
Tabulka 9: Technické vybavení a produktivita práce v tis. Kč	61
Tabulka 10: Technické vybavení práce v tis. Kč	62
Tabulka 11: Nákladovost tržeb v tis. Kč	63
Tabulka 12: Vývoj celkových aktiv v tis. Kč	64
Tabulka 13: Struktura tržeb	74
Tabulka 14: Analýza cash flow (v tis. Kč)	79
Tabulka 15: Ukazatele rentability	81
Tabulka 16: Ukazatele likvidity	86
Tabulka 17: Čistý pracovní kapitál	88
Tabulka 18: Obrat peněz	90
Tabulka 19: Ukazatele zadluženosti	91
Tabulka 20: Aktivita za období 2004 – 2006	93
Tabulka 21: Ukazatele tržní hodnoty	97
Tabulka 22: Vývoj vrcholových ukazatelů v roce 2004 a 2005	98
Tabulka 23: Vývoj vrcholových ukazatelů v roce 2005 a 2006	98
Tabulka 24: Rozklad vrcholových ukazatelů 2004 – 2005	99
Tabulka 25: Rozklad vrcholových ukazatelů 2005 - 2006	100
Tabulka 26: Relativní srovnání rozvahy společnosti s ob. průměrem pro rok 2006 .	102
Tabulka 27: Relativní srovnání výkazu zisku a ztráty spol. s oborem pro rok 2006 .	103
Tabulka 28: Srovnání pom. ukazatelů společnosti s ob. průměrem pro rok 2006	104
Tabulka 29: Výpočet Altmanova indexu	107
Tabulka 30: Výpočet indexu IN2000	109

Seznam grafů

Graf 1: Grafické vyjádření rozkladu vlastního kapitálu (ROE).....	30
Graf 2: Základní schéma organizační struktury společnosti MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s.	54
Graf 3: Průměrný počet pracovníků v letech 2004 – 2006	57
Graf 4: Vztah počtu pracovníků k mzdovým nákladům	58
Graf 5: Porovnání přidané hodnoty s průměrnou měsíční mzdou v Kč	60
Graf 6: Nákladovost tržeb	63
Graf 7: Vývoj aktiv v období 2004 – 2006 v Kč	65
Graf 8: Struktura oběžných aktiv v tis. Kč	66
Graf 9: Struktura stálých aktiv v tis. Kč	67
Graf 10: Vývoj struktury pasiv v Kč.....	68
Graf 11: Struktura vlastního kapitálu v Kč	69
Graf 12: Struktura cizích zdrojů v tis. Kč	70
Graf 13: Vývoj celkových nákladů a výnosů v jednotlivých letech v Kč	72
Graf 14: Vývoj tržeb v Kč	73
Graf 15: Analýza provozních nákladů v Kč	76
Graf 16: Struktura hospodářských výsledků v Kč	78
Graf 17: Vývoj CF a jeho jednotlivých složek v tis. Kč.....	79
Graf 18: Ukazatele rentability v roce 2004 – 2006.....	81
Graf 19: Rozklad ROE pro rok 2004	84
Graf 20: Rozklad ROE pro rok 2005	84
Graf 21: Rozklad ROE pro rok 2006	85
Graf 22: Ukazatele likvidity.....	86
Graf 23: Čistý pracovní kapitál v Kč	89
Graf 24: Ukazatele zadluženosti	91
Graf 25: Ukazatel aktivity.....	94
Graf 26: Spider graf , JIKOV Strojírenská a. s. pro rok 2006	106
Graf 27: Grafické znázornění výsledné hodnoty Altmanovo indexu	108

Seznam příloh

Příloha 1 – Rozvaha v plném rozsahu

Příloha 2 – Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu

Příloha 3 - Přehled o peněžních tocích – cash flow (v tis. Kč)

Příloha 4 - Schéma zjišťování CF nepřímou metodou

Příloha 5 - Vertikální analýza aktiv v tis. Kč

Příloha 6 - Horizontální analýza aktiv v tis. Kč

Příloha 7 - Horizontální analýza pasiv v tis. Kč

Příloha 8 - Vertikální analýza pasiv v tis. Kč

Příloha 9 - Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát

Příloha 10 - Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát v tis. Kč

Příloha 11 - Přehled a konstrukce použitých poměrových ukazatelů ve výpočtu aplikace FinAnalysis

Příloha 1 – Rozvaha v plném rozsahu

Rozvaha v plném rozsahu		2004	2005	2006
AKTIVA k 31.12. (tis. Kč)				
	AKTIVA CELKEM	300 392	313 674	444 953
A.	POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ VLASTNÍ KAPITÁL			
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	94 632	98 952	129 658
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	132	66	1 181
1.	Zřizovací výdaje			
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje			
3.	Software	43	0	769
4.	Ocenitelná práva	89	66	43
5.	Goodwill			
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek			
7.	Nedokončený dlouh. nehmotný majetek			369
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek			
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	90 687	97 142	126 733
1.	Pozemky	956	955	952
2.	Stavby	27 589	29 582	30 094
3.	Samostatné movité věci a soubory mov. věcí	49 194	54 671	78 770
4.	Pěstitelské celky trvalých porostů			
5.	Základní stádo a tažná zvířata			
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	184	149	381
7.	Nedokončený dlouh. hmotný majetek	700	2 270	117
8.	Poskytnuté zálohy na DHM	2 059	286	626
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	10 005	9 229	15 793
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	3 813	1 744	1 744
1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	2 069		
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem			
3.	Ostatní dlouhodobé CP a podíly	1 744	1 744	1 744
4.	Půjčky a úvěry ovládaným a řízeným osobám a účetním jednotkám pod podstatným vlivem			
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek			
6.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek			
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek			

C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	197 103	210 727	313 528
C.I.	Zásoby	95 817	94 259	136 226
1.	Materiál	31 002	24 685	46 203
2.	Nedokončená výroba a polotovary	31 203	37 487	51 622
3.	Výrobky	33 151	31 358	29 817
4.	Zvířata			
5.	Zboží	155	634	8 375
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	306	95	209
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	407	92	107
1.	Pohledávky z obchodních vztahů			
2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami			
3.	Pohledávky za úč. jednotkami pod podstatným vlivem			
4.	Pohl. za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení			
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	407	92	107
6.	Dohadné účty aktivní			
7.	Jiné pohledávky			
8.	Odložená daňová pohledávka			
C.III.	Krátkodobé pohledávky	74 365	109 922	166 375
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	54 066	60 163	95 644
2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami	334	37 629	61 297
3.	Pohledávky za úč. jednotkami pod podstatným vlivem			
4.	Pohl. za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení			
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění			
6.	Stát - daňové pohledávky	16 946	9 012	5 742
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	2 585	2 628	541
8.	Dohadné účty aktivní	112	91	214
9.	Jiné pohledávky	322	399	2 937
C.IV.	Finanční majetek	26 514	6 454	10 820
1.	Peníze	254	719	689
2.	Účty v bankách	26 260	5 735	10 131
3.	Krátkodobý finanční majetek			
4.	Požizovaný krátkodobý majetek			
D.	OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv	8 657	3 995	1 767
D.I.	Časové rozlišení	8 657	3 995	1 767
1.	Náklady příštích období	8 657	3 995	1 698
2.	Komplexní náklady příštích období			0

3.	Příjmy příštích období			69
	PASIVA CELKEM	300 392	313 674	444 953
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	133 480	149 807	238 749
A.I.	Základní kapitál	57 000	57 000	82 000
1.	Základní kapitál	57 000	57 000	82 000
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)			
3.	Změny vlastního kapitálu			
A.II.	Kapitálové fondy	74 148	72 267	112 309
1.	Emisní ážio	48	48	48
2.	Ostatní kapitálové fondy	74 100	74 100	109 908
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků		-1 881	2 353
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách			
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	275	1 614	2 114
1.	Zákonný rezervní fond		884	1 802
2.	Statutární a ostatní fondy	275	730	312
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	- 15 625	574	17 201
1.	Nerozdělený zisk minulých let		16 199	17 201
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	- 15 625	- 15 625	
A.V.	Výsledek hospodaření běžného úč. období (+/-)	17 682	18 352	25 125
B.	CIZÍ ZDROJE	166 892	153 117	190 471
B.I.	Rezervy	22 400	19 793	16 465
1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	22 400	19 793	9 420
2.	Rezerva na důchody a podobné závazky			
3.	Rezerva na daň z příjmů			7 045
4.	Ostatní rezervy			
B.II.	Dlouhodobé závazky	0	0	5 331
1.	Závazky z obchodních vztahů			
2.	Závazky k ovládanými a řízenými osobami			
3.	Závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem			
4.	Závazky ke společ., člen. družstva a k účastníkům sdružení			
5.	Přijaté zálohy			
6.	Vydané dluhopisy			
7.	Směnky k úhradě			
8.	Dohadné účty pasivní			
9.	Jiné závazky			
10.	Odložený daňový závazek			5 331

B.III.	Krátkodobé závazky	99 240	107 324	147 875
1.	Závazky z obchodních vztahů	72 544	82 884	126 002
2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám		8 630	
3.	Závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem			
4.	Závazky ke společ., člen. družstva a k úč. sdružení			
5.	Závazky k zaměstnancům	8 071	8 643	15 990
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního poj.	2 444	2 632	3 429
7.	Stát - daňové závazky a dotace	642	903	657
8.	Přijaté zálohy	1	26	1
9.	Vydané dluhopisy			
10.	Dohadné účty pasivní	1 560	1 518	1 429
11.	Jiné závazky	13 978	2 088	367
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	45 252	26 000	20 800
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé		20 800	15 600
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	45 252	5 200	5200
3.	Krátkodobé finanční výpomoci			
C.	OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv	20	10 750	15 733
C.I.	Časové rozlišení	20	10 750	15 733
1.	Výdaje příštích období	20		45
2.	Výnosy příštích období		10 750	15 688

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Příloha 2 – Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu

Položka		2005	2004	2003
I.	Tržby za prodej zboží	25 416	16 101	38 795
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	22 854	11 625	29 508
+	OBCHODNÍ MARŽE	2 562	4 476	9 287
II.	Výkony	402 292	486 590	598 774
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	366 824	471 441	591 242
2.	Změna stavu zásob vlastní výroby	28 155	6 506	601
3.	Aktivace	7 313	8 643	6 931
B.	Výkonová spotřeba	265 394	333 341	409 671
1.	Spotřeba materiálu a energie	190 878	255 771	616 656
2.	Služby	74 516	77 570	93 015
+	PŘIDANÁ HODNOTA	139 460	157 725	198 390
C.	Osobní náklady	98 719	114 507	142 407
1.	Mzdové náklady	70 405	81 158	101 229
2.	Odměny členům orgánů spol. a družstva			
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění			
4.	Sociální náklady			
D.	Daně a poplatky	1 003	347	368
E.	Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	17 588	19 850	25 419
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	25 903	5 365	6 402
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku			
2.	Tržby z prodeje materiálu			
F.	Zůstatková cena prod. dl. majetku a materiálu	9 860	3 440	2 814
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku			
2.	Prodaný materiál			
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	11 604	- 2 806	- 6 290
IV.	Ostatní provozní výnosy	6 610	8 793	14 762
H.	Ostatní provozní náklady	8 104	8 365	13 855
V.	Převod provozních výnosů			
I.	Převod provoz. nákladů			

*	PROVOZNI VYSLEDEK HOSPODAŘENÍ	25 095	28 180	40 981
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů			
J.	Prodané cenné papíry a podíly			
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	0	0	0
	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v			
1.	účetních jednotkách pod podstatným vlivem			
2.	Výnosy z ostatních dl. CP a podílů			
3.	Výnosy z ostatního dl. finančního majetku			
VIII	.			
	Výnosy z krátkodobého finančního majetku			
K.	Náklady z finančního majetku			
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů			
L.	Náklady z přecenění CP derivátů			
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	3 104	1 979	
X.	Výnosové úroky	595	374	1 084
N.	Nákladové úroky	3 486	2 697	1 802
XI.	Ostatní finanční výnosy	13 294	9 122	9 324
O.	Ostatní finanční náklady	14 712	14 648	12 086
XII.	Převod finančních výnosů			
P.	Převod finančních nákladů			
*	FINANČNÍ VYSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 7 413	- 9 828	- 3 480
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	0	0	12 376
1.	splatná			
2.	odložená			
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	17 682	18 352	25 125
XIII	.			
	Mimořádné výnosy			
R.	Mimořádné náklady			
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0
1.	splatná			
2.	odložená			

*	MIMORÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	0	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům			
***	Výsledek hospodaření za účetní období	17 682	18 352	25 125
	Výsledek hospodaření před zdaněním	17 682	18 352	37 501

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Příloha 3 - Přehled o peněžních tocích – cash flow (v tis. Kč)

			2004	2005	2006
P		Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	28 773	26 514	6 920
		Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)			
Z		Účetní zisk nebo ztráta z b.č. před zdaněním	17 682	18 352	37 501
A	1	Úpravy o nepeněžní operace	12 924	20 941	24 885
A	1. 1	Odpisy stálých aktiv	18 366	20 627	26 721
A	1. 2	Změna stavu opravných položek, rezerv	11 012	-1 910	-817
A	1. 3	Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	-19 591	-99	-1 738
A	1. 4	Výnosy z dividend a podílů na zisku	0		
A	1. 5	Vyúčtované nákladové úroky bez kap. úroků a vyúčtované výnosové úroky	2 891	2 323	719
A	1. 6	Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace	246		
A	*	Čistý peněžní tok z prov. činnosti před zdaněním, změnami prac. kapitálu a mimořádnými položkami	30 606	39 293	62 386
A	2	Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	-13 014	-78 497	-32 486
A	2. 1	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti a aktivních účtů časového rozlišení dohadných účtů aktivních	-1 285	-33 049	-35 128
A	2. 2	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti a pasivních účtů časového rozlišení dohadných účtů pasivních	11 394	-48 469	3 560
A	2. 3	Změna stavu zásob	-23 123	3 021	-918
A	2. 4	Změna stavu krátkodobého fin. majetku nespádajícího do peněžních prostředků a ekvivalentů			
A	**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami	17 591	-39 204	29 900
A	3.	Vyplacené úroky s výjimkou kapit. úroků	-3 486	-2 697	-1 808
A	4.	Přijaté úroky	595	374	1 084

A	5.	Zapl. daň z příjmů za b.č. a za doměrky za m.období	0		1 767
A	6.	Příjmy a výdaje spojené s mimoř. účetními případy	0		
A	7.	Přijaté dividendy a podíly na zisku			
A	***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti	14 700	-41 527	30 943
		Peněžní toky z investiční činnosti			
B	1	Výdaje spojené s nabytím	-25 281	-24 358	-28 953
B	2	Příjmy z prodeje stálých aktiv	21 791	1 695	1 774
B	3	Půjčky a úvěry spřízněným osobám	0	590	
B	***	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	-3 490	-22 073	-27 179
		Peněžní toky z finanční činnosti			
C	1	Dopady změn v dl. a kr. závazků	-13 468	26 000	131
C	2	Dopady změn vlast. kapitálu na peněžní prostředky	0	17 539	0
C	2. 1	Zvýšení peněžních prostředků z titulu zvýšení základního kapitálu	0	17 539	
C	2. 2	Vyplacení podílu na vlastním kapitálu společníkům	0		
C	2. 3	Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů	0		
C	2. 4	Úhrada ztráty společníky	0		
C	2. 5	Přímé platby na vrub fondů	0		
C	2. 6	Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku	0		
C***	***	Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	-13 468	43 539	131
F		Čisté zvýšení resp. snížení peněžních prostředků	-2 259	-20 061	3 900
R		Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období	26 514	6 920	10 820

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Příloha 4 - Schéma zjišťování CF nepřímou metodou

P: Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období

Z: Zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním (+/-)

A.1: Úpravy o nepeněžní operace (+/-)

- odpisy stálých aktiv (+) s výjimkou zůstatkové ceny prodaných stálých aktiv, odpis pohledávek (+) a umořování opravné položky k nabytému majetku (+/-)
- změna stavu opravných položek (+/-), rezerv (+/-), přechodných účtů a. a p. (+/-)
- zisk nebo ztráta z prodej stálých aktiv (-/+)
- výnosy z dividend a podílů na zisku (-)
- vyúčtované nákl. úroky (+) s výjimkou kapit. úroků, a vyúčtované výn. úroky (-)

A*: Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu a mimořádnými položkami (Z+A.1)

A.2: Změna potřeby pracovního kapitálu

- změna stavu pohledávek z provozní činnosti (+/-)
- změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti (+/-)
- změna stavu zásob (+/-)
- změna stavu krátkodobého finančního majetku (není-li součástí P a R) (+/-)

A**: Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami (A*+A.2)

A.3: Výdaje z plateb úroků s výjimkou kapitalizovaných úroků (-)

A.4: Přijaté úroky (+)

A.5: Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost (-)

A.6: Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy, které tvoří mimořádný hospodářský výsledek včetně uhrazené splatné daně z příjmů z mimořádné činnosti

A***: Čistý peněžní tok z provozní činnosti (A**+A.3+A.4+A.5+A.6)

B.1: Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv

- netto
- brutto: a) přírůstek hmotného majetku
- b) změna stavu závazků souvisejících s pořízením hmotného majetku

B.2: Příjmy z prodeje stálých aktiv

B.3: Půjčky a úvěry spřízněným osobám

B: Čistý peněžní tok z investiční činnosti (B.1+B.2+B.3)

C.1: Změna stavu dlouhodobých prostředků, popř. krátkodobých závazků

C.2: Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky

- zvýšení peněžních prostředků a ekvivalentů z titulu zvýšení základního kapitálu či rezervního fondu včetně případných záloh
- vyplacení podílu na vlastním kapitálu společníkům
- peněžní dary a dotace do vlastního kapitálu a další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů
- úhrada ztráty společníky
- přímé platby na vrub fondů
- vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně finančního vypořádání se společníky v.o.s. a komplementáři k.s.

C.3: Přijaté dividendy a podíly na zisku

C: Čistý peněžní tok z finanční činnosti (C.1+C.2+C.3)

F: Čistý peněžní tok celkem (A***+B+C)

R: Stav peněžních prostředků a ekvivalentů na konci účetního období (P+F)

Pramen: HAMPLOVÁ, E.: Vybrané problémy finanční analýzy firmy.

Příloha 5 - Vertikální analýza aktiv v tis. Kč

Stav k 31. 12.						
Položka	2004		2005		2006	
	Absolutní částka	%	Absolutní částka	%	Absolutní částka	%
AKTIVA CELKEM	300 392	100,0%	313 674	100,0%	444 953	100,0%
Stálá aktiva	94 632	31,5%	98 952	31,5%	129 658	29,1%
Dlouhodobý nehmotný majetek	132	0,1%	66	0,1%	1 181	0,9%
Dlouhodobý hmotný majetek	90 687	95,8%	97 142	98,2%	126 733	97,7%
<i>Pozemky</i>	956	1,1%	955	1,0%	952	0,8%
<i>Stavby</i>	27 589	30,4%	29 582	30,5%	30 094	23,7%
<i>Samostatné movité věci</i>	49 194	54,2%	54 671	56,3%	78 770	62,2%
<i>Jiný dlouhodobý hm. majetek</i>	184	0,2%	149	0,2%	381	0,3%
<i>Nedokončený dl. hm majetek</i>	700	0,8%	2 270	2,3%	117	0,1%
<i>Poskytnuté zálohy na DHM</i>	2 059	2,3%	286	0,3%	626	0,5%
<i>Oprav. položka k nabytému m.</i>	10 005	11,0%	9 229	9,5%	15 793	12,5%
Dlouhodobý finanční majetek	3 813	4,2%	1 744	1,8%	1 744	1,4%
Oběžná aktiva	197 103	65,6%	210 727	67,2%	313 528	70,5%
Zásoby	95 817	48,6%	94 259	44,7%	136 226	43,4%
Dlouhodobé pohledávky	407	0,2%	92	0,0%	107	0,0%
Krátkodobé pohledávky	74 365	37,7%	109 922	52,2%	166 375	53,1%
Krátkodobý finanční majetek	26 514	13,5%	6 454	3,1%	10 820	3,5%
Ostatní aktiva - přechodné účty	8 657	2,9%	3 995	1,3%	1 767	0,4%

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Příloha 6 - Horizontální analýza aktiv v tis. Kč

Označení		TEXT	Změna 2004-2005		Změna 2005-2006	
			abs.	index	abs.	index
	a	b	14	15	16	17
		AKTIVA CELKEM	13 282	1,04	131 279	1,42
A.		Pohledávky za upsaný zákl.kapitál	0		0	
B.		Stálá aktiva	4 320	1,05	30 706	1,31
B.	I.	<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	-66	0,50	1 115	17,89
B.	II.	<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	6 455	1,07	29 591	1,30
B.	III.	<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	-2 069	0,46	0	1,00
C.		Oběžná aktiva	13 624	1,07	102 801	1,49
C.	I.	<i>Zásoby</i>	-1 558	0,98	41 967	1,45
C.	II.	<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	-315	0,23	15	1,16
C.	III.	<i>Krátkodobé pohledávky</i>	35 557	1,48	56 453	1,51
C.	IV.	<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	-20 060	0,24	4 366	1,68
D.		Ostatní aktiva-přechodné účty aktiv	-4 662	0,46	-2 228	0,44
D.	I.	<i>Časové rozlišení</i>	-4 662	0,46	-2 228	0,44

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Příloha 7 - Horizontální analýza pasiv v tis. Kč

Označení		TEXT	Změna 2004 - 2005		Změna 2005 - 2006	
			abs.	index	abs.	index
	a	b	7	8	9	10
		PASIVA CELKEM	13 282	1,04	131 279	1,42
A.		Vlastní kapitál	16 327	1,12	88 942	1,59
A.	I.	<i>Základní kapitál</i>	0	1,00	25 000	1,44
A.	II.	<i>Kapitálové fondy</i>	-1 881	0,97	40 042	1,55
A.	III.	<i>Fondy ze zisku</i>	1 339	5,87	500	1,31
A.	IV.	<i>Výsledek hospodaření minulých let</i>	16 199	-0,04	16 627	29,97
A.	V.	<i>Výsledek hospodaření běžného ú.o. (+/-)</i>	670	1,04	6 773	1,37
B.		Cizí zdroje	-13 775	0,92	37 354	1,24
B.	I.	<i>Rezervy</i>	-2 607	0,88	-3 328	0,83
B.	II.	<i>Dlouhodobé závazky</i>	0		5 331	
B.	III.	<i>Krátkodobé závazky</i>	8 084	1,08	40 551	1,38
B.	IV.	<i>Bankovní úvěry a výpomoci</i>	-19 252	0,57	-5 200	0,80
C.		Ostatní pasiva a přechodné účty pasiv	10 730	537,50	4 983	1,46
C.	I.	<i>Časové rozlišení</i>	10 730	537,50	4 983	1,46

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Příloha 8 - Vertikální analýza pasiv v tis. Kč

Stav k 31. 12.						
Položka	2004		2005		2006	
	Absolutní	%	Absolutní	%	Absolutní	%
	částka		částka		částka	
PASIVA CELKEM	300 392	100%	313 674	100%	444 953	100%
Vlastní kapitál	133 480	44%	149 807	48%	238 749	54%
Základní kapitál	57 000	43%	57 000	38%	82 000	34%
Kapitálové fondy	74 148	56%	72 267	48%	112 309	47%
Fondy ze zisku	275	0%	1 614	1%	2 114	1%
Výsledek hosp.minulých let	-15 625	-12%	574	0%	17 201	7%
Výsledek hosp. běžného ú.o.	17 682	13%	18 352	12%	25 125	11%
Cizí zdroje	166 892	56%	153 117	49%	190 471	43%
Rezervy	22 400	13%	19 793	13%	16 465	9%
Dlouhodobé závazky	0	0%	20 800	14%	20 931	11%
Krátkodobé závazky	144 492	87%	112 524	73%	153 075	80%
Ostatní pasiva a přechodné účty	20	0%	10 750	3%	15 733	4%

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Příloha 9 - Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát

Označení	TEXT	Skutečnost v účetním období					
		2004	%	2005	%	2006	%
I.	Tržby za prodej zboží	25 416	6	16 101	3,3	38 795	6,5
A.	Náklady vynaložené na prod.zboží	22 854	5,7	11 625	2,4	29 508	4,9
II.	<i>Výkony</i>	<i>402 292</i>	<i>100</i>	<i>486 590</i>	<i>100</i>	<i>598 774</i>	<i>100</i>
II.	Tržby za prodej vl.výrobků a služeb	366 824	91,2	471 441	96,9	591 242	98,7
	Změna stavu zásob vlastní č.	28 155	7	6 506	1,3	601	0,1
	Aktivace	7 313	1,8	8 643	1,8	6 931	1,2
B.	<i>Výkonná spotřeba</i>	<i>265 394</i>	<i>66</i>	<i>333 341</i>	<i>68,5</i>	<i>409 671</i>	<i>68,4</i>
B.	Spotřeba materiálu a energie	190 878	47,5	255 771	52,6	316 656	52,9
B.	Služby	74 516	18,5	77 570	15,9	93 015	15,5
+	<i>Přidaná hodnota</i>	<i>139 460</i>	<i>34,7</i>	<i>157 725</i>	<i>32,4</i>	<i>198 390</i>	<i>33,1</i>
C.	<i>Osobní náklady</i>	<i>98 719</i>	<i>24,5</i>	<i>114 507</i>	<i>23,5</i>	<i>142 407</i>	<i>23,8</i>
C.	Mzdové náklady	70 405	17,5	81 158	16,7	101 229	16,9
E.	Odpisy DHM a DNM	17 588	4,4	19 850	4,1	25 419	4,3
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	25 903	6,4	5 365	1,1	6 402	1,1
*	Provozní výsledek hospodaření	25 095	6,2	28 180	5,8	40 981	6,8
N.	Nákladové úroky	3 486	0,9	2 697	0,6	1 802	0,3
*	Finanční výsledek hospodaření	-7 413	-1,8	-9 828	-2	-3 480	-0,6
**	Výsl.hosp. za běžnou č.	17 682	4,4	18 352	3,8	25 125	4,2
***	Výsl.hosp. za účetní období	17 682	4,4	18 352	3,8	25 125	4,2
	Výsl.hosp. před zdaněním	17 682	4,4	18 352	3,8	37 501	6,2

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Příloha 10 - Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát v tis. Kč

TEXT		Změna 2004 -		Změna 2005 -	
		2005		2006	
		abs.	index	abs.	index
I.	Tržby za prodej zboží	-9 315	0,63	22 694	2,41
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	-11 229	0,51	17 883	2,54
+	<i>Obchodní marže</i>	1 914	1,75	4 811	2,07
II.	<i>Výkony</i>	84 298	1,21	112 184	1,23
B.	<i>Výkonná spotřeba</i>	67 947	1,26	76 330	1,23
+	<i>Přidaná hodnota</i>	18 265	1,13	40 665	1,26
C.	<i>Osobní náklady</i>	15 788	1,16	27 900	1,24
D.	Daně a poplatky	-656	0,35	21	1,06
E.	Odpisy DHM a DNM	2 262	1,13	5 569	1,28
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	-20 538	0,21	1 037	1,19
F.	Zůstatková cena prod. dl. majetku a materiálu	-6 420	0,35	-626	0,82
G.	Změna stavu rezerv a opr. položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-14 410	-0,24	-3 484	2,24
IV.	Ostatní provozní výnosy	2 183	1,33	5 969	1,68
H.	Ostatní provozní náklady	261	1,03	5 490	1,66
V.	Převod provozních výnosů	0		0	
I.	Převod provozních nákladů	0		0	
*	Provozní výsledek hospodaření	3 085	1,12	12 801	1,45
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0		0	
J.	Prodané cenné papíry a vklady	0		0	
	<i>Výnosy z dl. finančního majetku</i>	0		0	
	<i>Výnosy z krátkodobého finančního majetku</i>	0		0	
K.	Náklady z finančního majetku	0		0	
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	0		0	
L.	Náklady z přecenění CP a derivátů	0		0	
M.	Změna stavu rezerv a opr. položek ve finanční oblasti	-1 125	0,64	-1 979	0,00

X.	Výnosové úroky	-221	0,63	710	2,90
N.	Nákladové úroky	-789	0,77	-895	0,67
XI.	Ostatní finanční výnosy	-4 172	0,69	202	1,02
O.	Ostatní finanční náklady	-64	1,00	-2 562	0,83
XII.	Převod finančních výnosů	0		0	
P.	Převod finančních nákladů	0		0	
	*Finanční výsledek hospodaření	-2 415	1,33	6 348	0,35
Q.	<i>Daň z příjmu za běžnou činnost</i>	0		12 376	
	** Výsledek hospodaření za běžnou činnost	670	1,04	6 773	1,37
	Mimořádné výnosy	0		0	
R.	Mimořádné náklady	0		0	
S.	<i>Daň z příjmu z mimořádné činnosti</i>	0		0	
	* Mimořádný výsledek hospodaření	0		0	
	Převod podílu na hosp. výsledku společníkům	0		0	
	*** Výsledek hospodaření za účetní období	670	1,04	6 773	1,37
	Výsledek hospodaření před zdaněním	670	1,04	19 149	2,04

Pramen: Výroční zprávy MOTOR JIKOV Strojírenská, a. s. 2004 - 2006

Příloha 11 - Přehled a konstrukce použitých poměrových ukazatelů ve výpočtu aplikace FinAnalysis

Název ukazatele	Číselník	Výk.	Jmenovatel	Výk.	Popis ukazatele
Rentabilita	Ukazuje celkovou efektivnost podnikání s ohledem na jeho prosperitu				
Rentabilita aktiv (ROA)	Hospodářský výsledek za účetní období (nebo také EBIT)	V	AKTIVA CELKEM	R	Ukazuje ziskovost (efekt. tvorby zisku) aktiv bez ohledu na to z jakých zdrojů (vl. nebo c.) jsou financována.
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)			Vlastní jmění	R	Hodnotí efektivnost prostředků vložených akcionáři a zda jim ještě investice přináší i dodatečný výnos. Klíčový faktor, zda do firmy investovat. Požadavek, aby byl ukazatel dlouhodobě větší než u st. CP (+faktor rizika).
Rentabilita tržeb (ROS)			Tržby za prodej zboží+ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb+ Tržby z prodeje inv. majetku a materiálu	V	Ukazatel ziskového rozpětí (marže). Ukazuje kolik se vyprodukuje zisku z 1Kč tržeb. Základ efektivnosti celého podniku.
Rentabilita dlouhodobého kapitálu (ROCE)			Vlastní jmění+ Dlouhodobé závazky+ Bankovní úvěry dlouhodobé	R	Ukazuje výnosnost dlouhodobých zdrojů.
Rentabilita nákladů			Provozní náklady (součtové řádky A-J)+ Daň z příjmu za b. č.+ Mimořádné náklady+ Daň z příjmu za mimoř. č.	V	Ukazuje jaká část z 1 Kč „utopené“ v nákladech se firmě vrátí v podobě zisku.
Čisté ziskové rozpětí			Provozní výnosy (součtové řádky I-VII)+ Mimořádné výnosy	V	Stejně jako rent. tržeb, ale zkoumá místo tržeb výnosy celkem.
Nákladovost			Provozní náklady (součtové řádky A-J) + Daň z příjmu za b. č.+ Mimořádné náklady + Daň z příjmu za mimoř. č.	V	Tržby za prodej zboží+ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb+ Tržby z prodeje inv. majetku a materiálu

Název ukazatele	Čítatel	Výk.	Jmenovatel	Výk.	Popis ukazatele
Likvidita Vyjadřuje schopnost podniku splácet včas své závazky					
Likvidita běžná	Oběžná aktiva	R	Krátkodobé závazky+ Běžné bankovní úvěry+ Krátkodobé finanční výpomoci	R	Udává kolika Kč z OA je kryta 1Kč krátkodobých závazků ⇒ kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby v daném okamžiku přeměnil všechna svá nepeněžní OA na peníze.
Likvidita pohotová	Oběžná aktiva - Zásoby	R	Krátkodobé závazky+ Běžné bankovní úvěry+ Krátkodobé finanční výpomoci	R	Měřítka pohotové platební schopnosti (z OA jsou vyloučeny málo likvidní OA jako mat., suroviny)
Likvidita okamžitá	Finanční majetek	R	Krátkodobé závazky+ Běžné bankovní úvěry+ Krátkodobé finanční výpomoci	R	Měřítka schopnosti zaplatit okamžitě své krátkodobé závazky.
Likvidita provozní	Cash flow z provozní činnosti = Provozní zisk + Odpisy HIM a NIM + Změna dl. rezerv	R V	Krátkodobé závazky+ Běžné bankovní úvěry+ Krátkodobé finanční výpomoci	R	Užívá tokové veličiny Cash flow, která měří vnitřní finanční potenciál firmy a udává, jaká část z peněžního toku z provozní činnosti připadá na 1 Kč kr. závazků.
Podíl ČPK na celkových aktivech	Pracovní kapitál netto		AKTIVA CELKEM	R	Vyjadřuje podíl ČPK na aktivech.
Aktivita Vyjadřuje schopnost využívat jednotlivé majetkové části v podnikání popř. měří celkovou rychlost jejich obratu					
Obrat aktiv	Tržby za prodej zboží+ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb+Tržby z prodeje inv. majetku a materiálu	V	AKTIVA CELKEM	R	Informuje o relativní výkonnosti celkových aktiv a vyjadřuje počet obrátek zpravidla za rok.
Obrat stálých aktiv	Tržby za prodej zboží+ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb+Tržby z prodeje inv. majetku a materiálu	V	Stálá aktiva	R	Dává informace o relativní výkonnosti s níž firma využívá fixních aktiv s cílem dosáhnout tržeb.Čím ↑, tím lépe⇒ firma expanduje, aniž ↑ finanční zdroje.

Název ukazatele	Čítatel	Výk.	Jmenovatel	Výk.	Popis ukazatele
Obrat HIM	Tržby za prodej zboží+ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb+Tržby z prodeje inv. majetku a materiálu	V	Hmotný investiční majetek	R	Ukazatel produktivity (míry využití) věcného kapitálu (HIM). Udává kolik je schopna 1 Kč vázaná ve HIM vyprodukovat Kč tržeb.
Obrat oběžných aktiv	Tržby za prodej zboží+ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb+Tržby z prodeje inv. majetku a materiálu	V	Oběžná aktiva	R	Vyjadřuje počet obrátek oběžného majetku za jeden rok nebo lze také říci kolik vyprodukuje 1 Kč vázaná v OA Kč tržeb.
Doba obratu stálých aktiv	Stálá aktiva	R	(Tržby za prodej zboží+Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb+Tržby z prodeje inv. Majetku a materiálu)/365	V	Ukazuje počet dní než suma denních tržeb dosáhne velikosti stálých aktiv.
Doba obratu HIM	Hmotný investiční majetek	R		Ukazuje počet dní než suma denních tržeb dosáhne hodnoty HIM.	
Doba obratu oběžných aktiv	Oběžná aktiva	R		Ukazuje, kolik dní se kapitál vyskytuje ve formě oběžného majetku, než se přemění v tržby.	
Doba obratu zásob	Zásoby	R	Náklady celkem / 365	V	Ukazuje intenzitu využití zásob a je udána ve dnech po kterou jsou zásoby vázány v podnikání.
Doba obratu pohledávek	Dlouhodobé pohledávky+ Krátkodobé pohledávky	R			Ukazuje, kolik dní se majetek vyskytuje ve formě pohledávek, resp. za jak dlouho jsou pohledávky v průměru spláceny.
Doba obratu dluhů	Krátkodobé závazky	R	(Tržby za prodej zboží+Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb+Tržby z prodeje inv. Majetku a materiálu+Tržby z prodeje cen. papírů a vkladů)/365	V	Ukazuje, za kolik dní jsou závazky v průměru spláceny.
Doba samoreprodukce	Stálá aktiva	R	Cash-flow	C	Vyjadřuje dobu, za kterou dojde k samoreprodukci stálých aktiv čistým peněžním tokem.

Název ukazatele	Čítatel	Výk.	Jmenovatel	Výk.	Popis ukazatele
Struktura kapitálu	Vyjadřuje míru užití cizího kapitálu při financování firmy.				
Zadluženost (1)	Dlouhodobé závazky+ Bankovní úvěry dlouhodobé	R	Vlastní jmění	R	Ukazuje kolik dl. dluhů připadá na 1 Kč vlastního jmění.
Zadluženost (2)	Dlouhodobé závazky+ Bankovní úvěry dlouhodobé	R	AKTIVA CELKEM	R	Ukazuje kolik dl. dluhů připadá na 1 Kč celk. aktiv.
Zadluženost (3)	Dlouhodobé závazky+ Krátkodobé závazky+ Bankovní úvěry a výpomoci	R	AKTIVA CELKEM	R	Ukazuje jaká část celk. závazků připadá na 1 Kč celk. aktiv. Čím ↑, tím je podnik více zadlužen a také tím je i ↑ věřitelské riziko. Nutno posuzovat v souvislosti s celk. výnosností.
Zadluženost vlastního jmění	Dlouhodobé závazky+ Krátkodobé závazky+ Bankovní úvěry a výpomoci	R	Vlastní jmění	R	Ukazuje kolik celk. závazků připadá na 1 Kč vlastního jmění. Rozšiřuje ukazatel Zadluženost (1).
Míra finanční samostatnosti	Vlastní jmění	R	Dlouhodobé závazky+ Krátkodobé závazky+ Bankovní úvěry a výpomoci	R	Reciproká hodnota předcházejícího ukazatele a ukazuje, kolikrát pokryje vlastní jmění celkové závazky.
Podíl vlast. zdrojů na celk. aktivech	Vlastní jmění	R	AKTIVA CELKEM	R	Udává jaká část celkových aktiv je kryta vlastním jměním. Hodnotí finanční stabilitu firmy. Lze interpretovat také jako proporci v níž jsou CA financ. penězi akcionářů
Finanční páka	AKTIVA CELKEM	R	Vlastní jmění	R	Vyjadřuje, kolikrát převyšuje celkový kapitál velikost vlastního k.
Úrokové krytí	Hospodářský výsledek za účetní období+ Nákl. úroky	V	Nákladové úroky	V	Ukazatel informuje o tom, kolikrát převyšuje zisk placené úroky.
Doba návratnosti úvěru	Bankovní úvěry a výpomoci	R	Hospodářský výsledek za účetní období+ Odpisy HIM a NIM	V	Ukazatel vyjadřuje počet let, po které by trvalo splácení úvěru z peněžního toku.

Název ukazatele	Čítatel	Výk.	Jmenovatel	Výk.	Popis ukazatele
Poměr Cash-flow z provozní činnosti ke stavu celk. závazků	Čistý peněžní tok z běžné a mimořádné činnosti	C	Dlouhodobé závazky+ Krátkodobé závazky+ Bankovní úvěry a výpomoci	R	Říká jak velkou část (%) celkových závazků je podnik schopen pokrýt peněžním tokem z provozní činnosti.
Ukazatelé kapitálového trhu Porovnávají výsledky hospodaření podniku s tím, jak jeho budoucnost vidí investoři.					
Čistý zisk na akcii (EPS)	Hospodářský výsledek za účetní období	V	Počet vydaných kmenových akcií		„Ukazatel rentability akcie“ ukazuje, jaká část zisku připadá na 1 akcii a používá se k porovnání několika společností. Nevypovídá nic o vyplacené dividendě!
Peněžní tok na akcii	Hospodářský výsledek za účetní období + Odpisy HIM a NIM	V	Počet vydaných kmenových akcií		„Modifikovaný ukazatel rentability akcie“ ukazuje, jaká část peněžního toku připadá na 1 akcii a používá se k porovnání několika společností. Nevypovídá nic o vyplacené dividendě!
Dividenda na akcii (DA)	Celkový úhrn vyplacených dividend		Základní jmění / nominální hodnota akcie = počet emitovaných kmenových akcií	V	Udává výši dividendy připadající na 1 akcii, tj. výnos akcionáře z inv.
Dividendový výnos	Dividenda na akcii		Průměrná tržní cena akcie		Jestliže ukazatel roste v důsledku klesající tržní ceny, znamená to pro akcionáře horší prodejnost akcie. Jestliže ale ukazatel roste v důsledku rostoucích dividend jsou akcie pro akcionáře atraktivní.
Cena akcie k zisku (P/E)	Průměrná tržní cena akcie		Čistý zisk na akcii (EPS)		Odhaduje počet let potřebných ke splácení ceny akcie jejím výnosem. Ukazuje kolik Kč jsou investoři ochotni zaplatit za 1 Kč vykazovaného zisku. Významnou roli při hodnocení hraje investorské riziko a očekávání.

Název ukazatele	Čítatel	Výk.	Jmenovatel	Výk.	Popis ukazatele
Ziskový výnos	Čistý zisk na akcii (EPS)		Průměrná tržní cena akcie		Pro investora je mírou rentability vloženého kapitálu. (ozn. rentabilita tržní ceny akcie)
Účetní hodnota akcie	Vlastní jmění	R	Počet vydaných kmenových akcií		Říká, jaká část vlastního jmění připadá na 1 akcii. Dá se porovnat s tržní cenou akcie.
Cena (akcie) k (tržní) hodnotě	Počet vydaných km. akcií * Průměrná tržní cena akcie = Tržní hodnota podniku		Vlastní jmění	R	Ukazuje poměr tržní hodnoty firmy k její účetní hodnotě. $U > 1 \Rightarrow$ Fa. má $\uparrow$ tržní hodnotu než výše vlastního jmění a naopak.
Výplatní poměr	Dividenda na akcii (DA)		Čistý zisk na akcii (EPS)		Vyjadřuje, jak velký podíl vytvořeného čistého zisku je vyplácen akcionářům v podobě dividend.
Výplatní poměr k nominální hodnotě akcie	Dividenda na akcii (DA)		Nominální hodnota 1 akcie		Vyjadřuje v jakém poměru vzhledem k nominální hodnotě 1 akcie je vyplácena dividenda. Akciové společnosti často fixují výplatu dividend právě k nominální hodnotě.